

Referat: Ordinær generalforsamling 2016 i MP Pension – Pensionskassen for Magistre & Psykologer 7. april 2016

Formalia	
Antal fremmødte	115
Fuldmagter til bestyrelsen	140
Fuldmagter til 3. mand	390
Instruktionsfuldmagter	156
Stemmer i alt	801

Dagsorden	Resultat	Bestyrelsens anbefaling
1 Valg af dirigent		
Bestyrelsen indstillede advokat Lars Svenning Andersen	Valgt	For
2 Bestyrelsens beretning	Ikke til afstemning	-
3 Forelæggelse af Årsrapport 2015 med ledelsesberetning og revisionspåtegning til godkendelse	Godkendt	For
4 Forslag fra bestyrelsen		
4.1: Binavn for pensionskassen	Vedtaget	For
4.2: Elektronisk kommunikation	Vedtaget	For
4.3: Markedsrente med udjævning	Vedtaget For: 448 (89,60 %) Imod: 32 (6,40 %) Blank: 20 (4,00 %)	For
4.4: Overgangsordning i forbindelse med optagelse af obligatoriske medlemmer	Vedtaget For: 468 (97,50 %) Imod: 8 (1,67 %) Blank: 4 (0,83 %)	For
4.5: Regler for helbredsbedingede ydelser	Vedtaget For: 488 (97,60 %) Imod: 10 (2,00 %) Blank: 2 (0,40 %)	For
4.6: Bemyndigelse til bestyrelsen om korrekturændringer o.l.	Vedtaget	For
Forslag fra medlemmer		
7: Investeringspolitikken skal understøtte den globale klimaaf tale (forslaget blev ændret på generalforsamlingen til en opfordring til bestyrelsen)	Ikke vedtaget For: 384 Imod: 385	Imod
8: Redegørelse for aktivt ejerskab	Vedtaget For: 709 Imod: 38	For
5 Forelæggelse og godkendelse af lønpolitik	Godkendt	
6 Valg af særligt sagkyndigt bestyrelsesmedlem		
Bestyrelsen indstillede til genvalg af Lis Skovbjerg for en ny tre-årig periode	Godkendt	
7 Valg af revision		
Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab	Valgt	For

	Medlemsvalgt revisor: Jens Brandorff	Valgt	For
	Medlemsvalgt revisorsuppleant: Niels Hjortlund	Valgt	For
8	Eventuelt	-	-

Dagsordenens pkt. 4, forslag 1-5, er ændringer af vedtægt eller pensionsregulativer og kræver 2/3 flertal af afgivne stemmer for at blive vedtaget, mens resten kræver simpelt flertal eller er kandidatvalg.

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Dagsordenens punkt 1	4
Valg af dirigent	4
Dagsordenens punkt 2	5
Bestyrelsens beretning.....	5
Dagsordenens punkt 3	23
Forelæggelse af Årsrapport 2015 med ledelsesberetning og revisionspåtegning til godkendelse	23
Dagsordenens punkt 4	26
Forslag fra bestyrelse og medlemmer.....	26
Forslag 1: Binavn for pensionskassen.....	26
Forslag 2: Elektronisk kommunikation	27
Forslag 3: Markedsrente med udjævning	28
Forslag 4 og 5: Helbredsbedingede ydelser.....	31
Forslag 6: Bemyndigelse til bestyrelsen om korrekturændringer o.l.	35
Forslag 7: Investeringspolitikken skal understøtte den globale klimaaftale	36
Forslag 8: Redegørelse for aktivt ejerskab	50
Dagsordenens punkt 5	55
Forelæggelse og godkendelse af lønpolitik	55
Dagsordenens punkt 6	55
Valg af særligt sagkyndigt bestyrelsesmedlem	55
Dagsordenens punkt 7	58
Valg af revision	58
Dagsordenens punkt 8	58
Eventuelt.....	58

Indledning

Formand Egon Kristensen: Jeg vil gerne byde jer alle sammen rigtig hjerteligt velkomne her til årets generalforsamling i MP Pension. Jeg hedder Egon Kristensen og er formand for pensionskassen. Men inden vi går i gang med den formelle del af selve generalforsamlingen, så vil jeg lige vise jer en lille film om, hvordan en dag i et MP-medlems liv kan se ud i en ikke så fjern fremtid.

Visning af film

Dagsordenens punkt 1

Valg af dirigent

Formanden: Nu er det tid til valg af dirigent. Der vil vi fra bestyrelsens side foreslå Lars Svenning Andersen som dirigent.

Ja, der er en, der har ordet her.

Jan Hertel-Wulff: Jeg vil gerne stille valget af dirigent til afstemning. Jeg mener ikke, at den foreslåede kandidat Svenning Andersen er værdig til at lede generalforsamlingen, sådan som han har udført de sidste par år, så jeg vil gerne se, hvor mange der støtter den.

Formanden: Har du et forslag til en anden dirigent, for ellers har vi jo ikke rigtig mulighed for at vælge en anden?

Jan Hertel-Wulff: Altså, jeg vil gerne vide, hvor meget opbakning der er blandt de deltagende her til dirigenten. Jeg stiller ikke op som dirigent. Jeg vil gerne have dirigenten til afstemning.

Tue Magnussen: Jeg synes jo, det er lidt dumt, hvis vi får sådan en diskussion allerede under punkt 1. Nu er det så heldigt, at jeg har deltaget i generalforsamlinger tidligere, så derfor har jeg jo mødt Lars Svenning Andersen, og jeg er ikke helt fjernt fra noget af den kritik, der er blevet rejst. Men jeg synes faktisk, at i en god forbrødringsånd kunne man overstå problemerne, hvis Lars Svenning Andersen inden sit valg ville bekræfte, at han har til agt at få en god diskussion og en afstemning af alle de stillede forslag til generalforsamlingen.

Formanden: Der vil jeg gerne på bestyrelsens vegne sige, at når vi har foreslået Lars Svenning Andersen, så er det fordi, at vi er helt sikre, at han vil varetage hvervet for os på betrygende vis, og jeg kan samtidig også sige, at hvis man undervejs er utilfreds med hans ledelse af mødet, så vil man på ethvert tidspunkt kunne stille forslag om valg af ny dirigent, men så længe der ikke er forslag af ny dirigent, vil jeg betragte Lars Svenning Andersen som den, der skal lede forhandlingerne foreløbig.

[Klapsalver]

Dirigent Lars Svenning Andersen: Tak for det. Ja, så blev jeg jo næsten også præsenteret på en eller anden måde. Jeg har haft fornøjelsen i tidligere år, og jeg glæder mig også til, at vi får en rigtig god debat i dag om de punkter, der er, og det er jo rigtigt, at hvis man af en eller anden grund ikke er tilfreds med dirigenten, så er der altid en løsning på det. Lad os nu håbe, at vi får en god debat. Jeg har jo forberedt mig hjemmefra i håb om, at jeg blev valgt og det vil sige, jeg har jo kigget på, om det nu er lovligt at være her. Om man i det hele taget efter vedtægterne kan finde på at placere sådan en generalforsamling i Esbjerg. Det kan man godt. Det står i vedtægternes § 4, stk. 1. Og indkaldelserne har jeg tjekket. Det formelle er i orden omkring indkaldelserne. De er leveret rettidigt og de er offentliggjort rettidigt, så jeg kan, hvis ikke nogen protesterer, konstatere, at vi er her lovligt, og vi kan køre generalforsamlingen igennem. Det er sådan, at der er en masse praktiske ting omkring det med talerække og e-voter og sådan nogle ting, og det vil jeg så vende lidt tilbage til senere efter formandens beretning, så vi får helt styr på, at vi alle sammen kan stemme. Så vil jeg lige annoncere, at vi satser på ved ca. 18.30-tiden at få en pause og at få lidt at spise på det tidspunkt, og jeg vil også lige nævne for jer, at der ligger evalueringsskemaer rundt omkring på bordene, som man kan benytte sig af, også inden man forlader stedet her.

Så er der selvfølgelig lidt interesse i, hvor mange stemmer, der er repræsenteret og hvor mange fuldmagter, der er repræsenteret, og det skal jeg nok oplyse om, men der er stadigvæk gang i tælleriet derude, så det nævner jeg så bare efter formandens beretning men bare lige for at sige, at selvfølgelig vil I lige få en melding om, hvor mange er til stede her og hvor mange fuldmagter er der repræsenteret. Så med de få indledende bemærkninger, så vil jeg give ordet til formanden i dette næste punkt på dagsordenen. Det er bestyrelsens beretning og det er formanden Egon Kristensen. Værsgo Egon.

Dagsordenens punkt 2

Bestyrelsens beretning

Formanden: Jamen jeg vil da godt endnu en gang byde velkommen her til generalforsamlingen og vi har nogle gæster til stede, som jeg vil bede om at rejse sig op, når jeg præsenterer dem. Vi har besøg af Hans Beksgaard, næstformand i Dansk Magisterforening. Jeppe Krage-lund, næstformand i Gymnasieskolernes Lærerforening. Så har vi Jacques Peronard fra Revisi-onsfirmaet Deloitte. Derudover har vi også verdenspressen repræsenteret ved Magisterbladet. Også velkommen til jer, og hvis der skulle være andre repræsentanter for pressen til stede, er I selvfølgelig også hjertelig velkomne, men det er i hvert fald det eneste medie, som har meldt sin ankomst hernede, men hvis der sidder en journalist ellers i forsamlingen, så er I også velkomne. Derefter vil jeg lige præsentere mine bestyrelseskolleger, som sidder heroppe ved bordet, værsgo.

Jeg hedder **Lis Skovbjerg**. Og jeg er næstformand i MP siden nytårsskiftet. Jeg har siddet 3 år i bestyrelsen og, hvis man har læst dagsordenen, så vil man se, at jeg er på valg senere i dag.

Jeg hedder **Henrik Klitmøller**. Jeg har siddet 2 år i MP's bestyrelse og jeg er særligt sagkyndigt medlem og formand for Revisionsudvalget.

Og jeg hedder **Anders Christian Rasmussen**, jeg er udpeget af Dansk Magisterforening og jeg sidder i den anden periode.

Jeg hedder **Arne Grønborg Johansen** og er udpeget af Dansk Psykolog Forening og jeg har siddet her i bestyrelsen i 10 år.

Jeg hedder **Ingrid Stage** og har siddet her i 3 måneder og 5 dage.

Goddag, jeg hedder **Magnus Pedersen** og det må også være den periode, jeg har siddet her.

Jeg hedder **Per Clausen**, og jeg er glad for at være ny et sted og det er jeg her.

Jeg hedder **Peter Madsen** og jeg er udpeget af Gymnasieskolernes Lærerforening. Nyvalgt.

Og jeg hedder **Søren Kogsbøll** og underviser på Frederikshavns Gymnasium.

Formanden: Ja, velkommen til jer også. Så vil jeg gå over til selve beretningen. Den falder i fem dele. Jeg vil fortælle om det, vi er i gang med for at bringe pensionskassen tættere på medlemmerne, når de føler behov for det og faktisk også, når de ikke ved, at de har behov for det. Så vil jeg for det andet fortælle lidt om pensionskassens arbejde med ansvarlige investeringer og vores analyse af mulighederne for at tilbyde medlemmerne en fossilfri fond. Det var det, der lige blev afsluttet i efteråret lige op til jul. Så vil jeg sige lidt om opsplitningen af samarbejdet i Unipension og jeg vil også, som man jo skal lovgivningsmæssigt, orientere om bestyrelsens og direktionens aflønning, men allerførst som det første punkt, så vil jeg sige noget om det, der er pensionskassens formål, nemlig at skaffe medlemmerne nogle gode og stabile pensioner og der vil jeg både kigge tilbage på 2015, og jeg vil også sige lidt om fremtiden, som den tegner sig.

Pensionskassen er kommet ud af 2015 med et afkast på 4,4 % efter omkostninger og over halvdelen af afkastet er skabt af investeringsafdelingens evne til at investere aktivt i stedet for at følge passivt på markedet. Afkastet er, som I kan se, i top 3 i branchen, og i de seneste 5 år er 100 kroner af vores pensionspenge vokset til 146 kroner, så det er sådan sagt på vestjysk ikke så ringe endda. Efter resultatet så har vi faktisk i pensionskassen for 7. år i træk slået det generelle afkast på markedet. Det gode resultat er en kombination af at finde de rigtige investeringer og have den rigtige risikoprofil og have en økonomisk buffer, der gør, at pensionskassen har kunnet følge en langsigtet investeringsstrategi. Selv om de 4,4 % for 2015 måske ikke lyder af så meget, så er det faktisk ret flot, når man tager de nuværende lave renter i betragtning. F.eks. kan man jo nu i dag få et 30-årigt boliglån med en rente på 2 %. Populært udtrykt kan man sige, at vi har vundet både på gynger og karruseller i form af kursgevinster på obligationer og afkast på aktier. Isoleret set så er kursgevinsterne på obligationerne naturligvis glædelige, men det betyder jo så også, at vi har høstet en stor del af det afkast, som for obligationer normalt er langt og stabilt. Vi kommer så at sige til at mangle afkastene senere. Da vi ved sidste års generalforsamling kiggede på det forventede afkast i 2015. Det er det, I kan se på den stiplede linje. Det var det, vi gættede på sidste år, så gættede vi på, at vi kom under de 5 % i afkast og det var derfor vi varslede, at det kunne blive nødvendigt at sænke både kontorenten og beregningsrenten. Og vores forventninger i 2016 er et endnu lavere afkast, som I kan se her, så der gættede vi faktisk rigtigt. Som sagt så er forudsigelsen, at vi ikke kommer så højt op, som vi har været de tidligere år. Det er så på den baggrund vi har sænket kontorenten fra de 4,25 % til 3,66 % efter skat og fra 1. januar 2017 sænker vi beregningsrenten fra 4,25 % til 3,75 %. Det skal jeg senere komme ind på, men allerførst så skal vi lige se en lille film om beregningsrenten

[Visning af film om beregningsrente]

Formanden: Jeg vil godt understrege, at ændringer i beregningsrenten ikke kommer til at berøre de medlemmer, som allerede er gået på pension. Det er sådan nogle medlemmer som mig, der stadigvæk er på arbejdsmarkedet, der bliver berørt og her er der nogle eksempler på, hvilken betydning sænkningen af beregningsrenten får på vores beregninger af et medlems forventede pension. Som det fremgår, så får udsigter til lavere afkast fremadrettet relativt stor betydning for vores yngre medlemmer, men det er vigtigt at understrege, at ændringen i beregningsrenten ikke ændrer ved, hvor meget ens faktiske samlede pensionsudbetalinger bliver, for de afhænger ikke af beregningsrenten. De afhænger af, hvor stort vores investeringsafkast pensionskassen kan opnå.

Samtidig får sænkningen af beregningsrenten også betydning for forsikringsdækningerne, fx for invalidepension. Det gør det, fordi forsikringsdækningerne er beregnet som en procentdel af alderspensionen. Så hvis den forventede alderspension sættes ned, så bliver det beløb, man får udbetalt ved en forsikringshændelse, også sat ned. Der har vi jo så den fleksibilitet, at man som medlem altid kan fastholde det beløb, der udbetales ved en forsikringshændelse ved at lade en større del af pensionsindbetalingen gå til forsikringsdækningerne. Det er det, der ligger i den fleksible ordning, at man jo har den valgmulighed.

Hvad det helt konkret kommer til at betyde for hver af jer, det vil I kunne se i Min pension i løbet af tredje kvartal i år. Det er klart, at ændringer af den her karakter selvfølgelig ikke er noget, vi i bestyrelsen er begejstret for at foretage, men hvis ikke vi fastsætter en realistisk beregningsrente vil pensionisterne fremover opleve et konstant fald i udbetalingerne.

Der er dog lovgivningsmæssigt blevet givet mulighed for, at man på pensionstidspunktet selv kan tage stilling til, hvor høj ens beregningsrente skal være. Men om pensionskassen vil gøre brug af det, det er ikke noget, vi har drøftet endnu i bestyrelsen, men altså jeg vil godt slå fast, at beregningsrente er en forudsigtelse af, hvad man får i pension. Den konkrete udbetaling afhænger af, hvad afkastet bliver i fremtiden.

At pensionsstof kan være lidt kompliceret illustreres godt af det, jeg lige har talt nu, og sådan skal det helst ikke være. Ens pension skal være gennemskelig og vedkommende og et af vores tiltag i denne her sammenhæng, det er et markedsrenteprodukt med udjævning og det vil jeg lige vise en lille film om, inden jeg forklarer det nærmere.

[Visning af film om markedsrente]

Formanden: Jeg vil komme meget mere detaljeret ind på det under bestyrelsesforslag og også forklare lidt om principperne i det. Samtidig er det jo noget, som I hver enkelt får mulighed for at vælge, men målet med det er simpelthen, at man får en større gennemskelighed, i og med at egenkapitalen kommer ind og stå på ens personlige depot. Men som sagt vender vi tilbage til det under bestyrelsesforslagene.

Til gengæld, så vil jeg gerne tale lidt om, hvordan vi på andre måder arbejder med at gøre pension nemmere og mere vedkommende. For tænk hvis nu pensionskassen tager kontakt til dig, når du har behov og kigger nærmere på, om din pensionsordning passer til din livssituation. Har du brug for en bedre forsikringsdækning af din ægtefælle og dine børn, hvis du dør,

eller det modsatte, dine børn er kommet godt i vej og er økonomisk uafhængige eller du er blevet skilt. Og tænk hvis pensionskassen kommunikerer med dig, så det rent faktisk er til at forstå, og tænk hvis du har nem adgang til alle dine pensionsinformationer via din smartphone eller tablet, når du alligevel lige har den ved hånden.

Sådan er det ikke rigtigt i dag, og det vil vi gerne lave om på. Derfor vil vi gerne arbejde for, at pensionskassen bliver oplevet som inviterende og indbydende, empatisk, enkel og berigende. Det opnår vi ikke fra den ene dag til den anden og vi kan heller ikke gøre det alene. Vi har behov for jeres indspark, når vi laver de her nye tiltag, men det er et stort projekt, som vi har sat i gang og vi har allerede været i dialog med både nye og kommende medlemmer om måden at byde folk velkommen i kassen. Siden februar har alle nye medlemmer fået deres velkomstbrev via e-Boks, så de helt fra begyndelsen har alle deres pensionspapirer samlet med de fleste af de øvrige vigtige papirer vedrørende økonomi. Fra brevet i e-Boks er der linket direkte til Velkomstflow på kassens hjemmeside, som I kan se et udsnit af på planchen her. Her kan de nye medlemmer bl.a. oplyse deres mail-adresse, så MP Pension kan komme i kontakt med dem, når der er grund til at kigge nærmere på pensionsordningen. Måske har I været inde og kigge på MP's hjemmeside, men vi er faktisk lige gået i luften med en ny hjemmeside her i mandags, som skulle være meget mere let tilgængelig, både sprogligt og visuelt. Hjemmesiden er naturligvis lavet, så den fungerer optimalt uanset om du er på farten med mobiltelefon eller sidder i sofaen med tablet eller tager den på computeren. Forsiden af Min pension er blevet face liftet, som man kalder det i bilbranchen. Den er blevet mere overskuelig og senere på året undergår også hele Min pension en større forvandling, som gør det endnu nemmere at overskue sine pensionsforhold. Uanset om man er på hjemmesiden eller i Min pension, har man adgang til en ny pensionswiki, som er et digitalt opslagsværk, som man direkte kan klikke ind i. I pensionswiki'en finder man så let tilgængelige tekster om pensionsevne og har man lyst til at bore sig længere ned i et emne, så har wiki'en flere lag og der er også nogle søgeord, hvor man så også hele tiden kan gå længere ned og få forklaret tingene.

Eksisterende medlemmer, som også er til stede her, vil fremover også modtage post fra MP Pension i e-Boks, så sparer vi også nogle frygtelig store portoudgifter. Vi vil også gerne have jeres mail-adresser og tilladelse til at kontakte jer, når vi kan se, at det vil være relevant og værdiskabende for jer. Med andre ord vil vi rigtig gerne mere i kontakt med jer som medlemmer og netop afpasse vores tilbud i forhold til den enkelte.

Et område, hvor man så til gengæld kan være i tvivl om, hvorvidt pensionskassen har været helt i øjenhøjde med medlemmerne, det er omkring vores investering i fossile brændsler. Alle er enige om, at pensionskassen skal være med til at imødegå klimaforandringerne, men vi er ikke alle enige om, hvordan vi bedst muligt tager ansvaret for vores alle sammens fremtid.

På de to sidste års generalforsamlinger har der været forslag om frasalg af aktier i selskaber, der udvinder fossile brændsler. Sidste år opnåede forslaget flertal, og bestyrelsen i Unipension-samarbejdet igangsatte en analyse af mulighederne for at tilbyde en fossilfri fond. Elementerne i analysen blev i december gjort tilgængelig på pensionskassens hjemmeside, så den vil jeg ikke gå mere i detaljer med her. En enkelt del af analysen vil jeg dog godt sige lidt mere om. Vi har haft Martin Skancke, som er ekspert på området, til at vurdere, hvordan vi i pensionskassen kan bidrage til en lavere CO₂-belastning. Han er formand for FN-initiativet omkring ansvarlige investeringer, som Kofi Annan stod fadder til i sin tid. Og Martin Skancke har bl.a. rådgivet flere regeringer og verdens største pengetank, den norske oliefond, om ansvarlige

investeringer. Han slår fast, at menneskeskabt CO₂-udledning uden for enhver rimelig tvivl er medvirkende til den globale opvarmning og at investorer, som pensionskasser, bør deltage i at løse klimaudfordringerne. Og det er vi også enige i.

Hans overordnede pointe er, at frasalg af fossile selskaber flytter den investeringsmæssige risiko til en anden investor, men at frasalg ikke mindsker den samlede samfundsmæssige klimarisiko. Frasalg af kulaktier driver priserne ned og gør, imod hensigten, kulinvesteringer endnu mere attraktive og nye investorer, som kapitalfonde, der er på vej ind i markedet sammen med indiske og kinesiske selskaber, som kan sikre sig langsigtet, at de får billig energiforsyning. En miljøbevidst investor, der gennem dialog påvirker selskaberne i den rigtige retning, kan til gengæld bidrage til at nedbringe CO₂-belastningen og MP Pension er rigtig god til at udøve aktivt ejerskab, hvis vi selv skal sige det i hvert fald. Vi har i efteråret fået evalueret vores indsats af organisationen UN PRI. Og MP Pension har blandt 1500 investorer med ca. 400 billioner kroner under forvaltning opnået karakteren A+ for sin overordnede tilgang til ansvarlige investeringer, hvor gennemsnitsscoren ligger på B. I kategorien aktivt ejerskab scorer vi faktisk i MP Pension A+. Det betyder ikke, at vi vil læne os tilbage i bestyrelsen. Pensionskassen har været med til at opfordre til en ambitiøs aftale på COP21 i Paris og vi er glade for, at det er lykkedes. Vi har også i bestyrelsen drøftet, hvordan vi vil følge op på aftalen. Og vi har, som I sikkert har set, tænkt os at indrette vores investeringspolitik, så den understøtter målet om maksimalt 2° og gerne 1,5° global opvarmning. Det skal jeg også komme tilbage til senere. Målsætningen er simpelthen blevet skrevet ind i vores retningslinjer for ansvarlige investeringer og den kommer altså til at gælde for alle investeringer og ikke kun for fossile brændsler, som jo som bekendt er en meget, meget lille del af vores samlede investeringer. Så vi kombinerer altså det med aktivt ejerskab, og vi vil årligt redegøre for de erfaringer og de fremtidige tiltag, som vi gør over for fossilselskaberne, og som sagt vender jeg tilbage til det under de konkrete forslag.

Bestyrelsen har desuden besluttet, at vi i løbet af efteråret vil holde en række medlemsmøder, hvor vi kan få en dialog om klimaforandringer og om, hvordan pensionskassen imødegår med aktivt ejerskab. De medlemsmøder vil vi indkalde til i efteråret og vil så gerne have jeres bud på ikke alene klimainvesteringer, men helt bredt hører jer omkring vores investeringspolitik, så det håber vi, der bliver rigtig god og stor opbakning til, og vi kan få en rigtig god dialog. De bliver annonceret snarest, men er planlagt til at løbe af stablen i efteråret, hvor vi tænker os i hvert fald møder i en 2-3 af de større byer, så det ser vi i hvert fald frem til at kunne inddrage jer på den måde.

Nogle vil måske hævde, at vores tro på, at aktivt ejerskab er dække for, at investere som det passer os, men det er det altså ikke. Jeg vedstår gerne, at de bestræbelser, vi har for at påvirke selskaber, det kan tage rigtig lang tid og tit og ofte alt for lang tid, når vi gerne ønsker nogle resultater, men som tidligere nævnt betyder alternativet, det at frasælge, jo dels, at man mister indflydelsen på selskabets udvikling, men samtidig betyder det jo også, at når vi frasælger, sælger vi til nogle andre og det reducerer jo ikke klimaudfordringerne, så det at flytte investeringerne fra os, som yder aktivt ejerskab, til nogle andre, mener vi altså ikke er vejen for at gavne miljøet. Men jeg indrømmer, det er et langt sejt træk med det aktive ejerskab, men at det nytter, har jo rent faktisk vist sig. Vi har været i dialog med flere hundrede selskaber i 2015 og det er faktisk lykkedes i rigtig mange tilfælde, hele 93 % af tilfældene, at rykke selskaberne i en positiv retning selv om jeg, som sagt, sagde, at det mange gange går lidt for langsomt efter vores opfattelse.

Inden jeg kommer med nogle eksempler på arbejdet med aktivt ejerskab, så vil jeg godt lige vende tilbage til Mærsk-skibet, som vi så på tidligere planche. Som I kan se på graferne, så er det lykkedes Mærsk Line at dekolle forretningsmæssigt vækst fra øget CO₂-udledning. Selskabet har faktisk på mindre end 10 år mindsket CO₂-udledningen med mere end 40 % og alene i 2014 nedbragte rederiet sin udledning med 125.000 tons CO₂ eller faktisk lige så meget som hele resten af Danmark i det år. Så big business kan altså også være bæredygtigt.

Det første eksempel på andre selskaber, som vi har været i dialog med er PetroChina. Et delvist statsejet selskab, som er blevet beskyldt for olieudslip og dårligt katastrofeberedskab, dårlige helbreds- og sikkerhedsforhold for de ansatte. Som I sikkert kan forestille jer, så er det specielt med et kinesisk selskab. Man kommer ikke lige ind fra gaden og dikterer nogle andre spilleregler for et statsejet kinesisk selskab, men sammen med andre investorer i 2012 gik vi i dialog med selskabet. I Kina foregår den slags dialoger normalt aldrig på topledelsesniveau, men som noget ganske særligt i kinesisk sammenhæng mødtes repræsentanten for os og andre investorer med selskabets administrerende direktør i 2014 og var på en tur rundt til flere af de steder, hvor selskabet opererer. Og her i slutningen af marts er selskabet kommet med sin første bæredygtighedsrapport og arbejder hen imod helbreds- og sikkerhedsforhold og katastrofeberedskab efter international best practice. I rapporten fortæller selskabet også om sit arbejde nationalt og internationalt for at medvirke til begrænsningen af CO₂-udledningen.

Men dialogen stopper ikke her og vil især fokusere på bestyrelsens rolle i selskabet, som I kan se på planchen. Vi må dog være indstillet på, at tempoet i en sådan proces kan være noget anderledes i Kina end i Europa.

På klimaområdet er fremskridtene hos mange af de europæiske olie- og gasselskaber tydelige. Sidste år støttede BP og Shells bestyrelser selv de klimaforslag, som aktionærerne fremsatte til generalforsamlingerne og efter flere års dialog med os og andre investorer præsenterede verdens største udvindingsselskab, det britiske BHP Billiton, i slutningen af 2014 en gennemarbejdet redegørelse for, hvordan de vil tilpasse deres forretning til FN's klimapanels forskellige klimascenarier. Konklusionen var, at der ikke er risiko for, at deres aktiver vil ende som stranded assets.

Der er til gengæld langt over Atlanten til USA, selv om fremskridtene hos de amerikanske fossilselskaber på klimaområdet efterhånden begynder at være mærkbare. Når vi ikke synes, at dialogen skaber tilfredsstillende fremskridt kan vi tage andre midler i brug. Og her i foråret har vi stillet aktionærforslag i generalforsamlinger hos et par af de større minevirksomheder i verden, nemlig Anglo American og Rio Tinto. Efter års dialog er vi stadig ikke tilfredse med, hvordan de har forholdt sig til klimaforandringerne. Vi vil derfor forsøge at samle et flertal for, at de fremover skal udarbejde og rapportere om deres strategier for at håndtere emissioner, porteføljehåndtering og i relevante lavkarbon-scenarier og fortælle, hvordan de bidrager til research og udvikling af vedvarende energiformer. Og topledelsens aflønning vil blive knyttet sammen med opfyldelsen af mål på klimaområdet. Og det er jo normalt sådan noget topledere kan forstå, når lønnen er afhængig af, om de præsterer resultater.

Et andet selskab, vi heller ikke har været helt tilfreds med, det er Volkswagen. Jeg tror, at I alle sammen kender til den skandale, som selskabet har viklet sig ind i. For os som medejere er det naturligvis uacceptabelt, at et selskab af den type bevidst forvansker vigtige oplysninger

om nogle af deres produkter, men det gør det på ingen måde bedre, at der er snyd med udledning af miljøskadelige stoffer. Vi har derfor sammen med andre investorer sat ord på vores bekymring omkring ledelsesstrukturen og den interne rekruttering af topledelsen. Derfor kan vi med tilfredshed konstatere, at Volkswagen har hentet en erfaren direktør med ekspertise i Compliance ind udefra og at den nye bestyrelsesformand er åben over for dialog. Hans mandat vil i øvrigt blive bragt under afstemning på den næste generalforsamling. Vi har behov for at have tiltro til, at vores investering vil udvikle sig i den rigtige retning. Selv om det fremadrettet naturligt fylder meget i investeringsperspektiv, har vi også valgt at deltage i et gruppesøgsmål imod Volkswagen for at få erstatning for de tab, vi som aktionærer har lidt i forbindelse med skandalen. Retssagen kan også være en del af det at udøve aktivt ejerskab. Men det er heldigvis sjældent, at det kommer dertil.

Hvis I ønsker at vide mere om aktivt ejerskab, så vil jeg anbefale jer, at I læser Unipensions årlige rapport om ansvarlige investeringer, som blev sendt ud til jer alle sammen her i forbindelse med tilmelding til generalforsamlingen.

Noget, vi også tidligere har sendt ud til jer, det var meddelelsen om, at Arkitekternes Pensionskasse og Pensionskassen for Jordbrugsakademikerne & Dyrslægerne – at vi går hver til sit. De to små kasser har opsagt samarbejdet, og Unipension bliver opløst med udgangen af året. Vi er i fuld gang med hele den delingsproces, hvor de skal overføres til Sampension. Vi må erkende, at selv om der i samarbejdet var enighed om de overordnede strategiske mål, så har der ikke været enighed om, hvordan man nåede den. Som eksempel kan jeg nævne, at vi i MP Pension har ønsket at fastholde vores indflydelse på Unipensions fondsmæglerselskab, altså det vi kalder FAIF, som varetager vores investeringer og det var nok der den største uenighed mellem os og de to andre kasser var, fordi vi netop havde meget fokus på, at som medlems-ejet pensionskasse, ville vi også være sikre på at have majoriteten af indflydelsen i fondsmæglerselskabet. Opløsningen af Unipension-samarbejdet kommer til at betyde, i hvert fald i en kort periode, at vores årlige administrationsomkostninger pr. medlem vil stige en anelse, omkring en 100-kroneseddel for jer hver om året, men vi er trods alt stadigvæk den akademikerpensionskasse, der har de laveste omkostninger og vi forventer, at når skilsmissen er overstået, og vi kommer frem til 2019, at så er vi tilbage på vores fine niveau fra 2015 på omkring en 500 kroneseddel pr. medlem i administrationsomkostninger. Trods bruddet med AP og PJD, så vil MP Pension jo gerne, det har vi også meddelt, i samarbejde med andre i fremtiden. Til gengæld har vi en størrelse, så vi også godt kan klare os selv. Som sagt er vi jo 9 ud af 10 medlemmer i Unipension MP'ere, så vi har ikke sådan behov for hovedkulds at kaste os ind i nye ægteskaber med andre, men vi er da allerede i gang med at afsøge mulighederne for på den ene eller den anden måde at samarbejde med andre kasser og der hvor vi har vores hovedvægt, dem, vi synes, vi ligner mest og kan samarbejde bedst med, det er jo naturligvis andre akademikerkasser, men der er slet ikke noget konkret på bordet, fordi vi netop har haft så travlt med selve skilsmisseprocessen og den kører jo det her år med at få tingene skilt ad.

Vores strategiske pejlemærker det er dem, I ser her. Det helt centrale er naturligvis, at vi leverer mest mulig værdi til medlemmerne af pensionskassen og det gør vi dels gennem de mange tiltag, jeg tidligere har nævnt, så vi som medlemmer hele livet har den pensionsordning, der passer lige nøjagtigt til den livssituation, som vi har. Dels skal vi selvfølgelig, det er jo hovedformålet, have nogle høje afkast, vi skal have nogle lave omkostninger pr. medlem og vi skal have nogle fleksible forsikringsdækninger og endelig til sidst et servicekoncept, der lever op til medlemmernes forventning både nu og i fremtiden og som sagt så også, som jeg

sagde før, så indgår vi gerne i samarbejde med andre, hvis det kan være med til at understøtte disse strategiske mål, vi har her.

Det sidste, som jeg lovgivningsmæssigt skal orientere jer om, det er spørgsmålet omkring aflønning af bestyrelse og direktion. Som I kan se her, så er vi 10 medlemmer af bestyrelsen. Vi er blevet honoreret med 1,3 millioner og honoraret forventes at være nogenlunde uændret i 2016, og 2017 har vi ikke diskuteret eller taget stilling til, men har ikke sådan nogle umiddelbare planer på området.

Vi forvalter som sagt 100 milliarder kroner for vores medlemmer, så derfor er det vigtigt, at honoraret for bestyrelsesarbejdet afspejler både det arbejde og det ansvar, der er forbundet med det og det synes vi egentlig passer meget rimeligt og at vi godt kan være bekendt. Der stilles også øgede krav fra Finanstilsynet og den udvikling har været stigende og den forventer vi fortsætter. Den administrerende direktør har modtaget 2,4 millioner i løn i 2015 og i forbindelse med opsigelsen af Unipension-samarbejdet gjorde Cristina Lage jo brug af den klausul, som hun havde i sin kontrakt, hvorefter hun kunne fratræde og få løn i opsigelsesperioden og aflønningen i forbindelse med fratrædelsen er udgiftsført pr. 31. december 2015, men i oversigten her bagved mig, der kan I se, hvordan den er fordelt over årene.

Jens Munch Holst blev som bekendt konstitueret som direktør pr. 1. februar, da Cristina Lage fratrådte, og hans løn her i 2016 forventes at andrage de 2,3 millioner og ellers forventer vi af 2017-lønnen, at det er ikke noget, vi har forhandlet om endnu, men at vi selvfølgelig prøver at afpasse os efter det markedsniveau, der er.

Med disse ord er jeg nået til vejs ende med bestyrelsens beretning, og jeg vil gerne se frem til en god generalforsamling, en god debat, spørgsmål og kommentarer og vil så overlade til dirigenten at styre diskussionen.

Dirigent: Ja tak. Nu er det jo sådan, at der er åbnet for debatten og det er sådan, at vi har jo en talerstol, og det rent praktiske er det, at der ligger en række sedler rundt på bordene, og hvis man gerne vil have ordet, så bedes man skrive sit navn på en seddel og så lægge den op i hjørnet heroppe til dem, der sidder her. Så sørger de for, at vi kommer ind i den rigtige rækkefølge med dem, som gerne vil tale og det er vigtigt af hensyn til referatet, at man lige starter med at sige sit navn. Det er jo sådan, at vi i de senere år er blevet ved i rigtig lang tid og til sidst har der været meget få tilbage, så jeg håber, at vi kan få en diskussion, som ikke ender med, at der sidder meget få tilbage, og der har vi jo en forretningsorden, som er vedtaget, der regulerer det lidt. Det vil sige de 4 minutter man har og 2 minutter ekstra anden og tredje gang, det håber jeg, at man vil respektere som et maks. Ellers er det noget, som jeg vil kigge lidt på. Skulle der komme nogle skriftlige afstemninger, så har I forhåbentlig alle sammen fået sådan en e-voter, som I kan stemme og det er således, at hvis man forlader den, så kan man jo give den med fuldmagt til en anden eller aflevere den, så vi ligesom ved, hvor mange, der rent faktisk stemmer. Og med det helt praktiske er det sådan, at dem, der styrer det, de har lavet en lille video, som vi kan se hvordan afstemningssystemet virker. Lad os få den på.

[Afspillet video og prøveafstemning]

Så vil jeg sige, inden vi går i krig med diskussionen, at jeg kan oplyse, at der lige i øjeblikket er 801 stemmer til stede eller repræsenteret. Der er 115 fremmødte. Der er 140 fuldmagter til bestyrelsen. Der er 390 fuldmagter til andre og der er 156 instruktionsfuldmagter, så der er altså 801, der kan stemme ved afstemninger, vi kommer til.

Så vil jeg sige, lige inden vi går i gang med debatten, at der under beretningen kommer emner, som vi kommer til at diskutere særskilt senere, og der opfordrer jeg til, at vi gemmer diskussionen for ikke at komme til at diskutere de samme ting to gange. Formanden snakkede om de fossile investeringer og han snakkede også noget om markedsrenteproduktet og begge dele kommer vi tilbage til. Så jeg appellerer til, at vi gemmer diskussionen om de to punkter, til vi kommer til de særlige punkter om det, men ellers kan man jo i øvrigt kommentere på beretningen, stille spørgsmål og komme med kommentarer, som man vil og jeg hører, om der er nogen der ønsker ordet.

Henrik Hagemann: Jeg vil gerne sige tak for en god beretning. Jeg synes, at den i tone og i informationsværdi er noget over niveauet sidste år, og I har lavet et ordentligt stykke arbejde, som vi bliver vel informeret om. Men jeg vil gerne drille lidt og sige, der står ikke noget om, hvor mange medlemmer, vi er, og I burde egentlige oplyse, hvordan udviklingen i medlemstallet har været. Det synes jeg. Er det mig, der ikke har kunnet finde det. Så må I sige det. Nå men og så vil jeg spørge til jeres politiske virke. Har I kræfter til at lave et ordentligt miljøpolitisk lobbyarbejde? For når I tager de initiativer, I har gjort med hensyn til investeringer, så vil det også være naturligt, om I overhovedet har mulighed for at lave et miljøpolitisk lobbyarbejde. Og et af de områder, som er meget vigtigt, det er skibsfarten og vi har mange penge i skibsfart, kan jeg se i regnskaberne og der vil jeg altså gøre opmærksom på, at det er væsentligt at lave et internationalt samarbejde på det felt. Hvis vi overhovedet skal have noget igennem, der batter noget i skibsfarten, så skal vi have aktiveret den internationale havorganisation IMF og det er der lavet meget arbejde for, både i Østersøpolitik og i det nordiske, men det er også vigtigt, at investorer går ind på det her felt, så hvis I overhovedet har kræfter eller chance for det, så er det en opfordring hertil. Tak skal I have.

Søren Wium-Andersen: Formanden nævnte, at et det vigtigste strategiske pejlemærke, det var, at have et meget højt investeringsafkast. Det er da vel ikke unormalt at tænke på det, når man sidder i en pensionskasse, men det, der er af interesse for mig, det er jo sådan set, hvad jeg får udbetalt fra min pensionskasse og der et meget stort spænd imellem investeringsafkastet og beregningsrenten og i de 5 år, hvor jeg har fået udbetalt min pension, har investeringsafkastet ligget på ca. 10 %, mens beregningsrenten har ligget på 4,25 %. Hvad betyder det i praksis? Jo det betyder, at der er blevet opsparet store penge i pensionskassen, som jeg sådan set godt kunne have fået udbetalt, men det får jeg ikke udbetalt med den begrundelse, at I skal jo tage højde for, at der også kan komme nogle dårlige år. Nu vil jeg gerne spørge, hvor mange penge vil I putte ind i pensionskassen af dem, jeg har været med til at spare op, før jeg begynder at få udbetalt en rimeligt stor bonus? Jeg har forsøgt at spørge om det her flere gange og jeg har faktisk forsøgt at gennemføre et vist aktivt ejerskab, men jeg håber da ikke, at I møder den modstand imod aktivt ejerskab, som pensionskassen har udøvet over for medlemmerne, fordi jeg synes, at I har været ualmindeligt argumentresistente i de sidste år. Jeg håber da meget, at vi får en klar besked på, hvor meget I vil spare op, inden I begynder at udbetale. Tak.

Gunver Bennekou: Ja, jeg vil også gerne takke for formandens beretning, og jeg blev meget optimistisk, da jeg hørte, at et af de områder, han ville tage frem i sin beretning, det var de ansvarlige investeringer. Det kom i meget høj grad til at blive indledt med en overvejelse omkring klimaudfordringerne og så kom der noget om, hvilken dialog der havde været, som lidt handlede om klima, men også om en hel masse andet. Ansvarlige investeringer, som man kan se af denne her publikation, vi har fået om ansvarlige investeringer, er jo både noget om klima, men det er også noget om menneskerettigheder. Formanden sagde også, at han meget gerne ville i kontakt med medlemmerne. For 4 uger siden sendte jeg et brev til bestyrelsen og til direktionen, fordi jeg havde gennemgået Magisterforeningens investeringer og kunne se, at mindst 4 af de godt nok relativt små investeringer, vi havde, var i firmaer som Danwatch har betegnet som værende firmaer, som investerer i den besatte del af Vestbredden. Og det vil sige, at det er investeringer, som, man nok kan sige, falder ind under den kategori, der hedder, som krænker eller som indirekte opfordrer eller medvirker til krænkelse af menneskerettighederne. Mange FN-resolutioner har været om det her område og jeg regnede med, da jeg skrev til bestyrelsen, fordi jeg skrev, at jeg var bekymret og stillede dem så nogle spørgsmål om, hvad man agtede at gøre både med de fire investeringer, som jeg omtalte, men også helt generelt, hvad man gør for at sikre, at de firmaer, som vi investerer i, overholder menneskerettighederne. Det har jeg ikke hørt noget svar på endnu og jeg ringede så for et par dage siden, for jeg tænkte, at det ville jeg da gerne vide. Så fik jeg at vide, at jeg fik svar om et par uger og så tænkte jeg, det vil formanden sikkert tage op i sin beretning at fortælle om, hvad man gør for at sikre, at vi overholder menneskerettighederne og det har jeg stadig ikke fået svar på og jeg synes, det ville være dejligt, at vi ligesom PFA, der har sortlistet det ene af de firmaer, som vi også har investeringer i, at man var aktiv i sit ejerskab på det område. Tak.

Tue Magnussen: Jeg vil også godt sige tak for beretningen, men jeg synes, der var nogle ting, jeg savnede lidt i den. Det har egentlig undret mig lidt, den måde, som bestyrelsen valgte at konstituere sig på og det vil jeg gerne bede, om jeg kunne få en eller anden uddybning af, hvis man ser på de stemmeresultater, der var i forbindelse med bestyrelsesvalget, så synes jeg egentlig, at man skulle have formodet en anden konstituering af bestyrelsen. Der ser jeg jo også bekymret på den svage repræsentation, som Magistrene har opnået i den forbindelse, så det vil jeg gerne, da jeg savnede det i beretningen, have en uddybning af. Men samtidig så synes jeg, at der er mange spændende ting omkring bestyrelsens arbejde, som mere eller mindre klart bliver afspejlet og jeg har især glædet mig over, hvad de forslag omkring investeringspolitikken, hvor jeg har noteret mig også, at flere bestyrelsesmedlemmer har bakket op omkring det initiativ, det medlemsinitiativ, som ligger bag forslag 7 og 8, som vi kommer tilbage til sidenhen, men de to forslag er jo også blevet mødt eller søgt imødegået af nogle såkaldte hensigtserklæringer fra bestyrelsen. Der undrer det mig lidt, om de hensigtserklæringer er fra en enig bestyrelse og hvis det ikke er tilfældet, så synes jeg, det ville være meget rimeligt, hvis man i forbindelse med bestyrelsens beretning også løftede i hvert fald en flig af de diskussioner, som man må formode, har præget bestyrelsesarbejdet. Tak.

Formanden: Først tak til Henrik Hagemann for rosen til vores beretning. Det var jeg selvfølgelig glad for. Du spørger om, hvor mange medlemmer vi er. Selve det konkrete tal har jeg ikke, men Jens har lovet, han kommer ind på det i forbindelse med årsrapporten, så det skal du nok få svar på.

Så er jeg glad for, at du stillede det spørgsmål omkring vores miljøpolitiske lobbyarbejde, fordi der er det jo helt klart, at med den linje, vi er slået ind på nu i forhold til vores investeringer,

der ser vi jo ikke kun vores investeringer i forhold til fossile brændstoffer, men ser på alle områder og der nævner du selv skibsfart og transport osv. og det vil sige, at med vores hensigts-erklæring har vi jo faktisk tænkt os at allokere en stor del af vores midler over på netop de områder også og sige, de er altså også en del af det at opfylde COP21-målene, så det er vi i fuld gang med og vores investeringschef er i gang med at opbygge en afdeling i investeringsafdelingen, som netop skal arbejde med de her mål og både samarbejde med forskellige internationale organisationer for samarbejde med andre, så det kan jeg kun bekræfte, at det er noget vi vil sætte mange ressourcer ind på, fordi det er faktisk noget, vi går rigtig meget op i.

Det andet indlæg fra Søren Wium med hensyn til investeringsafkastet, hvor du undrer dig over, hvornår du får noget mere udbetalt, når nu vores afkast har været på 10 %. Der er det jo ikke sådan, at vi i pensionskassen samler penge sammen til os selv. Jeg ved godt, du har tidligere kritiseret, at egenkapitalen var for stor. Om ikke vi kunne udlodde den til pensionisterne? Men det må vi altså ikke, fordi det I skal have som medlemmer, det er, at I skal jo have lige nøjagtig den andel, som I selv har været med til at spare op og spørgsmålet om, hvor meget vi nu skal have, indtil vi udbetaler mere, der er det jo sådan, at den del af egenkapitalen, som vi lægger hen til det kollektive, bliver jo ført tilbage til medlemmerne, når de går på pension efterfølgende.

Så til Gunver Bennekou, som var inde på de ansvarlige investeringer. Der skal jeg allerførst beklage mange gange, at du ikke har fået svar på din henvendelse i tide. Det skal du selvfølgelig have. Så vidt jeg har forstået, var der sendt et svar til dig i dag, men det er selvfølgelig alt for sent, og det beklager jeg meget, at du ikke har fået svar på det tidligere. Med hensyn til indholdet i dit spørgsmål omkring de ansvarlige investeringer, da kan I jo se i selve rapporten, at selve de ansvarlige investeringer, der fokuserer vi jo på mange forskellige ting. Det er ikke kun spørgsmål om klima. Det er også spørgsmål om våbenproduktion og god selskabsledelse, om der er børnearbejde og der er, hvis I downloader rapporten fra hjemmesiden, ud over den, der er udsendt til jer, der kan I se simpelthen helt konkret en række af de områder, vi arbejder med de ansvarlige investeringer, og der er det klart, der opstår der af og til konflikter, i og med at vi investerer i mange tusind forskellige selskaber og der nævner du netop de selskaber, der opererer på Vestbredden. Der har også tidligere været kritik af, at vi rent faktisk har aktier i Heidelberg Cement, som også opererer på Vestbredden og selv om vi måske personligt ikke kan acceptere, hvad der foregår på Vestbredden i forhold til forholdet mellem Israel og Palæstina, så er det jo sådan, at vi netop har gjort meget ud af i vores ansvarlige investeringer at fokusere det på det juridiske grundlag og det vil sige, hvis man overtræder forskellige juridisk bindende retsakter og ikke opfører sig, som man skal der, så tager vi selvfølgelig action og vi har en liste over både selskaber og også en liste over lande, som vi her i 2015 har ekskluderet, fordi de ikke opfører sig som de skal i forhold til vores retningslinjer for ansvarlige investeringer. Så skrider vi til eksklusion, men det kræver jo så, at de overtræder disse konventioner, der er på området, og vi havde diskussionen også på forrige generalforsamling omkring Vestbredden, at der er der desværre ikke i forhold til de der firmaer påvist, at de overtræder nogen af de internationale konventioner, men det er selvfølgelig både i forhold til Vestbredden og også i forhold til andre områder, som har været oppe i pressen her på det sidste er det selvfølgelig noget, som vi følger nøje, men afvejer eller ser selvfølgelig først og fremmest på, om de rent juridisk overtræder de retningslinjer, som vi har. Men endnu en gang skal jeg beklage og du skal nok få et svar, hvis ikke du allerede har fået det omkring din henvendelse.

Så var der til sidst Tue Magnussens spørgsmål omkring konstitueringen. Jamen der er det jo rigtigt, vi var fem, der stillede op, fem medlemsvalgte. Organisationerne udpegede som bekendt tre og vi har to særligt sagkyndige og der var vi så fem, som stillede op. Fire af os blev valgt på et fælles valggrundlag, hvor vi var enige om, hvad vores holdning skulle være i forhold til ansvarlige investeringer, i forhold til medlemsinddragelse og demokrati i kassen, så der var vi altså fire, der blev valgt og den femte var som bekendt Per Clausen, som jo også på hele klimaområdet er fuldstændigt enig med os andre. Og selve konstitueringen – jamen den foregår jo så på den måde, at man efter valget, så sætter vi os jo så sammen til det første møde og der har I jo så også læst, at der var vi to kandidater og der var jeg så den, der fik flest stemmer og det er jeg selvfølgelig glad for. Jeg vil forsøge at varetage mit hverv så godt som muligt for netop det, der er formålet og skabe nogle gode afkast. Vi har haft tre bestyrelsesmøder i bestyrelsen og vi har faktisk fået et rigtig godt samarbejde. Jeg synes, vi fungerer godt sammen. Du spørger også helt konkret, om det er en enig bestyrelse, der står bag vores hensigtserklæring, og svaret er ja. Vi er helt enige i hensigtserklæringen om, at vi vil følge Paris-aftalens mål og det har jo så også, som bekendt, givet sig udtryk i, at det ikke alene er en hensigtserklæring, men at vi på bestyrelsesmødet i marts rent faktisk også har ført den ud i praksis og netop besluttet, at vi vil anvende op til 5 milliarder på investeringer, som bredt gavner klimaet. Der er det vigtigt, at den hensigtserklæring udmøntes i, at vi vil være aktive, men det er ikke kun i forhold til fossile brændstoffer, men det er også i forhold til landbrug, det er i forhold til transport, det er i forhold til industri. Vi vil forsøge at få alle selskaber til at efterleve den målsætning.

Jan Hertel-Wulff: Ja tak. Jeg vil også gerne rose beretningen for at være klar, men der er dog nogle ting, som jeg mangler og jeg vil også sige med det samme, at jeg er nødt til at stemme imod den og det skal jeg begrunde. Men jeg vil først stille nogle spørgsmål. Det første det er, at jeg savner en kommentar om, hvordan man har tænkt sig at den øgede arbejdsalder eller den forsinkede pensionsalder vil slå igennem i pensionskassen, og hvordan man vil forholde sig til det og hvordan man kan hjælpe medlemmerne. Det andet er, at jeg synes det er interessant med det aktive ejerskab, men jeg savner en mulighed for at se, hvor meget det koster. Det er jo sådan, at de foregående år, når ... godt nok en anden bestyrelse, men da man argumenterede for, at man ikke ville tage etiske hensyn eller i hvert fald ikke ville rette sig efter medlemmernes ønske eller et flertal af medlemmernes ønske, var det med den begrundelse, at det var måske ulovligt og det også ville koste for meget og det var der også opbakning fra medlemmer om, så derfor synes, at det må være afgørende i fremtiden, at man kan se, hvor meget det koster og hvor meget det eventuelt nedsætter vores indtjening og vores pensioner og så vil jeg selvfølgelig også lige spørge, er det lovligt overhovedet at være aktiv. Skal man ikke sørge for at få det største udbytte af sine investeringer? Hvis det så er at sælge, hvad gør man så? Grunden til, at jeg stemmer nej eller at jeg stemmer imod beretningen, det er, at jeg mener, at man ikke tager sin egen medicin, når man har valgt at man vil overgå og man vil fravælge en samarbejdspartner, nemlig Post Danmark, fordi det er for dyrt. Her har man altså ikke valgt at øve indflydelse. Nu ved jeg godt, vi ejer ikke nogen aktier i Post Danmark, men det kunne jo godt være, man skulle tænke på det, fordi det kunne være, at firmaet bliver solgt på et tidspunkt. Jeg er ansat i Post Danmark og jeg tror, at jeg får mere ud af at være ansat der end at blive fyret, fordi man har en svindende kundebase. Tak.

Svend Erik Christiansen: Jeg ville bare sige som start, kunne vi ikke få den elektroniske kommunikation droppet. Der er allerede beretninger om, at folk, der sådan henvender sig elektronisk. Så får de ikke noget svar.

Nå, men det vi så kan snakke om og som ikke er et senere punkt på dagsordenen, det er det der med de fossile investeringer og så vil jeg godt lige runde konklusionen af det, der skete i fjor ordentligt af, at det ikke er set af nogen, der er ingen, der har fattet, hvad det egentlig var, der skete og efter den afstemning blev vundet og man jo derfor måtte henstille, at nu holdt vi op med at investere i kul, så kom Alstrup – jeg sad lige ved siden af – og det hvislede mellem hans tænder: Ja, hvis vi ikke investerede i kul, fossiler, så gør andre det, så det er jo meningsløst at lade være og den har Egon jo gentaget, endda flere gange både i det skriftlige og i det han siger nu. Men konklusionen må da være, fordi det der nu er det vigtige, når man siger, det gælder alt, det der etiske. Hvis der er noget, man finder uetisk, det er klyngebomberne og hvad pokker og Vestbredden og hvad I ellers kan finde på. Hvis vi lader være at investere i det, nå ja, så gør andre det. Det er ligegyldigt hvad? Det vil sige, det er kun et argument for overhovedet ikke at interessere sig, hvad der er etisk og hvad der ikke er etisk. Og derfor kunne vi lige så godt afskaffe alle de der etiske investeringer med Zaiga i spidsen. Og det her en særdeles – altså fordi de 400 millioner, som jeg gætter på, at det koster, de kunne jo altså bruges til noget bedre, for det her er som bekendt en pensionskasse og ikke en miljøorganisation. Og i det omfang den nu altså finder sted, for det kan vel tage lidt, før man måske får det afviklet, hvis det overhovedet er muligt, så må jeg beklage mig gevaldigt over, at hvorfor aflægger Zaiga med alt de der etiske missioner ude omkring til generalforsamlinger langt pokker ude i verden, der skal være et fast regnskab, som bliver afleveret sammen med det andet regnskab for vores pensioner. Det er som om, det ligger udenfor. Eller det gør det jo altså. Man betaler det bare, men det går af vores pensionsopsparing og hvis det skal være en ordentlig pensionskasse, så må vi have at vide, at de 400 millioner, der bruges til investeringer, det er de 350 millioner, vil jeg gætte, de går til det der etiske og det er spild af penge, fordi hvis vi bliver etiske og trække pengene ud, så gør andre det, så kan vi lige så godt beholde det. Det var den ene ting. Og så det var altså den med, at Egons argument, vi fik, det gik altså ud på, vi kan lige så godt spare det hele. Der var en anden kommentar, som sved hårdt her. Det var Ingrid's. Hun erklærede ligeud, at hvad generalforsamlingen mener, det er jo kun vejledende for bestyrelsen. Det vil sige, hvad vi mener om de etiske investeringer, ansvarlige investeringer, det er flintrende ligegyldigt. Det er noget, bestyrelsen selv skal ordne. Det har Ingrid skrevet i Magisterbladet, så hun kan ikke løbe fra det.

Nå, men for så at afrunde netop det, så har Egon jo altså fået dette advokatfirma til at nedkomme med en redegørelse om det, som de netop henviser til fil § 158, der siger, jamen det er bestyrelsens ansvar. Det runder den af så det vil altså sige, her i generalforsamlingen kan vi lade være med overhovedet at interessere os for disse etiske ting. Det sørger bestyrelsen for, det er deres anliggende. Og strengt taget vil jeg sige, at vi er jo en pensionskasse og ikke en miljøorganisation.

Henrik Rude: Jeg vil spørge noget om vores bidragsstigning. Jeg synes, at det er ærgerligt, at Dyrslægerne og Arkitekterne forlader og i den forbindelse fortalte formanden, at vi er 90 %, os der bliver tilbage, og det er så 10 %, der forlader os, kan jeg regne ud. Men samtidig så sagde du, at vores bidrag vil stige fra 500 til 600, og det kan jeg regne ud, det er ca. 20 % og det undrer mig, at bidragsstigningen ikke passer med dem, der forsvinder. Så det kunne jeg godt tænke mig at få at vide, hvad det handler om. Tak.

Peter With: Ja tak, jeg vil så også sige tak for en god beretning, og jeg er glad for, at der bliver lagt så stor vægt på ansvarlig investeringspolitik og jeg er også glad for det initiativ, I

nævnte, at I vil afholde medlemsmøder, for at vi kan få bedre dialog mellem bestyrelsen og medlemmerne. Den ting, jeg vil spørge til mere præcist, det er noget, som flere af de foregående talere har været inde på. Det er det, at det var meget provokerende for os sidste år at deltage i generalforsamlingen og få et stort flertal for forslaget om afvikling eller reduktion af fossile investeringer og så er vi mange, der føler, at det var meget arrogant af bestyrelsen at sige, at det vil vi ikke følge og det kom du ikke ret meget ind i din beretning omkring. Det blev ligesom fejet ind under gulvtæppet. Nu har vi en ny bestyrelse, så mit spørgsmål er, er det den samme indstilling fra den nye bestyrelse og alle dens medlemmer, at hvad vi måtte beslutte i dag, det er kun vejledning. I kan gøre som det passer jer? Tak.

Tue Magnussen: Det, der får mig til at tage ordet, det er det svar, som Gunver Bennekou fik på spørgsmålet om Vestbredden og Danwatch-rapporten. Jeg synes faktisk ikke, at Egon på bestyrelsens vegne svarede. Det, jeg fik indtryk af ud fra svaret, det var, at investeringer på Vestbredden ikke blev anset som i strid med internationale konventioner. Hvis man nu ser, hvad der står i denne her flotte, med to suppleanter eller hvem det nu er. Ban Ki-moon og Kerry på forsiden. Hvis man så ser de principper, der ligger til grund for det, så står der omkring menneskerettigheder og selskaber, vi investerer i, bør ikke foretage handlinger, som direkte krænker menneskerettighederne eller som indirekte opfordrer eller medvirker til krænkelse af menneskerettigheder. Alene det punkt synes jeg nu helt klart ville udelukke investeringer i selskaber, der opererer på Vestbredden, men hvis den målestok, som man lægger ind, er internationale konventioner, så ud over de ting omkring menneskerettigheder, der både er udtrykt i Menneskerettighedserklæringen fra 1948, så er det da helt åbenlyst klart, at i hvert fald på tre punkter kan man direkte sige, at investeringer på Vestbredden strider mod internationale konventioner. Og det drejer sig om Geneve-konventionerne, især omkring optræden i besatte områder som den ene ting. En anden ting, det, der hedder UPR-processen, Universal Periodical Review, hvor FN's Menneskerettighedsråd samlet bringer landene til eksamen og i den forbindelse jo har klart påvist, hvordan Israels optræden og Israels ansvar, herunder også ansvar for udenlandske investeringer, på Vestbredden er direkte i strid med en lang række konventioner, så hvis det er sådan, at bestyrelsen har svaret Gunver Bennekou på den måde, at man ikke – så synes jeg enten det afslører en afgrundsdyb uvidenhed om internationale konventioner, som gør mig meget nervøs over bestyrelsen, men det kan også godt være det er enkelt i bestyrelsen eller en enkelt i administrationen, der er kommet til at svare på det, så derfor vil jeg gerne høre, om det virkelig er sådan, at bestyrelsen i enighed har taget stilling til spørgsmålet om Danwatch-rapporten, for Danwatch-rapporten påviser jo klart stridighederne med FN's internationale konventioner og sådan set også Geneve-konventionerne. Og ud over UPR, man jo så også kunne nævne, det er det hav af FN resolutioner, som flere af dem henviser til et konventionsgrundlag og det burde også være bestyrelsen bekendt. Så jeg håber meget snart at få svar på spørgsmålet, om bestyrelsen er enig i afvisningen af Danwatch-rapporten.

En sidste ting. Det var den her med hensigtserklæringerne for jeg forstod ikke helt, jeg forstod Egons svar på de to hensigtserklæringer, som at det var en enig bestyrelse og jeg synes egentlig også, der er meget godt i de hensigtserklæringer, men det, der undrer mig så, det er så, at man ud fra en enighed omkring synet på fornuftige klimainvesteringer så afviser forslaget 7 og sådan set også forslag 8, fordi man jo netop starter med at udtrykke denne her enighed med forslagsstillerne, så derfor forekommer det mig underligt også, da der jo er person-sammenfald mellem forslagsstillerne og bestyrelsen, at man altså prøver på at ride på to heste. Tak.

Formanden: Først til Jan Hertel-Wulff. Den første omkring den forsinkede pensionsalder, hvordan det slår igennem. Der er det jo rigtigt nok, at man jo fra politisk side har vedtaget en senere pensionsalder, men man kan sige, vi er så heldige i denne her forsamling, at selv om man har en senere pensionsalder, så lever vi jo rigtig længe, og det betyder jo så, at den tid, selv om man hæver pensionsalderen efter de opgørelser, som man laver fra Finanstilsynets side, så skal pengene jo strække rigtig lang tid og det er også en af grundene til, at vi har måttet sænke beregningsrenten, fordi man jo skal operere med, at efter vi går på pension, jamen så skal der jo være penge nok til at finansiere de næste 20 år, som vi i gennemsnit lever efter pensionsalderen, så umiddelbart det, at man har hævet pensionsalderen generelt lovgivningsmæssigt har jo ikke en stor direkte indflydelse på vores pension, fordi vi kan jo vælge at gå på pension uafhængigt af, hvad den offentlige pensionsalder er.

Så var du inde på spørgsmålet omkring aktivt ejerskab, hvor meget det egentlig koster. Jamen det er jo svært at opgøre, fordi aktivt ejerskab er jo en del af selve arbejdet i investeringsafdelingen og så spørger du om, jamen er det i virkeligheden lovligt at udøve aktivt ejerskab, fordi det koster jo i forhold til udbyttet. Der er vores pointe faktisk, at der ikke behøver at være den modsætning. At man kan faktisk udøve aktivt ejerskab og så dermed få virksomhederne til at fungere bedre og dermed at give et godt udbytte. Med hensyn til de konkrete tal for, hvor meget det aktive ejerskab koster, er jeg ikke i stand til at give. Men en stor del af det aktive ejerskab, vi udøver, er jo ikke, at vi rejser verden rundt og deltager i alle generalforsamlinger. Det gør vi jo via Hermes, som arbejder efter de instrukser, som vi har givet.

Så var du meget ked af det med Post Danmark, med hensyn til, at vi ikke ville støtte dem, og det kan jeg da godt forstå, når du er ansat i Post Danmark, men det koster jo trods alt bare portoudgifter til sådan en generalforsamling som denne her ligger jo tæt på en million bare i portoudgifter og i og med at vi kan bruge den million til, at I kan få en bedre pension, så synes jeg egentlig, at den er givet godt ud, og det er sådan set også svar til den næste, til dig S.E. Christiansen omkring den elektroniske kommunikation. Jamen det koster jo en krig at sende ud pr. brev. Og når vi nu har muligheder for at sende ud via e-Boks og det også er det, man bruger i mange andre sammenhænge, så er det altså det, vi gerne vil.

Så er du meget inde på det med hensyn til det etiske og de uetiske investeringer. Der siger du, afskaf de der etiske investeringer. Der siger jeg, jamen vi opererer faktisk ikke med etiske investeringer i pensionskassen. Fordi når vi taler om etiske investeringer, så taler vi om moral, så skal man jo ind og vurdere i hvert enkelt selskab og vi kan jo ikke gå ind og vurdere på hvert enkelt selskab, om det nu er etisk eller moralsk ansvarligt, de investeringer de foretager. Så der er en stor forskel på etiske investeringer og så det, vi har omkring ansvarlige investeringer, fordi der opererer vi jo, kan man sige, ud fra nogle mere objektive kriterier. Etik, jeg tror, hvis vi satte os 10 mand fra bestyrelsen eller en 7-8 mand omkring bordene og skulle blive enige om, hvad er egentlig etisk korrekte investeringer, så ville der nok alligevel være så mange både religiøse og politiske holdningsmæssige forskelle, at det ville være meget vanskeligt at nå til enighed om. Så siger du, at vores pensionskasse skal ikke være en miljøorganisation. Enig. Det er en pensionskasse, men derfor så skal vi jo selvfølgelig være ansvarlige i forhold til miljøet, men det behøver ikke at være i modstrid med, at vi er en pensionskasse, som gerne vil forvalte vores midler bedst muligt, så man kan få de højeste pensioner. Så nævner du de der 400 millioner, som det koster. Det er rigtigt. Det står i regnskabet, men det er jo

ikke i forhold til etiske investeringer. De 400 millioner det er jo de samlede investeringsomkostninger overhovedet i investeringsafdelingen.

Så spørger du til, omkring bestyrelsens ansvar i forhold til tidligere beslutninger. Der er det korrekt, at både de juridiske notater, vi har, og alle de jurister, vi har talt med, er enige om, at det er sådan, at spørgsmålet omkring investeringer, det er bestyrelsens ansvar. Det er der efter vores vurdering ikke nogen som helst tvivl om. Det betyder ikke, at vi ikke gerne vil lytte til jer. Det vil vi selvfølgelig rigtig gerne. Vi vil gerne have en god diskussion med jer i dag og det er derfor vi indkalder til medlemsmøderne. Det er derfor vi også rigtig gerne vil diskutere forslag 7 og 8 med jer fra ansvarlig fremtid. Så fra vores side er der ikke nogen tvivl om, at juridisk er det direktion og bestyrelse, som har ansvaret for investeringer, men i en medlems-ejet pensionskasse, der er det jo selvfølgelig naturligt, at man lytter til medlemmerne.

Henrik Rude er så inde på spørgsmålet omkring bidragsstigning, at det nu koster 10 % eller at der er 10 % af medlemmerne, der forlader os, men at det koster 20 % mere i den her periode. Det er rigtigt, men det er jo ikke sådan, at omkostningerne er fuldstændigt ækvivalent med antallet af medlemmer, som nu forsvinder. Hvis de nu havde været større, så var det jo ikke sikkert, at omkostningerne havde været – de er jo en meget lille del og har bidraget med en del faste omkostninger og det er en stor proces hele denne her skilsmisse, hvor den aftale, vi har lavet omkring selve ophørsaftalen, hvor det er aftalt, at nogle af omkostningerne fordeler vi efter fordelingsnøglen, og andre omkostninger afholder de, men uanset hvad, kommer det altså til at koste noget i lige her i den første fase, men som jeg også sagde, men som jeg også sagde, er det da vores ambition, at vi får omkostningerne tilbage på det niveau, der var tidligere.

Ja, og så roser du, at vi vil indkalde til medlemsmøder, og det er jeg glad for. Det håber vi også, vi får en masse ud af.

Så er der Tue Magnussens mange spørgsmål i forhold til investeringer på Vestbredden og stillingtagen til den og der må jeg indrømme, der kommer du med så mange konkrete spørgsmål omkring Vestbredden og de forskellige konventioner. Jeg kan sige, du spørger, om vi har diskuteret det i bestyrelsen. Det har vi ikke, fordi netop de forskellige i "historier", som kommer op – nu har Vestbredden ikke været så meget i medierne, men der har været andre sager oppe i medierne. Der er det altså vores håb, at de retningslinjer, vi har for ansvarlige investeringer, at man så også i investeringsafdelingen efterlever dem, og det er vores helt klare indtryk, at de gør det.

Så var du inde på spørgsmålet, om bestyrelsen nu vil følge de beslutninger, der bliver truffet under forslag 7 og 8 og der får vi en længere snak konkret omkring disse forslag, som jeg vil vende tilbage til senere.

Peter With: Jeg er glad for, at vi skal have en generalforsamling herovre i Jylland, det må jeg sige. Jeg har et par spørgsmål. Kvinder lever som bekendt længere end mænd og det går jeg ud fra, at man har taget højde for i pensionsberegningerne, altså overført ressourcer fra mændenes opsparing til kvinderne, for at den forskel i hvert fald ikke skal slå igennem i pensionerne. Men nu nævner formanden en ting, som jeg har sat stor pris på. En form for individuel markedsrente af vores pensioner. Det synes jeg er det eneste rigtige at gøre, men har man så også taget højde for, hvis nu vi i højere grad får individuel pensionsopsparing, at tilgodese

kvinderne på det punkt her, for de lever trods alt 4 år længere end os og det skal jo også præmieres, den enkestand de kan se frem til. Men er der afsat reserver til kvinderne, og de reserver, der hidtil er afsat til pensioner, følger de med over i den der flytning til individuel eller markedsrentebaseret pension.

Så en ting til. Volkswagen – formanden nævnte, at vi går med i gruppesøgsmål mod VW om erstatning for de tab, vi har lidt som ejer, investor i VW. Det synes jeg er lidt sjovt at vi skal gøre det, fordi vi er jo ejere af VW. Skal vi til at søge retssag mod os selv for at få erstatning fra os selv? Det synes jeg er sjovt. Og det var vist bare det.

Thomas Meinert Larsen: Jeg er en af forslagsstillerne til forslag 7 og 8 i dag, og jeg har besluttet mig på forhånd at sige noget positivt til bestyrelsen, så det har jeg tænkt mig at gøre. Først og fremmest, sidste år blev det klart, hvad det er for et honorar, som bestyrelsen får og det har de også redegjort for i år. Sidste år var det lidt uklart for os, hvad pengene blev brugt til, fordi det var umuligt for os at få etableret et møde med bestyrelsen. Det har vi fået i det forgangne år. Vi har mødtes med dem to gange, så tak for det. Og vigtigt har vi selvfølgelig noteret denne her hensigtserklæring, som går på, at man gerne vil investere efter 2°-målsætningen. Det kommer vi til at diskutere lidt senere. Det synes vi selvfølgelig er rigtig, rigtig fint. Det er det første danske pensionsselskab i Danmark, der har meldt det ud. Vi håber, at der kommer flere til. Som en bonus så meldte man også ud, at man gerne ville allokere en del af sine investeringer i en mere klimavenlig retning. Det bifalder vi selvfølgelig også meget og håber igen, at det kan blive til eksempel til efterfølgelse for nogle af de andre danske pensionsselskaber. Så det var noget af det positive, men noget jeg også vil nævne i denne her sammenhæng, det er, som jeg synes er meget vigtigt, at for nylig gik de tre fagforbund bag vores pensionsselskab, altså Magistrene og Psykologerne og Gymnasielærerne – deres fagforeninger bakkede op om den nye linje fra bestyrelsen og det synes jeg er rigtig, rigtig positivt. Tak for det. Så vil jeg sige en lille smule til beretning, at jeg måske godt kunne have tænkt mig, at man i lyset af de debatter, vi har haft sidste år og forrige år omkring fossile investeringer – vi spurgte lidt til sidste år, hvad har afkastet været på de her fossile investeringer og fik ikke rigtigt noget svar. Jeg kunne måske godt tænke mig i år, at man ligesom havde præsenteret, hvad har afkastet været i fossile investeringer i forhold til resten af porteføljen? Så har man snakket lidt omkring det her med aktivt ejerskab og bestyrelsen er jo overbevist om, at aktivt ejerskab er vejen frem og et effektivt værktøj også til at indfri nogle af klimamålsætninger, som vi alle sammen nærer og som verdenssamfundet også skrev under på, men jeg synes, man skal være ærlig og sige, at historisk så har det bare haft ualmindelig begrænset virkning på fossilselskaber. Fossilselskaber, i hvert fald langt de fleste af dem, har det som deres kerneforretning at udvinde kul, olie eller gas. Rigtig mange af dem kan kun den ene ting og der er ikke nogen eksempler mig bekendt på store mono-business fossilselskaber, som har sagt, jamen vi har hørt fra vores investorer, at de er bekymrede for, at nogle af vores reserver ikke kan udvindes, fordi vi skal imødegå nogle af de her klimapolitiske tiltag, som kommer, og derfor reducerer vi i vores angivne reserver. Det er der ikke noget fossilselskab, som for alvor har sagt, så det at sige, at aktivt ejerskab over for fossilselskaber at det virker, det har i hvert fald ikke noget historisk belæg. Vi kan håbe, at fremtiden vil vise det anderledes. Det bliver i hvert fald spændende at se den dialog, tror jeg, som skal overbevise et kulselskab om at slå over på vind og sol. Vi håber, at det kan lykkes. Vi vil gerne se nogle konkrete initiativer for at det kommer til at ske – ellers, tak.

Jan Hertel-Wulff: Ja, jeg skal sige tak for de svar, jeg fik. Det er ikke sikkert, jeg er enig. Jeg stemmer stadigvæk imod beretningen, men jeg vil gerne opfordre bestyrelsen til at tænke på, hvad der sker inden pensionsalderen. Det var sådan set det, mit spørgsmål gik på. Jeg ved godt, at det måske ikke var så præcist stillet, men det er jo specielt det f.eks. med livsforsikringer osv. osv., at man også skal sørge for, at der i de der 12 år fra man 60 til man er 72 eller 14 år også er nogle produkter i pensionskassen, som er interessante, altså ikke den rene pension, men nogle af de tillægsprodukter, som vi har gavn af og som selvfølgelig koster noget på den lange bane, men som kan være vigtige i den private økonomi for hver enkelt af os. Tak.

Svend Erik Christiansen: Ja, Egon veg snildt uden om det centrale – noget af det centrale i det, jeg sagde. Jeg forlanger regnskabsaflæggelse for al det der ansvarlige investeringshalløj, at I ikke selv rejser rundt, men betaler nogen, der hedder Hermes for det, det er irrelevant, men det skal stå i det regnskab, vi har fået, og som vi skal diskutere senere selvfølgelig, men det er det, jeg efterlyser, at der bliver gjort nøje regnskab for, hvad alt det der ansvarlige koster, så medlemmerne kan se, hvor meget de får mindre i pension på grund af det.

Formanden: Spørgsmål fra Peter With omkring kvinder og mænd. Der var det jo tidligere sådan, at når aktuarerne sad og lavede beregninger for levetidsalder, at man da faktisk opererede med, at der var forskel på mænd og kvinder og det betød faktisk tidligere, at fordi kvinderne levede længere, så fik de en dårligere pension. Det må vi ikke mere. Nu er der kommet det, der hedder unisex-begrebet, og det vil sige, aktuaren, når han sidder og regner, så regner han på samtlige medlemmer og det vil sige, spørgsmålet om at tage højde for, at kvinderne lever længere end os andre, det gør man sådan set ikke, fordi i og med at vi er en kollektiv og en solidarisk pensionskasse, hvis man lever mere end 20 år, så scorer man kassen, hvis du dør dagen efter, du går på pension, jamen så går pengene til fællesskabet, så der er altså ikke nogen forskel på, om man er mænd og kvinder. Man kan så sige, at i gennemsnit får kvinderne mere end os, men det bidrager vi andre gerne til i solidaritetens navn.

Så var du inde på det spørgsmål omkring gruppespørgsmålet mod VW. Ja, men det er da rigtigt, at vi står som ejere, men når en virksomhed ikke opfører sig ordentligt på miljøområdet, så er det da klart, at vi går sammen med de andre i et eventuelt søgsmål, fordi det ikke er tilfredsstillende den adfærd, som de har udvist.

Så vil jeg sige tak til Thomas Meinert for den positive tilbagemelding på vores 2°-målsætning. Som I ved, så var det faktisk min første gerning, da jeg blev valgt som formand, at jeg dagen efter tog kontakt til Thomas Meinert for netop at få en dialog i gang og vi havde et godt møde og på det møde annoncerede vi faktisk allerede, at bestyrelsen på sit første møde havde tænkt sig at arbejde meget mere målbevidst i forhold til klimainvesteringerne, så vi er enige på det område og vi trækker på samme hammel der, det synes jeg tegner rigtig godt for, at vi kan nå nogle resultater, fordi i forhold til de målsætninger, er der ikke nogen som helst uenighed og det, at du bifalder det og fagforeningerne bakker op om det viser jo da i hvert fald også for mig, at det er en rigtig god og konstruktiv linje, vi er slået ind på i den nye bestyrelse.

Så er du inde på spørgsmålet omkring, hvad afkastet på fossile investeringer har været i de senere år. Ja, men de har ikke været gode. Det ved vi jo godt. De er altså på vej ned og det er jo så netop også fordelene ved, at vi kører den aktive investeringsstrategi. Det er jo, at når der ikke er penge i skidtet for at sige det rent ud, jamen så afvikler vi det jo. Altså, I kan jo se, at

f.eks. opgørelsen over, hvor mange investeringer, vi overhovedet har i det fossile, da vi offentliggjorde vores rapport i december, lå vi på 3,6 % og i dag ligger vi på 3,1 %, så det er gået ned, men man skal jo selvfølgelig også se det i en større sammenhæng, fordi der er jo ingen fidus i, fordi det danske aktiemarked er helt i bund nu, at sælge alle danske aktier på nuværende tidspunkt. Man skal jo også se det langsigtede og det er jo det, man gør i investeringsafdelingen og det er jo det, der er fordelene ved, at vi kan investere både på den kort og på den lange bane, fordi vi er så mange, der står bag, og vi har så stor en kapital.

Ja, de andre ting, som du var inde på Thomas Meinert, det synes jeg egentlig tangerer det, vi skal diskutere under forslag 7 og 8, så dem gemmer jeg lige og så var der de to sidste kommentarer fra Jan Wulff og S.E. Christiansen, men det var bare, som jeg noterede det i hvert fald, nogle replikker og nogle bemærkninger. S.E. Christiansen efterlyste en egentlig regnskabsaflæggelse for, hvad det kostede i forhold til de ansvarlige investeringer, og det kan vi simpelthen ikke gøre op, fordi det er jo så stor en del af investeringsafdelingen samlede arbejde, så hvor meget tid de enkelte medarbejdere bruger på det ene og på det andet område, det lader sig ikke gøre at lave et særskilt regnskab for det.

Dirigent: Tak for det. Nu er det sådan, at det her punkt af bestyrelsens beretning og den tager man jo til efterretning. Der skal vi ikke stemme om noget.

Dagsordenens punkt 3

Forelæggelse af Årsrapport 2015 med ledelsesberetning og revisionspåtegning til godkendelse

Dirigent: Det skal vi derimod om årsregnskabet og det er det næste, nemlig forelæggelse af årsregnskabet og det er således, at det er direktør Jens Munch Holst, som forelægger årsrapporten fra 2015.

Jens Munch Holst, direktør i Unipension: Tak for ordet. Det, jeg vil gøre, når jeg kigger på vores årsrapport, det er at gennemgå de væsentligste pointer i forlængelse af bestyrelsens beretning. Jeg vil gøre det relativt kort og nøjes med at tale om de vigtigste ting og det er penge ind, det er penge ud og det er årets resultat. Der er i år kommet et investeringsafkast på 4,4 % svarende til 4,1 milliarder kroner ind og vi har også fået pensionsindbetalinger på 3,8 milliarder ind og det går ind i den samlede formue, som I ser, er den røde cirkel. Ud er gået en pensionsafkastskat, som vi skal betale til staten, på lige godt 600 millioner kroner. Inde i pensionskassen, som netop er illustreret med den blå cirkel. I midten ses den samlede medlemsformue bestående af fællesmidlerne i form af egenkapitalen og det vi kalder særlige bonushensættelser samt medlemmernes egne depoter i form af pensionsmæssige hensættelser. Alle tre elementer er ejet af jer og alle tre elementer er med til at sikre de stabile pensioner, som vi taler om. I den forbindelse vil jeg tilføje, at vores pensionsmodel er tilrettelagt på den måde, at langt den overvejende del af egenkapital allerede er indregnet i de pensioner, som fremgår af jeres pensionsoversigter. Dem kan I se inde på Min pension.

Dette ses ved, at der til pensionisterne i 2015 er udbetalt for alle tre elementer, altså både egenkapital, særlige bonushensættelser og de pensionsmæssige hensættelser. Der er nemlig

udbetalt 268 millioner kroner fra egenkapitalen i tillægspensionerne fra egenkapitalen, 145 millioner kroner fra særlige bonushensættelser og 2,3 milliarder kroner for de pensionsmæssige hensættelser. Der er altså samlet udbetalt i alt godt 2,7 milliarder kroner. I alt har nettovæksten på formuen været 4,6 milliarder kroner i 2015, og jeg vil igen pointere, det er jeres penge.

Så hvis vi går lidt nærmere ind i at kigge på penge ind, så kan vi se det illustreret ved medlemmernes indbetalinger og tilgang i medlemmerne. Den blå linje, som I kan se deroppe, viser medlemmernes indbetalinger og at de fortsat stiger. Årsagen hertil kan man se af den stiplede del, det er det stigende medlemsantal. I 2015 er væksten i medlemsantallet godt 6 %. Det skal dog retfærdigvis siges, at ca. en tredjedel af denne medlemsvækst skyldes tilgangen af studenterundervisere. Men selv uden dem har vi en rigtig god og pæn medlemsvækst. Sidste år sagde jeg det, og det gør jeg også igen i år. Vi forventer faktisk, at medlemsantallet vil flade ud over tid på grund af mindre årgange, øget afgang af medlemmer og den ændrede struktur i vores medlemsbestand, aldersfordelingen. Det betyder, at der også vil ske en udfladning af indbetalingerne. Når der er flere, der bliver pensionister, så er der færre indbetalinger.

Så er det penge ud i form af udbetalinger af pensioner og afgang af medlemmer. Samtidig med øgede indbetalinger og stigende medlemsantal ser vi en stigning i antallet af pensionister på den stiplede linje og udbetalingerne af pensionerne på den blå. Stigningen i udbetalinger til pensionister vender jeg tilbage til.

I 2015 har pensionskassen som i tidligere år udbetalt tillægspensioner til pensionisterne og i 2015 var det altså de her godt 268 millioner kroner. Samlede udbetalinger til pensionisterne udgjorde 2,7 milliarder og den fede linje illustrerer dette. Den stiplede linje viser udviklingen i antallet af pensionister og som I kan se er der en lineær sammenhæng mellem disse to.

Stigningen i udbetalinger af pensioner kan tilskrives alderspensionerne og udtrædelser, som det fremgår af lagkagen til venstre. Over de seneste 5 år har vi set en vækst i antallet af pensionister med godt 9 % årligt, primært på grund af flere alderspensioneringer. Når vi ser på aldersfordelingen i pensionskassen, viser den, at vi kan se frem til fortsatte og betydelige stigninger i pensionsudbetalinger over de næste 5-7 år. Det vil alt andet lige også påvirke indbetalingerne, fordi andelen af medlemmerne, som jeg sagde tidligere, der indbetaler til deres pension, falder med det antal medlemmer, som går på pension. I modsat retning peger selvfølgelig overenskomsterne, hvis de bliver bedre, som fastlægges af arbejdsmarkedets parter. Det var egentlig det, jeg ville sige om regnskabet. Hvis nogen af jer har mere tekniske spørgsmål er jeg her at stille spørgsmål til, men jeg er her også i pausen og resten af dagen så at sige. Tak.

Dirigent: Tak for det til Jens Munch Holst. Det er jo sådan, at regnskabet er udsendt, og I kan se på side 15, at medlemsrevisoren Jens Brandorff har givet den det, man kalder en blank påtegning, og vi kan se på side 16, at det har Deloitte også i sin konklusion, så den del er på plads. Er der nogen, der har nogen spørgsmål?

Svend Erik Christiansen: Ja, se jeg har på fornemmelsen, at der er mange, der er ret utilfredse med sagerne. Det har jeg været i de allersidste 10 år og problemet er, har været, hvad er der egentlig i vejen. Det er det, jeg har fundet ud af nu, og kan give svar på Søren Wiiums problem om, hvorfor der kommer disse kæmpemæssige afkast og hvorfor de ikke kommer ud i

vores pensioner, og jeg skal gøre det så kort som muligt. Sagen er, men det kan selvfølgelig gøres kort, at der er to store problemer. Jeg vil have, at vi formelt, massivt stemmer nej til det her regnskab og der er to væsentlige grunde. Den ene er den politiske. Det er nemlig den, at regnskabsloven siger, at vi skal bare godkende den, når den bliver forelagt og vi skal bare holde vores kæft, så er det vedtaget og godkendt og der er ingen problem med os altså. Det er ikke min stil. Hvis det er en medlemsejet pensionskasse, så skal vi kunne diskutere problemerne i regnskabet såsom det væsentligste, det er når der er kommet det udbytteafkast fra investeringerne. Hvor meget skal vi henlægge og hvor meget skal vi lægge ud til folk i direkte betalinger. Det er der ikke noget, der hedder. Men det er det, der er det principielle i det. Loven foreskriver. Vi skal bare holde vores kæft, hvorefter det er vedtaget, at vi har godkendt det hele. Den står jeg ikke model til. Og det gør I heller ikke. Og jeg kan bare lige fremhæve det, som var det Egon eller var det dig, nej det var Andersen om revisorens underskrift, så han står inde for det. Så skal man lige læse, hvad han har skrevet under på og det er noget af det forfærdeligste og det er sket år efter år, nemlig at han skriver under på, at det er retvisende uden hensyn til, om det skyldes besvigelser eller fejltagelser. Det vil sige, han frakender sig ethvert ansvar for, om der er sket noget i regnskabet eller ej, som ikke passer os, så vi skal lade være at tro på det. Og det samme gælder bestyrelsen, hvad de har skrevet under på. Aben havner hos os og loven foreskriver, vi skal bare godkende det. Er der nogen, der vil stå model til den? Det var den politiske del af det.

Dirigent: Du har et halvt minut.

Svend Erik Christiansen: Så kommer svaret til Søren Wium. Vi kan godt skyde en hvid pind efter regulering af vores pensioner. Vi må snarere regne med, når der er gået 5 år, så er det hele gået rabundus. Det er i hvert fald det, der står i tegningen på side 5. Det der sker er nemlig, at alt hvad der kommer af afkast, det bliver automatisk kørt op i den der egenkapital, der ingen steder hører hjemme i en pensionskasse. Og den skal forrentes med nøgletal 1 + 0,7 % og det kan ikke gøres uden at man laver en skyggekonto, som i de kommende år vil hobe sig mere og mere op.

Dirigent: Jeg bliver nødt til at bede dig om at stoppe nu. Så må du komme op senere, så må andre forklare, jeg bliver nødt til at stoppe dig nu.

Jens Kjær Andersen: Jeg kommer ikke her så tit, og det var faktisk den foregående indlægs-holder, der provokerede mig til at komme op, fordi jeg er faktisk yderst tilfreds med de beretninger vi har fået. Jeg synes, det er en meget kompetent bestyrelse, lyder det til, så jeg var her sidste gang for en 4 år siden i Aarhus, og da havde jeg også det samme indtryk, men nu har jeg så ikke haft tid til at komme i mellemtiden, men har fået bekræftet indtrykket. Og den foregående indlægsholders synspunkt om, at der er meget stor utilfredshed rundt omkring – det kunne jeg i hvert fald ikke spore under hans indlæg, under dit indlæg her, der hvor jeg sad, fordi der var ligesom meget stor opbakning om, at det ikke lød helt fornuftigt det du sagde. Men – så jeg tror ikke, at du har ret i det, men du provokerede mig lige til at komme med det modsatte synspunkt der, for jeg tror slet ikke, at du har ret. Tak for det.

Dirigent: Det er jo således, at det her skal godkendes, regnskabet – der skal stemmes om det. Kan vi klare det med en mundtlig afstemning, tror I? Jeg vil godt høre, hvem – kan vi se poterne. Hvem vil stemme for regnskabet? Op med hænderne. Ja tak. Hvem stemmer imod

regnskabet? Og hvem undlader at stemme? Jeg mener, det er forsvarligt som dirigent at konstatere, at regnskabet er godkendt.

[Klapsalver]

[Årsrapport 2015 godkendt med applaus]

Dagsordenens punkt 4

Forslag fra bestyrelse og medlemmer

Forslag 1: Binavn for pensionskassen

Dirigent: Og det betyder, at vi lige kan haste videre med det første af de forslag, der ligger, nemlig et forslag om binavn for pensionskassen og det er Egon Kristensen, der motiverer forslaget.

Formanden: Ja, meget kort. Bestyrelsens forslag er simpelthen et forslag om, at MP Pension skal have binavnet Akademikernes Pensionskasse og det er fordi et binavn skal optages i vedtægterne. Som det også er fremgået af indkaldelsen, så er forslaget et led i vores langsigtede strategi om at kunne samarbejde med andre pensionskasser og akademiske faggrupper. Vi har som sagt ikke nogen planer på nuværende tidspunkt om at bruge navnet, men det at få det vedtaget betyder bare, at vi engang i fremtiden, hvis det er muligt og hvis vi ønsker det, kan bruge navnet, så det er sådan set bare en juridisk formalitet, at I giver os tilladelse til at registrere det navn og hvorvidt vi så skal bruge det i fremtiden, det vil tiden jo så vise og med de bemærkninger så skal jeg anbefale forslaget vedtagelse.

Dirigent: Tak og i det uforkortede er det jo på side 2 og så er det på side 36 det mere sådan formelle – altså hvordan det vedtægtsmæssigt ser ud – står, og det kræver jo to tredjedele når det er vedtægter flertal for det. Jeg hører ikke nogen sige nej til det. Så tillader jeg mig at betragte det som vedtaget – forslaget her.

[Forslag 1 vedtaget]

Og så er vi jo faktisk kommet til, at klokken er halv syv og der lovede jeg jo egentlig, at vi skulle holde en pause, så skal vi ikke gøre det og så få lidt at spise? Tak.

Buffetpause

Dirigent: Ja. Vi er ved at være klar til at genoptage drøftelserne, og vi er jo i gang med forslag fra bestyrelse og medlemmer, og vi er allerede fremme ved forslag 2, som hedder elektronisk kommunikation, og det er formand Egon Kristensen, der vil forelægge forslaget. Værsgo.

Forslag 2: Elektronisk kommunikation

Formanden: Som jeg også har været inde på tidligere, så stiger prisen på porto jo voldsomt i de her år. Jeg nævnte også, bare indkaldelsen til den her generalforsamling koster i porto omkring en million kroner. Af omkostningsmæssige hensyn så foreslår vi derfor, at der bliver mulighed for, at indkaldelse til generalforsamling og lignende, at det fremover kan foregå elektronisk via e-Boks. Det vil selvfølgelig fortsat være sådan, at hvis der er medlemmer, som gerne vil have det på papir, så kan man få det, så skal man bare henvende sig til kassen, og så kan man få det tilsendt. Men vi synes faktisk, at det er rigtig mange penge, vi kan spare, og alle de penge, vi kan spare på det her område, det kommer jo jer til gode i pension. Så derfor vil vi anbefale, at forslaget vedtages.

Dirigent: Tak for det. Og det er jo sådan, at det kan man se i de uforkortede forslag her på side 2, og det er sådan, at selve det formelle er på side 36 for dem, der er interesseret i det, en ny § 10, så man skubber alle de øvrige paragraffer. Og der er mulighed for bemærkninger og kommentarer, og der er en, der har bedt, S. E. Christiansen, for en kort bemærkning.

Svend Erik Christiansen: Jeg synes bare, I lige skulle.. for det er jo en mægtigt god idé, for det er fremtidens løsning, det der elektroniske halløj. Og så kan vi godt overse, at det gør pensionskassen endnu mere upersonlig over for os, end den allerede er. Men der er et teknisk problem, som man ignorerer ved det der elektronik, og som netop berører mig. Det er medieloven, som siger, at hvis jeg går ind på internet og e-mail og alt det der, så skal jeg pludselig af med 3000 kroner i TV-licens, fordi jeg kan se TV på computeren. Det vil jeg ikke give for det. Men jeg vil godt sørge for internetforbindelse og være med i alt det elektroniske. Men hvis bestyrelsen og alt det lige kunne tage det i betragtning og få den medielov ændret på det punkt eller hvad, og indtil da så bliver det selvfølgelig med brevpost.

Jan Hertel-Wulff: Ja, men jeg vil da gerne støtte, at man bruger e-Boks, også fordi jeg tror, at det firma, jeg arbejder for, også har en aktie der, så det kan være, at der falder lidt af. Selvom det ikke er så meget, som hvis det er porto, og især hvis man nu om dage bruger B-portoen, så når man sender noget ud. Det kommer lige så hurtigt frem. Men det, jeg egentlig ville spørge om, det er hvordan kan det være, at det pludselig er blevet økonomisk fordelagtigt at bruge e-Boks, når det for nogle år siden ikke var det? Der blev det efterlyst på en generalforsamling, og vi fik at vide, at det var alt for dyrt, det kunne ikke betale sig for pensionskassen at bruge e-Boks. Der må jo være sket noget i mellemtiden. Om ikke andet så er der selvfølgelig skiftet nogle folk ud, men der må også have sket noget økonomisk, går jeg ud fra.

Formanden: Kort svar. Hvad er der sket? Portoen er steget.

Jan Hertel-Wulff: Det var ikke det, jeg spurgte om. Jeg spurgte, hvad er der sket med afgiften til e-Boksen?

Formanden: Åse Kogsbøll hvisker mig i øret, at den rent faktisk også er faldet i forhold til, da vi afviste den tidligere. Så én af grundene til, at vi også gerne vil bruge e-Boks, det er jo så også, at vi kan integrere det i hele vores nye medlemssystem, som jo går over på den der meget mere elektroniske platform, som jo for mange er fremtiden.

Dirigent: Ja. Og som det fremgår af § 10, som det handler om, så er det jo stadigvæk, også hvis det står til stk. 3, så kan man stadigvæk anmode om meddelelsesdokumenter på brevpost. Jeg hører ikke nogen, der har talt imod det. Er det sådan, at vi kan betragte forslaget som vedtaget? Det kan vi godt. Så er vi færdige med det lille punkt. Tak for det.

[Forslag 2 vedtaget]

Og så er vi fremme ved forslag 3, som handler om markedsrente, og det er formand Egon Kristensen.

Forslag 3: Markedsrente med udjævning

Formanden: Som jeg lovede under beretningen, så vil jeg komme lidt mere detaljeret ind på, hvad det her markedsrenteprodukt indebærer. Det, vi foreslår, det er, at vi kan indføre et markedsrenteprodukt med udjævning og uden garantier. Alle nye medlemmer de vil blive optaget på markedsrenteproduktet, imens nuværende medlemmer af den fleksible pensionsordning, og det er nok den, de fleste af jer er med i, I får mulighed for at skifte over til markedsrenteproduktet.

Og der var en oppe at spørge mig her i pausen med hensyn til det der individuelle valg, der er det altså et spørgsmål om, at hver enkelt får et individuelt valg, vil man blive på den fleksible ordning, eller vil man over på markedsrenteproduktet. Vi forventer, at vi kan have det klar til 1. januar 2017 for de nye medlemmer og nuværende medlemmer, at I kan skifte over fra 1. juli 2017. Men specielt IT-udvikling er vi lidt usikre på, om vi kan nå det, så derfor ligger der også i forslaget, at I giver bestyrelsen en bemyndigelse til at beslutte det konkrete ikrafttrædelsestidspunkt.

Så er der spørgsmålet om de medlemmer, der er på den gamle pensionsordning, om de kan få mulighed for at skifte over til markedsrenteproduktet. Og det er vi ikke helt afklaret på endnu, fordi der er kommet ny lovgivning på området, som betyder, at de folk, som er på den gamle ordning, de vil få en uforholdsmæssigt stor andel af de såkaldte kollektive kapitalelementer med over, og hvis de får forholdsmæssigt meget med over, jamen så kommer det jo til at koste for os, der er på den fleksible ordning. Så derfor vil vi have det analyseret nærmere igennem, inden vi kan give en endelig besked til de få medlemmer, som stadigvæk er på den gamle ordning, om de får mulighed for at skifte over.

Inden jeg sådan går nærmere ind på det, så vil jeg sige, det betyder sådan set ikke, det, at man skifter over på markedsrenteprodukt, det betyder sådan set ikke, at man får flere penge ud af det, fordi det, det betyder, er jo, at den kapital, man har, som ligger kollektivt, at den nu kommer over på de individuelle, så den er jo sådan set allerede fordelt i det, Jens han også fremlagde. Men for lige at forstå forskellen på det nuværende produkt, vil jeg lige sige lidt om den gennemsnitsrenteordning, som vi har nu.

Det nuværende produkt med gennemsnitsrenteordning den sætter jo så i de gode år en del afkast til side i de såkaldte kollektive kapitalelementer, og de kollektive kapitalelementer det er fortrinsvis egenkapitalen, men dækker også over de særlige bonushensættelser og kollektiv bonus. I de mindre gode år trækker man så på den buffer, så vi kan tilskrive en stabil konto-rente. De kollektive kapitalelementer tilhører, som navnet jo siger, hele kollektivet. Det vil si-

ge, at pengene ikke står på det enkelte medlems konto, men udbetales løbende. Vores model med en tillægspension sikrer, at alle medlemmerne får udbetalt deres rimelige andel af den egenkapital, som de selv har været med til at indbetale. Gennemsnitsrenteordningen er med betingede garantier. Det betyder, at ydelserne fremover med fremadrettet virkning kan nedsættes, hvis forudsætningerne de ændrer sig. For eksempel hvis der er flere, der bliver invalide, end vi havde forudsat.

Fordelen ved det system er, at vi så har den investeringsmæssige frihed, som gør, at vi kan få nogle gode afkast på lang sigt. Det er sådan set bestyrelsens holdning, at den ordning, vi har nu med gennemsnitsrenteordningen, det er et rigtig godt produkt, som egentlig sikrer det, som medlemmerne efterspørger, nemlig et højt afkast og nogle stabile pensioner. Så hvorfor skal vi i det hele taget lave det om? Jamen forklaringen er, at selvom vi synes, at den ordning, vi har nu med gennemsnitsrenteproduktet, er en god ordning, så må vi indrømme, at den er ret svær at gennemskue. Derfor har vi været i tænkeboks for at finde en løsning, som giver mulighed både for det høje afkast og de stabile pensioner, som vi har i den nuværende ordning, men samtidig bliver mere gennemskuelig. Og den synes jeg vi har knækket med det produkt, vi nu vil lancere for jer, nemlig det, der hedder markedsrenteordning med udjævning.

I en markedsrenteordning bliver alt afkast efter investeringsomkostninger tilskrevet det enkelte medlems depot. Det betyder, at I direkte på jeres depot kan se, om man har fået et højt eller et lavt afkast. Derfor bliver det mere gennemskueligt. Markedsrenteordningen er helt uden garantier. Ulempen ved sådan en markedsrenteordning er, at pensionerne risikerer at blive meget ustabile, fordi de afhænger af afkast i hvert enkelt år. Hvis man for eksempel oplever en situation som finanskrisen i 2008, hvor der var et negativt afkast på 7 %, så vil det jo betyde, at pensionerne vil falde væsentligt. Det mener vi ikke er rimeligt eller i orden. Det betyder også, at hvis man, med et markedsrenteprodukt, gik på pension på et tidspunkt, hvor man var nede i en bølgedal, ja så ville man også få en dårligere pension. Normalt håndteres det i andre markedsrenteprodukter med, at når man kommer tæt på pensionsalderen, så sætter man risikoen ned. Det ved måske nogle af jer, hvis man har ratepension eller andre ting i banken, så siger de, efterhånden som du nærmer dig pensionsalderen, så sætter vi risikoen ned, og så investerer vi mere i de sikre, i obligationer. Men hvis vi gjorde det, så betød det jo, at i den periode, hvor man har opbygget et højt depot, hvis man så skulle sætte risikoen ned, jamen så ville man også få et dårligere afkast. Vi ville jo sådan set, fordi det er en kollektiv ordning, gerne have, at man kan investere også med en høj risiko, fordi man har solidariteten indbyrdes helt op til pensionsalderen. Så derfor synes vi, at det er en dårlig løsning, som andre gør med at nedsætte risikoen tæt mod pensionsalderen, fordi man jo netop skal leve af den her pension, som jeg nævnte, i op til 20 år, efter man går på pension. Vi synes egentlig, at vi har løst det her problem ved at tilbyde det, vi kalder et markedsrenteprodukt med udjævning.

Udjævningen betyder at depotet følger det faktiske afkast, mens ydelserne som udgangspunkt reguleres årligt med en 10-årig udjævning. Det betyder altså, at forskellen mellem den forudsatte forrentning, nemlig beregningsrenten, og det faktiske afkast reguleres over de efterfølgende 10 år. Og det kan I se på den figur, der er på planchen bag ved mig. Udjævningsprincippet sikrer således stabile pensioner, og det er derfor ikke nødvendigt at sætte risikoen ned og investere alle pengene i obligationer. På den måde opfylder vi kravene om både at få et højt afkast og stabile pensioner, og vi får et mere gennemskueligt produkt, hvor der ikke kan opstå tvivl om, at afkastet tilfalder de medlemmer, som har optjent det. Så hvis der er et år, hvor det giver 15 %, jamen så udbetaler man så halvanden procent af den gevinst over de

næste 10 år, og samtidig hvis man er nede, og det har givet underskud på minus 10 %, jamen så bliver det minus så fordelt over de næste 10 år. Og på den måde får vi så en udjævning hen over årene.

Der er også et andet punkt. Vi har på mange generalforsamlinger hørt diskussionen af egenkapitalens størrelse, og kan vi nu være sikre på i fremtiden at få andele i den. Den nervøsit er jo i hvert fald fuldstændigt elimineret med det her produkt, fordi der bliver ens andel af egenkapitalen direkte gennemskuelige. Man kan se det direkte. Det kommer direkte på jeres depot, så I kan se, hvor stor er min andel af egenkapitalen, og det er altså de penge, jeg er sikker på at få udbetalt.

Som jeg også nævnte tidligere, så betyder det her markedsrenteprodukt ikke ændringer på forsikringsdækningerne. Det vil fx sige invalidepension og dødsfaldsdækninger. Det der handler om forsikringsafdelingen, det forbliver uændret.

Som tidligere nævnt, så får hver enkelt mulighed for at tage stilling til om de ønsker at skifte. Fra bestyrelsens side anbefaler vi, at man skifter til markedsrenteproduktet, fordi det netop er mere gennemskueligt, men det er altså ikke sådan, at vi - som i nogle af de kommercielle selskaber - kan udlodde gaver til dem, som går over på markedsrenteproduktet. Hvis vi skulle udlodde gaver til dem, der går over, jamen så er der, i og med at vi er medlemsejet, så er der kun én der kan betale, det er dem, der ikke går over. Så man får altså ikke flere penge ud af det, men man får et mere gennemskueligt produkt, og vi får hele egenkapitalen over på vores eget private depot, så vi kan se mere konkret, hvad der står. Og med de bemærkninger skal jeg anbefale forslaget.

Dirigent: Tak for det. Og det er jo altså i pensionsregulativet for den fleksible pensionsordnings § 18, at selve formuleringen er, men det helt overordnede er det, som er skitseret her. Og jeg hører, om der er nogen, der har bemærkninger. Det er der, værsgo, Steen Møller.

Steen Møller: Ganske kort. Ordet 'moderne' bliver jo misbrugt i vore dage. Et moderne kontanthjælpsloft det er nedskæringer af kontanthjælpen. Moderniseringsstyrelsen det er et lønkontor. Det her det vil jeg kalde et moderne pensionsprodukt. Det vil jeg meget gerne anbefale. Og jeg kan sige, at jeg er økonomisk uddannet. Jeg har ikke så meget læreruddannelse. Tak.

Dirigent: Ja. Tak for det. Det er et tilbud, og der ligger jo to ting i det, selve formuleringen og så den overgangsordning, som var beskrevet her, at man altså giver bestyrelsen en bemyndigelse til, når IT-udviklingen gør det, at fastsætte den endelige dato.

Jeg hører ikke nogen ellers tale imod det. Kan vi betragte det som vedtaget af forsamlingen? Vil I gerne have en afstemning? Ja. Så tager vi en skriftlig afstemning, og det er så vedrørende forslaget om markedsrente, forslag 3. Og det er således, at der skal være to tredjedele, der stemmer for, for at vedtage dette forslag, og jeg beder lige om, at man, der skulle gerne komme på tavlen her 'for', 'imod' eller 'blank'. Dem, der kan stemme for det forslag, der er forelagt, de skal trykke på for. Dem, der er imod forslaget, de trykker imod. Og dem, der ønsker at stemme blankt de kan gøre det, eller man kan helt lade være med at stemme. Der er de muligheder, og vi stemmer nu. Har alle stemt? Så afslutter vi afstemningen. Og så skulle vi gerne få et resultat på tavlen som er, at der er 448 for, 32 imod og 20 blanke og 301 ikke-

afgivne, det er formentlig mange af fuldmagterne, men altså 89,6 % der har stemt for, og det vil sige, at forslaget er vedtaget.

[Forslag 3 vedtaget]

Må jeg lige sige til jer, bare lige for at der er helt styr på det. Det er sådan, at når vi stemmer om alle de vedtægtsmæssige ting, så skal der positivt være to tredjedele for. Og det betyder altså, at hvis man rent faktisk stemmer, men stemmer blankt, så virker det som at stemme imod. Det er bare at man ved forskellen på, at man har stemt blankt, så tæller det som en, der ikke er for, hvorimod hvis man ikke gør noget, så er man nede i ikke afgivet. Det er mere så I forstår det. Nu spiller det jo ikke nogen rolle her. Men altså et flertal på mere end to tredjedele. Det vil sige, at forslaget er vedtaget.

Forslag 4 og 5: Helbredsbedingede ydelser

Dirigent: Og det betyder, at vi kan gå videre til forslag 4 og 5, som jeg behandler under ét, som er helbredsbedingede ydelser, og det er Åse Kogsbøll, som vil forelægge de to forslag, og så tager vi debatten under ét og afstemningen hver for sig. Værsgo.

Åse Kogsbøll: Ja, tak for ordet, hr. dirigent. Jeg har fået lov til på bestyrelsens vegne at præsentere forslag 4 og 5 for jer, og det er vedrørende helbredsbedingede ydelser, nærmere bestemt invalidepension. Og de af jer, som enten var til stede sidste år eller læste materialet sidste år, I vil vide, at sidste år så havde vi et tilsvarende forslag til behandling på generalforsamlingen. Men der var det særligt sidste år, at det vedrørte nye medlemmer. Men vi sagde også sidste år, at vi ville analysere forslaget nærmere, om vi også kunne lade forslaget gælde for nuværende medlemmer. Og det har bestyrelsen gjort her i det forløbne år, der har man været meget nøje inde og overveje, kan disse regler også finde anvendelse for nuværende medlemmer? Og det har nu udmøntet sig i, at vi her på generalforsamlingen fremlægger et forslag 4 med en overgangsordning i forbindelse med optagelse af obligatoriske medlemmer og så et forslag 5 med regler for helbredsbedingede ydelser eller invalidepension. Og det særlige er altså så, at de forslag skal gælde for nuværende medlemmer. Og i forbindelse med, at man har overvejet reglerne nærmere i bestyrelsen, så har man lagt meget stor vægt på at få skabt ens regler for alle medlemmer. Men et særligt emne, som man har ofret ganske meget krudt på, det er, at man for hver eneste ændring har været inde at se på, jamen er det sådan, at det indebærer nogle forringelser for en given medlemsgruppe? Og det er der nogle eksempler på i det følgende, hvor jeg nærmere vil gennemgå reglerne. Så summa summarum er, at bestyrelsen mener, at man med det her fremtidssikrer reglerne for invalidepension, og så på den måde at der er nogle særlige overgangsregler, hvor der er nogle knaster af en eller anden art.

Inden jeg går i gang med lige at ridse reglerne op, så er det måske meget rart lige at repetere det, som også blev sagt sidste år, altså hvorfor har vi overhovedet fundet behov for at revidere disse regler? Jamen det skyldes flere forhold, og en ting er, at der jo, som vi også har været inde på i dag, at der er kommet nogle nye aldersgrænser for folkepension. Vi har fået nogle nye fleksjobregler, og der er også kommet nogle nye regler for førtidspension. Så det er ligesom lovgivningsmagten, som har været inde og regulere noget.

Men vi har så også i samme moment, kan man sige, været inde at se på, jamen er der nogle uhensigtsmæssigheder i de her regler, som vi ved samme lejlighed bør rette op på? Og for

bare lige at nævne et eksempel så kan man sige, at modregningsreglerne de har været sådan lidt aparte og i virkeligheden svære at forklare, fordi der er en stor forskel på, om man, mens man modtager invalidepension, har et job inden for eget fag eller uden for eget fag. Og det har vi med det forslag, som jeg præsenterer om et øjeblik, så har vi søgt at rette op på det.

Inden bestyrelsen gik i gang med det her så sagde man, jamen det er måske bedst, at vi laver en politik sådan mere overordnet, hvor man siger, jamen hvad er det egentlig, vi vil sikre med invalidepensionsreglerne? Og det skal jeg ikke gennemgå i detaljer her, men jeg kan henvise til vores hjemmeside, hvor man kan gå ind og finde den politik. Og med vores nye hjemmeside, jamen så kan man bare søge på 'politik for helbredsbedingede ydelser', så popper den op med det samme.

Helt overordnet så har bestyrelsen sagt, jamen det vi vil med en invalidepension det er, at den skal være med til at understøtte det gode liv hele livet, og altså også hvis man skulle være så uheldig at gå hen og blive invalid. Så har der været nogle underprincipper, som bestyrelsen har vedtaget, og det har blandt andet været, at man siger, jamen der skal være tryghed og sikkerhed, hvis man kommer i den situation, at man bliver invalid. Men det skal selvfølgelig være sådan, at hvis man har en arbejdsevne, så skal der også være et **incitament** til at arbejde. Så lægger man vægt på, at det er en standardpakke, sådan så man gennemsnitligt betragter, kan man sige, jamen så er den egentlig okay, den invalidepensionspakke, der findes. Men der kan jo være forskel på behovene, og derfor så har bestyrelsen også lagt vægt på, jamen det skal selvfølgelig være muligt at vælge til eller fra, alt afhængigt af, hvad ens behov er.

Så kan man jo sige, jamen det lyder jo rigtig godt, at man laver en god invalidepension, men man skal jo også huske, at noget af det, vi også er sat i verden for, det er at skabe nogle gode alderspensioner. Så det er meget vigtigt, at man finder en balance, så vi ikke havner i en situation, hvor man i virkeligheden udhuler alderspensionen. Og særligt må man sige, vi lever alle sammen længere, jamen så er det også vigtigt, at der er noget til den sidste tid i livet. Og så er det selvfølgelig også sådan, som jeg nævnte før, at det er vigtigt, at de invalidepensionsregler vi har, at de er opdateret i forhold til ny lovgivning, sådan så de er nogenlunde fremtidssikret så godt det nu kan lade sig gøre, fordi Folketinget kan jo selvfølgelig lige pludselig gå ind og ændre på reglerne.

Jeg vil godt lige understrege her, at i vores pensionskasse der har vi jo det, der hedder faginvaliditet, og det rører vi ikke ved, det er fuldstændigt uændret. Og det vil jo sige, jamen hvis man pludselig ikke kan arbejde længere som gymnasielærer, fordi man er blevet invalid, så har man faktisk krav på at få invalidepension, forudsat at betingelserne i øvrigt er opfyldt. Og det er anderledes i mange andre pensionsinstitutter, kommercielle selskaber, men også arbejdsmarkedspensionskasser. Jeg har tidligere været i Industriens Pension. Der havde vi for eksempel, at man skulle være invalid i ethvert erhverv, og det vil sige, det var helt anderledes krævende, for at man overhovedet kunne få ret til invalidepension, så måtte man altså simpelthen ikke have nogen arbejdsevne i sig overhovedet.

Ja, så tror jeg godt vi kan gå videre til den næste planche, fordi så vil jeg gennemgå det, der hedder forslag 4. Og der var det sådan sidste år, at der vedtog vi nogle lempeligere optagelsesregler for nye medlemmer. Og det gik ud på, at hvis man er obligatorisk medlem af pensionskassen, fordi man har en overenskomstbaseret arbejdsmarkedspensionsordning, jamen så

besluttede generalforsamlingen for nye medlemmer at nedsætte karenen fra 24 måneder til blot 6 måneder. Og der har vi så været inde at se på, jamen er der behov for i den sammenhæng at lave nogle overgangsregler, hvis det er en regel, som skal gælde for alle? Og der kan I se her, at bestyrelsen har et forslag til en overgangsordning, nemlig at sådanne obligatoriske medlemmer de har maksimalt 6 måneders karen tilbage på ikrafttrædelsestidspunktet. Jeg skal lige sige, de her regler er ikke trådt i kraft, hverken for nye medlemmer og selvfølgelig heller ikke for nuværende medlemmer. På grund af skilsmissen fra AP og PJD så ser det ud til, at reglerne først kommer til at træde i kraft 1. januar 2017, men det vender jeg tilbage til om et øjeblik. Men hvis vi bruger den ikrafttrædelsesdato, altså så kan man sige, at hvis man bliver optaget i pensionskassen 1.12.2016, så skulle man efter de hidtidige regler have en karenperiode på 24 måneder. Det ville altså gå helt frem til 1.12.2018. Og der har bestyrelsen sagt, det er måske ikke helt rimeligt, at fordi man bliver optaget en måned før, så skal man igennem 24 måneders karen. Så derfor siger man i et eksempel som det, jamen så vil man have udstået sin karen 1.7.2017, fuldstændigt svarende til et medlem, der blev optaget 1.1.2017. Så den anbefaler bestyrelsen, at I vedtager den overgangsregel.

Så går jeg videre til forslag 5, og der vil jeg sige, der gennemgår jeg her de vigtigste ændringer. Ud over dem så er der også sådan nogle, hvor vi klargør nogle ting. Vi skriver noget på en tydeligere måde, end vi har gjort før i overensstemmelse også med den praksis, som vi har udøvet. For eksempel sådan noget som faginvalditet, som jeg nævnte før, det skriver vi nu højt og tydeligt, så man kan læse, at det også er rent faktisk det, som vi administrerer efter. De vigtigste ændringer, ja der er det for det første sådan, at vi indfører en ny kategori af invalidepensioner. I dag er det sådan, at vi har en midlertidig invalidepension for nuværende medlemmer og en varig invalidepension. Sidste år der vedtog I for nye medlemmer, at der også skulle blive tale om en længerevarende invalidepension. Og det vil i praksis sige to til fem år, at der kan man få en længerevarende invalidepension. Og det er ikke mindst inspireret af førtidspensionsreformen, hvor man jo heller ikke nødvendigvis kan få en livslang førtidspension længere. Der synes vi egentlig også, at det er rimeligt her, at man siger, jamen det kan jo godt være, at man en dag går hen og bliver rask, det må man sådan set håbe, eller at der kommer en eller anden medicinsk behandling, som gør, at man ikke længere har behov for invalidepension. Så det er et nyt instrument, som vi agter at indstille til jeres vedtagelse. Og der vil vi sige, jamen det skal så gælde for alle nuværende medlemmer, men dog sådan, som I kan se heroppe, at det skal ikke have nogen betydning for dem, der allerede i dag er varige invalidepensionister. De har fået deres invalidepension, og de skal ikke trættes med det her, der skal ro på.

Det næste issue det er så modregningsreglerne. Altså hvis man opnår invalidepension fuld eller halv invalidepension så er det jo rent faktisk sådan, gudskelov kan man sige, at der er nogen, som godt kan oppebære en lønindtægt ved siden af. Og der har været lidt sjove regler, fordi der har det været afhængigt af, om man arbejdede inden for eget fag, eller man arbejdede uden for eget fag. Hvis det var sådan, at man arbejdede uden for eget fag, så havde situationen været den, at man har kunnet oppebære invalidepension plus at man har kunnet oppebære sin lønindtægt. Og i virkeligheden så kunne man så måske være så heldig, at man i sidste ende så fik en højere indtægt, end man ville have, hvis man var fuldt arbejdsdygtig. Modsat var det så sådan eller er det så sådan, at hvis man for eksempel har et fleksjob inden for eget fag, jamen så har reglerne været sådan, at så har man slet ikke kunnet få invalidepension, og trods det at fleksjobbet måske havde et meget begrænset omfang. Og der siger vi jo på en eller anden måde, jamen hvor lønindtægten kommer fra, det bør vel ikke være afgørende,

altså om man arbejder inden for eget fag, eller man arbejder uden for eget fag. Og der vedtog vi sidste år nogle regler, som sagde, at hvis man får fuld invalidepension, så laver vi en bundgrænse på 50.000 kroner. Så 50.000 kroner det må man nok godt oppebære i lønindtægt ved siden af, uden at det fører til modregning. Men det, der så ligger ud over det, der siger vi, der har vi 50 øre modregning for hver kroners lønindtægt. Hvis det derimod er halv invalidepension, så siger vi så er bundgrænsen 100.000, sådan så man altså godt kan have en lønindtægt ved siden af på 100.000 kroner, uden at man kommer i den situation, at der skal modregnes. Men hvis det så ligger ud over de 100.000 kroner, jamen så er situationen så den, at der er 25 øres modregning for hver kroners lønindtægt. Og de regler blev vedtaget sidste år for nye medlemmer, og det vi indstiller nu det er, at de også skal gælde for nuværende medlemmer og vel at mærke altså sådan, at nu sonderer vi ikke mellem hvor pengene kommer fra. Reglerne er ens for alle. Så har vi været inde at se på, hvis der er nogen, som i dag har en lønindtægt ved siden af og som altså er pensionister, invalidepensionister i dag, aktuelle invalidepensionister, hvordan kan vi så sikre, at den gruppe ikke bliver stillet for dårligt? Og der lægger vi op til, og det er det, I kan se i denne her overgangsordning, der lægger vi op til, at der siger vi ud over den bundgrænse på de 50.000 og 100.000, så går vi også ind og ser på, hvad er den pågældendes lønindtægt pr. det tidspunkt, hvor de nye regler træder i kraft, altså forventelig pr. 1.1.2017. Og så er det kun det, som ligger ud over lønindtægten på det tidspunkt plus bundgrænsen, som giver anledning til modregning, altså svarende til de her enten 50 øre eller 25 øre. Og på den måde der mener vi så, at vi har taget rimelige hensyn til de aktuelle invalidepensionister.

Så den sidste, som jeg skal gennemgå, det er spørgsmålet om aldersgrænser. Der er jo sket nogle ændringer i folkepensionsalderen, og det har vi også allerede været inde på. Og vi har jo i dag nogle regler, hvor der er nogle aldersgrænser. For eksempel er det sådan, at invalidepensionen ophører senest, den fulde invalidepension ophører senest når man fylder 67 år. Og der foreslår vi her, at de 67 årige, dem ændrer vi til folkepensionsalderen. For så vidt angår halv invalidepension så er det sådan i dag, at det kan man få tilkendt senest, når man fylder 60 år. Og der foreslår vi, at vi ændrer den regel, sådan så det er senest fem år før folkepensionsalderen. Og så har vi så været inde at se på, er der behov for at lave nogle overgangsregler i den sammenhæng, eller kan vi bare lige sige, at nu gælder de også for nuværende medlemmer? Og der kan man sige, at den nuværende folkepensionsalder den er jo 65 år, og derfor vil brug af folkepensionsalderen det vil for nogen betyde en nedsættelse af udløbsalderen, som i dag er 67 år, og derfor så har vi sagt, jamen medlemmer som simpelthen er fyldt 60 år pr. 1.1.2017 de kan køre videre med de nuværende aldersgrænser og endvidere også sådan at dem, der i dag er aktuelle invalidepensionister, for dem sker der ikke nogen ændringer. Og dermed mener vi, at vi har lavet en god regel, som de også kan leve med.

Til sidst så er der det med ikrafttrædelsen, og som jeg sagde, så er vores plan, at det er pr. 1.1.2017, men der er noget administration med at få sådan nogle nye regler op at stå. Jeg talte om den skilsmisse fra AP og PJD. Så derfor er bestyrelsens ønske, at de godt kunne tænke sig at få jeres bemyndigelse til, at bestyrelsen kan fastsætte den præcise ikrafttrædelsesdato. Men som det ser ud nu så vil det være pr. 1.1.2017, og så vil det selvfølgelig være sådan, at når det så skal træde i kraft, så skal vi nok informere jer i god tid, sådan så I er klar over, at nu er det de nye regler, som er gældende. Og med de bemærkninger så indstiller jeg de her forslag til generalforsamlingens godkendelse.

Dirigent: Ja, tak for en grundig gennemgang. Det fremstår jo af forslagene side 5 og 6, og der kan I også se, at det gælder jo ændringer både i pensionsregulativet for den fleksible pensionsordning og også for den gamle pensionsordning. Det er jo altså gældende for alle, ud over de nye medlemmer, som man vedtog sidste år. På de sider, hvor det er beskrevet, side 42 og de følgende sider, se, at det i meget høj grad er bestemmelserne, vi vedtog sidste år, som så går igen men med de modifikationer, som er nævnt her. Jeg ved ikke, om det giver anledning til nogle spørgsmål? Det er jo et forsøg på at udvide de her gunstige regler til os alle sammen. Det lyder som om, som også sidste år, at man synes det er en god ide. Kan vi betragte det sådan? Er der nogen, der ønsker en afstemning? Ja? Vi tager en afstemning om det.

Det er i princippet to forslag. Det første forslag, som går på en overgangsordning, det går jo altså på, at hvis I vedtager det, så stiller man de gamle medlemmer på samme måde overgangsmæssigt som de nye, nemlig at man, selvom man egentlig oprindeligt havde 24 måneders karen, så får man kun 6 måneder under alle omstændigheder, som de nye også får. Det er overgangsordningen. Den er altså stillet som forslag 4, og derfor sætter vi nu overgangsordningen isoleret set til afstemning. Og som jeg sagde før, hvis man kan gå ind for forslaget, som det ligger, så skal man stemme for. Hvis man er imod forslaget, som det ligger, så skal man stemme imod. Stemmer man blankt, så har man ikke stemt for eller imod, men det tæller som imod, eller man kan helt holde sig væk. Det er de muligheder, der er. Værsgo at stemme nu. Har alle stemt? Det ser ud som om, alle har stemt. Så afslutter vi afstemningen. Og så beder vi om resultatet. Der er en meget, meget stor del for denne overgangsordning, nemlig 97,5 %, så den er vedtaget. Men det er altså overgangsordningen.

[Forslag 4 vedtaget]

Nu sætter vi så selve alle disse ændringer, som det er redegjort for, til afstemning. Altså at man udvider reglerne også til bestående medlemmer, og det er forslag 5, og vi gør det samme nu, at vi sætter til afstemning, om man kan støtte forslaget fra bestyrelsen. Dem, der stemmer for, de trykker for. Dem, der er imod forslagene, de stemmer imod. Og så kan man stemme blankt, som jeg har beskrevet. Vi stemmer nu. Har alle afgivet deres stemme? Det ser sådan ud. Så afslutter vi afstemningen. Og der er også 97,6 % for og 2 % imod. Det vil sige, at disse bestemmelser er besluttet med den bemærkning, der lå i den, nemlig at man bemyndiger bestyrelsen til at fastsætte det endelige tidspunkt, som man IT-mæssigt kan gøre, men det forventes at være omkring 1. januar.

[Forslag 5 vedtaget]

Forslag 6: Bemyndigelse til bestyrelsen om korrekturændringer o.l.

Dirigenten: Tak for det. Så er vi i virkeligheden fremme ved det sidste af forslagene fra bestyrelsen, som er denne standardbemyndigelse, som man beder om, at hvis der er behov for rent sproglige, redaktionelle ændringer i forbindelse med, at man skal have det her godkendt i forhold til myndigheder og så videre, så bemyndiger man bestyrelsen til det. Der ligger også en anden ting i den bemyndigelse, det er nemlig, at man bemyndiger bestyrelsen til, når man igangsætter disse nye ændringer, så, og hvis det bliver for eksempel 1. januar 2017, så må man have lov at sætte det tal ind i vedtægterne og pensionsregulativerne, det betyder så bare, at så skal vi ikke næste år, hvor der bare står, der er en bemyndigelse til at stemme om,

det nu var 1. januar, så sætter de det bare ind den faktiske dato. Det ligger i bemyndigelsen. Tror I ikke det ligger indenfor? Det gør det måske ikke. Ja. Det er Jan Hertel-Wulff, værsgo.

Jan Hertel-Wulff: Jeg har overhovedet ikke nogen problemer med at give den bemyndigelse, men jeg synes da at problemet er, at hvis der sker nogle ændringer, at man så ikke har aftalt, hvordan det skal rapporteres til medlemmerne. Jeg ved ikke, om man kan komme med et hurtigt forslag, ellers så synes jeg, at man skal tilføje et punkt, der siger, at der på hjemmesiden skal gives en information, når det sker, hvis det sker.

Dirigent: Ja. Det er klart, det ligger i det. Men det tror jeg også, at det var det, du sagde, det ligger selvfølgelig i det, at det er rent sproglige og redaktionelle ændringer. Kommer der sådan nogle, så kan man informere om det på hjemmesiden. Det tror jeg, at vi fører til referat, at det gør man. Godt. Kan vi med de bemærkninger give bemyndigelsen? Det tror jeg ikke vi behøver at stemme om. Det gør vi.

[Forslag 6 vedtaget med tilføjelse om, at der skal informeres om ændringer via hjemmesiden]

Forslag 7: Investeringspolitikken skal understøtte den globale klimaaftale

Dirigent: Så er vi færdige med bestyrelsens forslag, og så kommer vi jo til de to forslag, der er fra medlemmerne. Og det første, vi skal behandle, det er forslag 7, investeringspolitikken skal understøtte den globale klimaaftale. Og der ligger et forslag, som lyder, at generalforsamlingen forpligter bestyrelsen til at indrette investeringspolitikken inden for en overordnet ramme, der sikrer, at den understøtter den indgåede globale klimaaftale fra 2015, Paris-aftalen om maksimalt 2° global opvarmning og så tæt på 1,5° som muligt. Dette skal ske ved inden udgangen af 2018 at udfase etisk problematiske og økonomisk højrisikable investeringer i kul og udvindingsprojekter fra for eksempel tjæresand, dybhavsboringer og udvinding i Arktis.

Og der var jo allerede inden jeg nåede at blive valgt et spørgsmål om, hvor vidt jeg nu ville rette mig efter de forslag, der var fremsat, hvis jeg nu blev valgt, og det har jeg også talt med forslagsstillerne om. Det var sådan, at vi sidste år rettede ordet 'forpligter' til 'opfordrer' - og det gjorde vi også i år ved AP's generalforsamling. Og det gjorde man på dirigentens anmodning, og det vil jeg gerne forklare jer hvorfor. Det er jo sådan, at lov om finansiel virksomhed er undergået rigtig mange ændringer siden bankkrisen, som indebærer, at der stilles lovgivningsmæssigt en række krav til, hvad bestyrelserne kan, hvordan de er uddannet, hvordan de skal rapportere og så videre, og der stilles krav til, hvad de skal sørge for i forhold til deres direktioner og så videre. Og noget af det man har ansvaret for efter lov om finansiel virksomhed, det er blandt andet investeringspolitikken. Det er bestyrelsens ansvar, og det er dem, der står til regnskab for det. Det betyder ikke, at man ikke på en generalforsamling kan sige til bestyrelsen, "vi synes at I skal gøre det ene, eller vi synes I skal gøre det andet". Det er imidlertid ikke i overensstemmelse med loven, at man pålægger bestyrelsen for eksempel at man fjerner bestemte investeringer. Næste år kan det være, som man har snakket om, Palæstina eller der kan være nogen, der godt vil have en udlejningsejendom købt i Valby og så videre. Det ligger efter lov om finansiel virksomhed hos bestyrelsen. Og derfor har jeg sagt til forslagsstillerne, som også sidste år accepterede det - det ved jeg ikke, om I gør i år - at jeg ikke kan sætte forslaget til afstemning, fordi det er i strid med loven, og jeg opfordrer jer til at ændre ordet 'forpligter' til 'opfordrer'. Det er jo sådan, at hvis man som generalforsamling har

opfordret en bestyrelse til noget, og de så ikke retter ind, så er der en selskabsretlig, for-
eningsretlig måde at løse det på, og det er ved at vælge en anden bestyrelse. Og det gælder
sådan set uanset om man bruger det ene eller det andet ord, det er måden at gøre det på. Så
det gælder det samme her, at den sanktion, man måtte have, uanset om man bruger det ene
eller det andet ord, er sådan set nøjagtigt den samme. Så har jeg forstået, at man overvejer,
om man kunne gå til domstolene og få dem til at tage stilling til, om en generalforsamling efter
lovgivningen alligevel kan pålægge en bestyrelse sådan nogle ting her. Og derfor har jeg sagt,
at nu vil jeg forklare min holdning grundigt her. Det bliver selvfølgelig ført til referat, og hvis
man går til domstolen, så kan man jo også sige til domstolen, der har altså stået en dirigent,
som ikke har accepteret den ordlyd, og så må en domstol jo finde ud af, om det er rigtigt, eller
det ikke er rigtigt. Der ligger nogle responsa om det og så videre, men jeg mener ikke, at jeg
her, som jeg heller ikke har kunnet andre steder, kan sætte noget til afstemning, som ikke er i
overensstemmelse med lovgivningen. Det er det, jeg er her for. Så det kan jeg, så længe jeg
er dirigent, ikke gøre. Men jeg vil meget gerne opfordre til, at man ændrer ordet til 'opfordrer',
for sanktionen, nemlig det at man kan vælte en bestyrelse, man ikke er tilfreds med, er den
samme.

Med de ord så vil jeg foreslå, at vi så tager fat i debatten, og så må vi høre, hvad forslagsstil-
lerne siger, eller hvad andre siger. Det er jo også sådan, at det at skrive 'opfordrer' er jo det
mindre i det mere, så en hvilken som helst her i forsamlingen kan også vælge at stille det for-
slag, hvis man vil det, og derfor synes jeg, at vi under alle omstændigheder skal gå i gang
med debatten, og jeg håber også der kommer en afstemning, det er jo det, der har været
formålet med hele denne her øvelse. Men med de her bemærkninger så vil jeg egentlig starte
op med, at en repræsentant for forslagsstillerne - det er Thomas Meinert Larsen - motiverer
forslaget. Så jeg vil starte med at give ordet til Thomas, og det kan være, at du også vil kom-
mentere på det her. Værsgo, Thomas.

Thomas Meinert Larsen: Jamen tak for ordet. Jeg har lovet at holde mig inden for de her
cirka 6 minutter, så det skal gå lidt stærkt. Jeg har ikke tænkt mig at dvæle så meget i forsla-
get. Det er allerede blevet præsenteret. Det, jeg gerne vil dvæle en lille smule ved, det er, at
vi er rigtig mange bag forslaget, og jeg er ret sikker på, at der er rigtig mange flere, som vil
støtte op omkring det. Hvad der heller ikke burde være nyt i denne her forsamling, hvis I har
læst indkaldelsen, så er det jo, at Unipension i løbet af det sidste års tid har reduceret ganske
meget i vores fossilinvesteringer. Det har de blandt andet fordi vi har haft en masse tab på
det, det har de andre pensionselskaber også, men vi synes stadigvæk, at eksponeringen i
forhold til investering af fossil energi er for høj, og vi synes det er u hensigtsmæssigt.

Hvorfor kommer det her forslag for to år siden og sidste år, og det kommer gud hjælpe mig
også i år? Det er fordi, at det desværre nok kommer til at forfølge os rigtig, rigtig mange år
endnu. Det her, det er kurven over den globale middeltemperatur, og den er stigende. De tre
røde bobler det er nogle naturligt svingende fænomener El Niño, som gør, at der måske nogle
gange er nogle udsædvanligt varme år. År 2016 slog år 2015, og det gjorde det blandt andet
fordi der også var El Niño involveret. Men trenden er meget, meget klar. Vi har en global op-
varmning, som sker uden for vores dør lige nu. Nogle af os har allerede oplevet det ret tæt på.
I Danmark kom det tæt på, da Allan besøgte os i oktober 2013. Det var den hårdeste orkan, vi
nogensinde har oplevet i Danmark. Nogle af jer oplevede det måske i forbindelse med, at Bodil
var på besøg. Det var ikke fordi, at Bodil var en specielt skrap orkan, men den stod på i rigtig
lang tid og skabte store oversvømmelser, også i lille Danmark. Men det er bare begyndelsen

af, hvad vi kommer til at se i fremtiden, og nogle af dem, som oplever fremtiden, det er jo dem, som bor de steder, som oplever klimaforandringerne på nærmeste hold og som allerede har oplevet på nærmeste hold. Nogle af dem det var befolkningen på Filippinerne tilbage i 2013. De oplevede den kraftigste orkan, der gik på land. De vidste, den kom, men det var helt umuligt at imødegå de kræfter, som den her orkan satte i gang. Rigtig mange tusinde døde, mere end en halv million huse, der var fuldstændigt ødelagt. Og det her det er, hvis vi skal tro forskernes forudsigelser, kun begyndelsen. Derfor er det vigtigt, at vi handler. Det har vi sådan set gjort med Paris-aftalen i 2015. Nu er verdens ledere indstillet på, at vi skal begrænse global opvarmning til maks. 2°. Det første land, som var villig til at ratificere den her aftale det var øgruppen Fiji. Som tak fik de ganske få dage efter besøg af denne hersens orkan Winston, som så er den anden kraftigste landgående orkan, altså det er billeder fra det her forår, og det her det er Allan, det er Allans temperaturer målt i mph, 121, og det som de altså oplevede det var næsten noget, der minder om den dobbelte vindhastighed. Det er de kræfter, vi sætter i gang ved den globale opvarmning.

Så det skal vi selvfølgelig imødegå. Og det kan vi kun gøre ved at fastholde en del af de kendte fossile reserver i undergrunden. Anerkendte tænketanke, organer inklusive IIA, Carbon Tracker, IPCC, anerkender, at for at holde den her 2°-målsætning, så skal mindst to tredjedele af de kendte fossile reserver blive i jorden. Der er så nogen, der har regnet på, hvor ligger de her fossile reserver, der ikke kan udvindes? Hvor meget af det er olie, hvor meget af det er kul, hvor meget af det er gas, hvor ligger det henne. Vi skal bare tage nogle enkelte eksempler. Hvis vi kigger på kul, så er det altså mere end 80 %, der skal blive i undergrunden. Hvis man tager Canada eksplicit i forhold til de oliereserver, de har, så er det omkring 75 % af deres kendte oliereserver, som altså skal blive i undergrunden. Det er rigtig mange reserver, som ikke kan brændes af, og derfor så bliver gevinsten ved at prøve på at udvinde de her fossile brændsler formodentlig noget mindre, end de her fossilselskaber i øjeblikket går og håber på.

Så hvad bliver afkastet, når vi kigger 5-10-20 år frem på de hersens investeringer i fossil energi? Det er svært at spå om. Man kan sige, at historisk har det været en fornuftig forretning. Siden olieprisfaldet for alvor accelererede i midten af juni måned, så har det været en rigtig skidt forretning, både at investere i olie men for så vidt også for kul, som har lidt under svingende kulpriser det sidste års tid. Jeg hører til dem, som tror på, at afkastet fra fossil energi det er for nedadgående, og det baserer jeg primært på to overordnede tanker. Det ene det er selvfølgelig det her med, at når vi ikke kan brænde det af, så vil der være noget, vi skal efterlade i undergrunden. I det omfang, at man tror det har en værdi, så bliver man måske overrasket og skuffet, så man skal nedskrive værdier, man har. Men der sker også det, at politikerne jo gerne vil den her CO2-fri omstilling, og det vil sige, at i takt med, at der kommer mere drastisk klimaregulering, der kommer priser på at udlede CO2 fra afbrænding af fossil energi, så bliver det uattraktivt at investere i fossil energi. Samtidig ser vi, at et stigende antal lande, fossilselskaber godt anerkender, at der er måske noget, som er på vej til at udfordre vores forretningsmodel. Vi kan godt se, at verden er i gang med at omstille sig, så det der sker sådan på globalt plan det er, at de her fossilselskaber de forsøger at accelerere udvindingen af de her fossile brændsler. Og det gør, at priserne falder, det vil sige der er et overudbud i forhold til efterspørgsel, og det vil sige, at man som investor også får et lavere afkast for de hersens investeringer. Altså risikoen for strandede aktiver og risikoen for, at gevinsten ved afsætningen, altså fordi profitabiliteten falder, gør, at det er i stigende grad en højrisiko affære at investere i fossil energi.

Men nogle er mere risikable end andre, og man må antage, at der stadigvæk kan udvindes en del fossil energi inden for 2°-scenariet. Der er altså stadigvæk et råderum, hvor vi kan udlede noget CO2 i atmosfæren, uden at vi varmer kloden mere op end 2°, og MP Pension er faktisk med den nye hensigtserklæring det andet pensionselskab i verden, som har meldt ud, at de gerne vil investere efter 2°-strategien. Der er ét andet pensionselskab, som har gjort det tidligere, det gjorde de i efteråret sidste år, og deres fortolkning af den udmelding det var, at de skulle reducere deres investeringer i olie med omkring 50 % og i kul med omkring 90 %. Så det er det, vores forslag går ud på.

Vi mener ikke, at der er ræson i at investere i etisk problematiske og økonomisk risikable kulinvesteringer og det samme med olie/gas. Vi har listet her de selskaber, som Unipension og MP Pension investerer i, og hvis I lægger tallet sammen, så er det i størrelsesorden 200 millioner kroner. Til sammenligning så investerer vi et større beløb i bare et enkelt selskab, et tobaksselskab. Pointen med at vise det her, det er dels at det samlede beløb det svarer til omkring 0,2 % af MP Pensions samlede investeringer, og pointen med at vise det i sammenhæng med én investering i et tobaksselskab det er at sige, når bestyrelsen ikke ønsker at efterkomme sidste års generalforsamling om at frasælge investeringer af kul, så er det ikke fordi de ikke må, så er det fordi de ikke vil. Men det vil jeg gerne. Og det vil mine medfremstillere også gerne. Vi vil gerne afinvestere i kul. Vi har sagt, at kulinvesteringer skal afvikles inden udgangen af 2018, så det betyder, at hvis man er succesfuld med, via aktivt ejerskab, at få de her kulselskaber til enten at sælge deres reserver, nedskrive dem til nul eller putte dem over i nogle andre selskaber, som vi ikke behøver at investere i, så kan man godt have sådan en aktiv ejerskabsproces, indtil udgangen af 2018 og stadigvæk indfri vores ambitioner om at blive en kulfri investor. Så på den måde er der ikke den store forskel mellem pensionselskabets eller bestyrelsens hensigtserklæring og det konkrete forslag.

Helt konkret hvis man skal nævne nogle selskaber, så er det relative udgangspunkt i de fire her. Ingen af dem tjener eller får mere end 50 % af deres omsætning for kul, og alligevel er de nogle af verdens største kulselskaber forstået på den måde, at de har enorme kulreserver i undergrunden. Det er de selskaber, vi også gerne vil have afviklet investeringerne i. Og det vil vi gerne, fordi vi synes, at kul er en uetisk investering og i stigende grad uøkonomisk. Snakker vi om olie/gas-delen så anerkender vi, at der er et betydeligt råderum inden for 2°-målsætningen til stadigvæk at bruge noget olie og noget gas, men vi mener sagtens, at man kan pege på nogle områder, hvor det er absolut højrisikabelt at investere med den oliepris, vi har i dag og med den oliepris, vi kommer til at se også de næste 5-10-20 år. Og det er eksplisit tjæresand, det er olieefterforskning i arktiske områder, det er olieefterforskning i dybhavsboringer. Det er rigtig dyrt at udvinde olie de steder. Det er kun med en meget optimistisk forventning om, at olieprisen stiger til meget store højder, at man kan tjene penge på det. Og der siger vi så, her skal man som investor forlange, at de penge bliver betalt tilbage til aktionærerne, det vil sige til os, til pensionsudbetalinger i stedet for at gå til at bore nogle huller til noget, som ikke kan give et afkast på længere sigt. Så med de ord vil jeg bare henstille til, at I stemmer ja til forslaget. Tak for ordet.

Dirigent: Tak, Thomas. Du kan måske kommentere lidt senere på mine bemærkninger. Det kan være, formanden lige vil kommentere på selve indlægget.

Formanden: Jeg vil gerne sige tak til Thomas Meinert for en som sædvanligt velforberedt og grundig fremstilling. De første mange plancher du viste omkring problemerne med klimaområdet er vi jo, som du ved, helt enige med jer i. Vi synes, at det er rimeligt, at pensionskassen skal tage ansvar for at sikre klimaet, og vi kan, som sagt i min beretning, så støtter vi også fuldt ud den globale klimaaf tale om maksimum 2° og så tæt på 1,5° som muligt, så den første del af jeres forslag 7 er vi 100 % enige i og vil arbejde aktivt for.

Som sagt har vi allerede indarbejdet klimaaf talen i vores investeringspolitik, sådan så vi sikrer, at vores investeringer de netop understøtter den her Paris-af tale. Og der vil jeg så godt fokusere på, at der, hvor din fremstilling udelukkende går på de fossile selskaber og kulselskaberne, så går vores betragtning på Paris-af talen på alle brancher, netop fordi de fossile investeringer udgør så lidt overhovedet, altså hvilken måde vi regner på, men så hvis vi tager de samlede investeringer så er vi faktisk nede på 1 % af formuen, og vi synes det er alt for lidt og alt for uambitiøst kun at fokusere på de fossile. Vi vil gerne fokusere på hele området. Og det er så også baggrunden for, at vi har besluttet at allokere de der 5 milliarder til ikke alene klimavenlige investeringer men også investeringer, som kan være med til klimavenlige omstillinger og håndtering af følgerne af klimaforandringerne. Så jeg synes egentlig, vi er meget mere vidtgående, og vi er meget mere visionære, end I er i jeres forslag.

Som sagt har vi også udarbejdet den her hensigtserklæring omkring vores arbejde med ansvarlige investeringer, sådan så vi sikrer, at vores aktiviteter omkring ansvarlige investeringer kommer til at understøtte den globale klimaaf tale, og vi vil også sørge for at rapportere herom til pensionskassens medlemmer, hvordan det rent faktisk går. Så det er jo så helt klart bestyrelsens ansvar at sikre, at den her hensigtserklæring bliver udmøntet i praksis, og det har vi jo faktisk allerede gjort. Det er jo ikke bare en tom hensigtserklæring, men vi har jo allerede på vores bestyrelsesmøde i marts helt konkret besluttet at lave den afdeling, som vi med et lidt moderne ord kalder climate change delta i vores investeringsaf deling, som netop skal fokusere på, at vi får efterlevet klimaaf talen.

Vi har så udarbejdet den her hensigtserklæring, netop fordi investeringspolitikken, som dirigenten også var inde på, ifølge lovgivningen ikke kan overgives til generalforsamlingen. Men vi lover i hvert fald, at vi vil gøre alt for at efterleve den og få klimaaf talen inkorporeret bredt i vores investeringer. Vi vil forsøge at påvirke alle de selskaber, pensionskassen investerer i og ikke kun, som du fokuserer på, udvindings- og energitunge virksomheder, så vi får alle vores investeringer til at gå i en mere miljørigtig retning. Og det mener vi som sagt at vi sikrer bedst gennem et aktivt ejerskab, hvor vi gennem dialog med virksomhederne, som jeg også siger, selvom det kan være vanskeligt, jamen så mener vi trods alt, at det er den måde, vi kommer længst på.

Den her tilgang mener vi er i overensstemmelse med en sund og god og fornuftig investeringspolitik, og grunden til at vi anbefaler at stemme nej til forslag 7 det er altså ikke, at vi er uenige i spørgsmålet omkring Paris-af talen og klimamålene. Tværtimod siger vi jamen der er vi jo sådan set langt mere ambitiøse i vores tilgang med vores hensigtserklæring og med vores konkrete beslutning.

Så har du været så flink at sende dit PowerPoint til mig på forhånd, så jeg vil da også godt lige kommentere et par af de ting, som du var inde på. Og jeg kan ikke nå dem alle sammen, så bliver det for langvarigt, men du var inde på i en af dine slides, at derfor trues danske pensi-

onsinvesteringer i fossil energi både af høj risiko for værdiløse aktiver og lavere afkast. Der vil jeg godt slå fast, vi er altså ikke truet på vores afkast. I og med at vi har den aktive investeringspolitik, og vi har så lille en del i netop energi og i fossile, så er det rigtigt, som du siger, at der har været en udvikling de senere år, hvor de ikke har givet så godt et afkast, men det skal jo ses i sin helhed i hele vores portefølje.

Så var du så inde på i den næste planche omkring British Environment Agency Pension Fund og den investeringsstrategi, de lægger op til. Der vil jeg sige, det har vi jo faktisk allerede gjort. Vi er på en måde kommet længere endnu en gang ved at slå fast, at vi har ikke investeringer i selskaber, som har kul som deres væsentlige aktivitet, og som jeg også tidligere har nævnt, har vi kun investeringer i fossil energi, som ligger på halvdelen af gennemsnittet generelt.

Du spørger så, hvis man så ikke opnår det, kan frasalg så komme på tale? Jamen der vil jeg sige, det kan jeg jo ikke sige nu, hvordan dialogen ender, men vi arbejder med dialogen, og hvad der sker om 2-3-4 år, det har jeg ikke mulighed for at foruddiskontere. Det kan jo godt være, at vi kan nå målet på andre måder end på selve frasalget.

Så var du inde på noget med det med hensyn til kulselskaberne. Vi ligger på 0,2 %, det kommer an på, hvordan man regner procentregning, for der er jo mange af de her selskaber, som har investeringer i andre. Altså en af dem, som I har på listen som en af de sorte, det er Mitsubishi, som jo har en lille smule, 5 % i kul, men jo også har mange andre områder, hvor de investerer. Og hvis vi går ud og sælger alle vores Mitsubishi-aktier, fordi de har 5 % i kul, så sælger vi dem til nogle andre. Så spørger jeg: Hvor meget gavner det klimaet? Hvor meget hjælper det på Paris-målsætningen? Jeg kan ikke regne det ud, men du kan måske give et svar på det. Jeg synes ikke, at man kan konkludere, at fordi vi sælger på nogle områder, hvor selskaber har en meget lille andel i kul eller fossile brændstoffer, at det så vil gavne miljøet. Der har jeg også nævnt tidligere, at det synes jeg egentlig, jeg savner fra Ansvarlig Fremtid. Jeg ved ikke, om nogen af jer så det, der er ikke så mange, der læser Børsen, men lige før påskeferien var der en artikel i Børsen, hvor jeg udtaler, at det jeg egentlig savner mest, det er sådan, nu du er så videnskabelig, det er sådan videnskabelig dokumentation for, at frasalg gavner miljøet. At sælge vores Mitsubishi-aktier og sælge vores AP Møller Mærsk-aktier, hvordan det vil gavne miljøet, det savner jeg sådan set et svar på.

Den sidste kommentar, jeg vil gerne give til dine plancher, det er den du sådan stiller op retorisk til sidst. Vil du støtte Paris-aftalen så stem ja. Vil du fortsat satse vores penge på, at klimaet kolliderer, så stem nej. Det er altså ikke det, vi står for i bestyrelsen, skulle jeg hilse og sige. Vi står for at sige, jamen hvis I stemmer nej til det, så støtter I bestyrelsens holdning om, at vi skal gøre noget aktivt ved klimaet, vi skal indarbejde Paris-aftalen i alle vores investeringer, vi skal være en stærk og visionær pensionskasse på det her område. Og så lad os da lade være med at lave konflikt og konfrontation på 1 % af vores investeringer. Lad os da nu give den hele armen og så sige jamen nu arbejder vi altså aktivt, og det er jo det, der er målet, det er jo det, der står allerførst. Det er det, der er målet både for jer og for os, det er jo, at vi kan efterleve Paris-aftalen, vi kan efterleve de klimamål. Så ved at stemme nej til forslaget er I sådan set langt mere visionære end kun at fokusere på frasalg. Tak for det.

Dirigent: Jeg ved ikke om Thomas du lige vil kommentere på det andet der? Jeg tænker, at det tillader jeg lige, inden andre får ordet. Det vil du ikke, så vil.. Det er Henrik Hagemann.

Henrik Hagemann: Jeg vil sige tak for, at vi kan få en debat på så lødlig og positiv og konstruktiv en grund som den, vi får her. Det skal I begge parter have tak for. Så vil jeg sige, jeg tilslutter mig formandens redegørelse, og jeg vil spørge, hvordan formanden vil stille sig til, hvis vi følger dirigentens indstilling om at ændre til 'opfordre' i stedet for 'forpligter'. Kan I leve med det? Det er spørgsmålet.

Og så vil jeg bemærke, at diskussionen om oliepris savner helt den politiske dimension. Der er virkelig storpolitik i olien. Det er jo helt tydeligt, selvom det aldrig bliver sagt lige ud, at USA og Saudi Arabien har en stilfærdig forståelse om for tiden at holde priserne nede, for dermed klemmer man Rusland gevaldigt økonomisk. Russerne tjener jo næsten hele deres valutaindtjening ved salg af olie og gas. Og derfor er det vigtigt at have med, at der altså er nogle politiske undertoner, som man også skal have i betragtning. Men jeg er tilfreds. Tak.

Thomas Meinert Larsen: Hvis der var nogen, der gerne vil omformulere forslaget, så det blev 'anbefalet' i stedet for 'forpligter', hvad var svaret på det?

Formanden: Til Henrik Hagemann, jeg er glad for, at du spørger, om vi vil støtte forslaget om en omformulering. Det vil vi rigtig gerne. Vi synes det vil være helt fint, at vi kan få en debat, og vi kan få en afstemning, som er i overensstemmelse med lovgivningen. Og selvom vi støtter formuleringen til at blive til 'anbefaler' i stedet for 'pålægger', er vores holdning selvfølgelig den samme, som jeg gjorde rede for tidligere, at vi siger ja til klimaaftalen, men vi siger nej til forslaget i sin helhed, fordi vi netop ikke mener, at frasalget er vejen. Men hvis det er et konkret ændringsforslag til selve formuleringen, tror jeg det med dirigentens tilladelse, du vil konkludere på det eller sige, at det er et forslag, der nu foreligger.

Dirigent: Ja. Værsgo, Thomas, vil du så kommentere på det specielt?

Thomas Meinert Larsen: Ja, inden vi skrider til det her med forslagets ordlyd, vil jeg lige replicere på de par ting, der kom frem. Altså bare lige for at understrege, det beløb vi snakker om, det er de hersens små 200 millioner kroner, og der er 0,2 % af Unipensions samlede forvaltning. Jeg ved ikke, om der er nogen, der betvivler de tal, men det skulle være de rigtige tal. Og min pointe med at drage et tobaksselskab op, det er jo, at vi har andre pensionselskaber, danske PKA, som organiserer sygeplejerskerne. Vi har Lægernes Pensionselskab, og de har blacklistet investeringer i tobak for længe siden. Det er der mig bekendt ikke kommet nogen påtale fra Finanstilsynet for. Så derfor mener jeg, at det her bestemt ligger inden for lovens rammer. Det er selvfølgelig op til sikkert nogle jurister at fortolke det.

Så var det i forhold til, om det her det har nogen betydning. Det kan kun fremtiden vise. Jeg kan sige så meget, at et kæmpestort amerikansk kulselskab, de hedder, det hedder de så endnu, Peabody Energy. I deres årsberetning 2014 der skrev de, at deres forretning den er truet af, at der er et stigende antal investorer, som er i gang med at afinvestere i kul. Peabody Energy ligger nu i forhandling om at gå konkurs, og det kommer de formodentlig til at gøre. Så det er i hvert fald det korte svar på det. Hvilken effekt det kommer til at have på andre selskaber på den lange bane, det er selvfølgelig rigtig svært. Skal vi sige noget, så er det selvfølgelig, at når et stigende antal investorer siger, at nok er nok, nu skal vi kunne se os selv i øjnene, vi skal kunne se vores børn i øjnene med de investeringer, som vi laver, som vi gerne vil have en fornuftig pension på baggrund af, af når et stigende antal folk og pensionselskaber

gør det, så gør det selvfølgelig indtryk, også i det politiske system. Det samme politiske system som Unipension også forsøger at påvirke ad andre veje end ved frasalg. Så politisk giver det selvfølgelig stort indtryk. Det har det allerede gjort. Og det er også derfor vi ser, at det her med frasalg det er jo ikke noget, der kun er italesat i Danmark, men dybest set i resten af verden.

Og til jeres orientering kan jeg jo sige, at i forgårs var der generalforsamling i Arkitekternes Pensionskasse. De havde til behandling et forslag om at anbefale bestyrelsen at afvikle alle investeringer i fossil energi. Der var 75 % af de afgivne stemmer, som stemte for forslaget.

Skulle jeg slutte af til det sidste her, hensigten med forslaget her i dag var naturligvis at kunne sige, at ikke alene har vi beslutningen fra sidste år, som efter venlig opfordring til forslagsstillerne om at formulere det som en anbefaling, det fik vi igennem, det kan man juridisk tolke som om, jamen det var jo bare en anbefaling, så det skal bestyrelsen ikke følge. Men det er klart, det var jo ikke hensigten, at det bare skulle være en anbefaling. Vi ønsker jo gerne, at bestyrelsen skal følge generalforsamlingens intention og beslutning. Og da det ikke, mente man, kunne ske ved en anbefaling, så har vi dermed fremsat ordet 'forpligter'. Hvis dirigenten ikke vil lade det komme til afstemning, og hvis bestyrelsen i øvrigt støtter et forslag, der hedder, at man anbefaler, så støtter vi selvfølgelig, at det ryger til afstemning med et ændringsforslag.

Susanne Blegaa: Jeg vil først gerne sige, at jeg er rigtig glad for at være med i en pensionskasse, som nu vil støtte 2°-målsætningen. Det synes jeg er rigtig flot, og jeg synes også det er rigtig flot, at I vil afsætte 5 milliarder. Jeg er spændt på at se, hvordan det vil udformes i praksis, fordi jeg kan se på jeres hensigtserklæring, at de 5 milliarder det er ikke kun noget, der er afsat til at gavne klimaet, det er ting, der er afsat til andre gode ting som rent drikkevand og oversvømmelsessikring og sådan noget, men det gavner jo i sig selv ikke klimaet. Så jeg er rigtig spændt på at se, hvor meget der kommer til at gavne klimaet. Det er den ene ting. Jeg er også spændt på at se, efter hvilke kriterier I vil opfylde 2°-målsætningen, for der er selvfølgelig ikke en klar opskrift, så I kommer også til at gå foran med at skulle udforme de der kriterier, og det håber jeg, vi bliver orienteret rigtig godt om.

Et andet punkt det er jo så dirigentens afvisning af, at vi kan stemme om det her forslag, og det er jo under henvisning til lovgivning om finansielle virksomheder, der siger, at det er bestyrelsen, der fastsætter investeringsstrategien. Og der mener jeg, som også Thomas Meinert har gjort rede for, at det er meget, meget små beløb i forhold til den samlede formue, som vi har investeret i de der kulvirksomheder, vi mener der skal divest. Så derfor mener jeg egentlig ikke, at det er i overensstemmelse med loven. Loven snakker om, at bestyrelsen har ansvaret for investeringsstrategien. Men så små investeringer mener jeg ikke kan henføres under den overordnede investeringsstrategi. Det mener jeg ligger inden for almindelig, det er så små ting, at det ikke er en del af investeringsstrategien, og derfor mener jeg ikke, at man kan afvise forslaget ud fra loven om finansiell virksomhed.

Peter With: Tak. Og jeg er en af forslagsstillerne, som støtter op bag Ansvarlig Fremtids indstilling. Men jeg ser det ikke som et enten/eller. Jeg synes, at det er rigtig, rigtig godt, at pensionskassen er kommet med den her eller bestyrelsen er kommet med den hensigtserklæring, som siger, at det er hele investeringsporteføljen, ikke kun de fossile investeringer, som skal indrettes efter 2°-målsætningen. Men jeg ser det ikke som om, at det udelukker, at man sam-

tidig går ind og støtter forslaget for Ansvarlig Fremtid om at diverse investeringer i kul og arktisk olieboring. Det er rigtigt, det er nogle forholdsvis små investeringer, og det betyder to ting. For det ene betyder det, at det ikke er noget, som vil berøre afkastet for pensionshaverne i væsentlig grad. På den anden side så vil det jo være ærgerligt, hvis det rent faktisk går sådan, som vi forventer, man opretholder investeringerne i de her aktiver, og de så faktisk mister deres værdi og ender som stranded assets. Så det er alligevel en slags penge, som det ville være dumt at bevare risikable investeringer i.

Den anden ting i det er, at beslutningen om at støtte forslaget det er en del af en international kampagne, som har medvind, og som mange andre pensionselskaber begynder at tilslutte sig, og studerende på amerikanske universiteter opfordrer deres investeringsporteføljer til at afvikle det her, så det er sådan set en del af en symbolpolitik og en bevægelse, som gør, som Thomas Meinert forklarede det, at det skal blive mindre attraktivt at være kulselskab eller virksomhed, som investerer i de her arktiske olieboringer og tjæresand og så videre. Så mit argument er: Gør begge dele. Fasthold støtten til at lave en klimavenlig forvaltning af den samlede portefølje, men giv også det ekstra signal at afvikle de investeringer i kul og risikabel olie. Tak.

Henrik Rude: Ja. Det første det er det der med, jeg synes jo ikke der er nogen modsætning, altså jeg synes jo, eller jeg forestiller mig, at I i bestyrelsen bliver ved med at have de hensigtserklæringer, som I har sagt, og som jeg synes er rigtig positive, og jeg synes det er rigtig dejligt, at der blevet hørt sådan på, hvad folk de ønskede ved sidste generalforsamling. Og så kommer Thomas og alle dem, der støtter Thomas med det her nye forslag, som måske bare skærper jeres intentioner lidt. Så derfor så ser jeg ikke, at det er en modsætning, og selvom man så stemmer Thomas' til, så vil I jo stadigvæk fortsætte med at have den hensigtserklæring, tænker jeg. Så egentlig så er det måske et lille plus. Og så det jeg ser som lidt problematisk i Thomas' og det forslag, som der er stillet op, det er jo det her med de her foreninger, hvor det bare er en lille del, der er olie, og så er resten egentlig nogle fornuftige investeringer. Og så har jeg tænkt, hvordan kunne man få de to ting til at hænge sammen? Altså fordi jeg synes jo det ville være ærgerligt, at vi skal udfase Mærsk og Mitsubishi for den sags skyld på grund af, at de har en lillebitte smule olieandele. Men jeg tænker jo om måden kunne være, at man sagde, at de firmaer de fik et år til at udfase det eller to år til at udfase det, sådan så vi arbejdede med på den trend der, at hvis ikke I udfaser de fossile brændstoffer, så trækker vi os ud af de selskaber. Så kunne man lave et kompromis på den måde, uden at det bliver så firkantet. Ja tak.

Jan Hertel-Wulff: Så vidt jeg kan se, så er vi kommet dertil, at vi skal tage stilling til, om mødelederen skal fortsætte eller ej. Fordi han har jo sagt, at han vil ikke sætte det her forslag til afstemning. Så der er en mulighed for, at han afgår, og så er der en anden en, og så tager vi en afstemning, om vi vil støtte forslaget eller ej. Og jeg støtter det. Men vi skal først lige have mødelederen stilling til, om han vil lade det stå ved magt, at han ikke vil sætte det til afstemning eller ej. Tak.

Dirigent: Jamen jeg har da fuld respekt for, at Susanne Blegaa og andre de har en anden opfattelse. Jeg er jo nødt til at gøre det, som jeg mener, er rigtigt, det er jo det, jeg er blevet valgt til at gøre, og jeg mener ikke det har noget at gøre med størrelsen af investeringerne. Jeg er sikker på, at hvis man nu var her i Esbjerg, og det så lykkedes at få halvdelen af forsamlingen her til at være folk fra Esbjerg, som syntes, at nu skulle vi bygge en eller anden fed

svømmehal her i Esbjerg og pålægge bestyrelsen det, så tror jeg også, at mange af os ville synes, at det var måske ikke lige en god idé. Men vi kan have forskellige holdninger til det. Jeg har tænkt over det. Jeg mener ikke, jeg kan sætte det til afstemning, og derfor kan jeg ikke gøre det, og det bliver I nødt til at have respekt for eller vælte mig. Fair nok. Sådan er det. Og betyder det, at man ønsker at rejse mistillid til dirigenten, så er der krav om, at det kan stilles til afstemning med det samme. Jeg ved ikke, om du ønsker det. Det ønsker du. Ja, værsgo, formanden til proceduren.

Formanden: Som det også blev sagt i indledningen, kan man selvfølgelig på ethvert tidspunkt sætte forslag til afstemning om en ny dirigent. Så skal man jo så have en anden, der på kvalificeret vis har forberedt sig og har alle papirerne til at kunne lede os trygt igennem resten af generalforsamlingen. Jeg er bare nødt til at sige, det at vælge en ny dirigent gør jo ikke lovligheden af afstemningen anderledes. Så jeg anbefaler, at vi fortsætter med den eksisterende dirigent.

Tue Magnussen: Ja. Der er jo altså også den mulighed, at dirigenten selv kan trække sig. Altså man behøver jo ikke at udtrykke nødvendigvis en mistillid, men du kan jo frivilligt trække dig. Så vil jeg sige, at det var den ene mulighed. Den anden mulighed, og det er mere sådan eller ikke en mulighed, det er en kommentar til formanden, at det er jo lidt besynderligt, at bestyrelsen ellers mener, at man kunne bringe forslaget til afstemning. For de anbefaler jo, at man ikke vedtager det, og deri må jo ligge, at man, det står på side 21, vi anbefaler at forslaget ikke vedtages. Og deri må det jo være, at man faktisk anerkender, at forslag 7 kunne blive behandlet, og der kunne blive stemt om det på generalforsamlingen.

Dirigent: Ja. Det vil jeg godt lige kommentere på, for det bærer jeg lidt ansvar for. Det er sådan, når der kommer forslag til generalforsamlingen, så spørger man den dirigent, man peger på, om der er noget ved de her forslag, som jeg synes, der er problemer i. Og jeg gjorde opmærksom på, at det var et problem, og det burde man gøre noget ved. Og det kontaktede administrationen så Thomas om, og da der ikke kom nogen tilbagemelding om, at man var indstillet på at ændre det, så står man jo i den situation, at man enten kan sige, jamen vi vil slet ikke skrive rundt til folk, fordi dirigenten siger, det kan ikke lade sig gøre. Det tror jeg nok, vi alle sammen ville synes havde været rigtig, rigtig træls, hvis man slet ikke havde sendt det her rundt. Så altså var mit råd, send forslaget som det står, og så må man kommentere på det, og så må dirigenten tage stilling, og hvis det bliver mig, så tager jeg den stilling. Og det er sådan set mig, der bærer ansvaret for det forløb, og sådan må det være. Det har været den mest fair måde at gøre det på i forhold til medlemmerne. Men der er stillet et forslag, ja, formanden.

Formanden: Jeg vil også sige i forhold til den sidste, som var oppe og stille spørgsmålet, om det overhovedet kunne sættes til afstemning. Der var vi jo helt sikre i bestyrelsen, da vi modtog forslaget, at det ikke var i orden. Og derfor henvendte vi os jo til Thomas og bad ham om at ændre det, fordi vores jurister i afdelingen og de eksterne jurister, vi havde konsulteret, Lars Svenning som vi havde konsulteret, sagde alle sammen, at det er ikke i orden. Så den mulighed, vi havde, det var, at vi bare havde sendt et brev til dig og sagt, vi afviser overhovedet at tage det på generalforsamling. Det har vi faktisk gjort med et andet forslag, som så vedkommende har accepteret, som havde med noget helt andet at gøre. Så siger vi, jamen det er imod lovgivningen, det kan slet ikke fremsendes, og vedkommende accepterede det. Det ville vi ikke gøre i den her situation, fordi vi rigtig gerne vil have debatten. Men teoretisk

set kunne vi have gjort det. Så derfor synes jeg vi skal stoppe den her procedurediskussion. Lad os nu fortsætte klimadiskussionen i stedet for og så lad os komme videre med det, det handler om, nemlig indholdet. Tak.

Dirigent: Ja. Men der er stillet et forslag om mistillid til dirigenten, og det går jeg ud fra, at det opretholdes. Det opretholdes efter den indstilling, ikke? Ja. Så har man krav på en afstemning om, hvor vidt at man har tillid eller ikke har tillid til dirigenten.

Hvis du ønsker en bemærkning til proceduren, så må du godt gøre det nu, inden vi går til afstemning. Vil du det, så er du velkommen til det. Værsgo, Steen Møller. Og så må vi skride til en afstemning. Værsgo.

Steen Møller: Jeg synes bare det er en sjov diskussion, man siger aktieselskab pensionskasse. Et aktieselskab må selvfølgelig forpligtige ejerne til at investere i hvad som helst. Det er ejerne, der bestemmer. En pensionskasse er underkastet lovgivningen. Det er ikke det samme. Og kan man forpligte bestyrelsen på en ulovlig beslutning? Der er jeg enig med dirigenten. Det kan man altså ikke. Det kan man ikke forpligte dem til. Man kan kun sige, at hvis man forpligter bestyrelsen på en ulovlig beslutning, så er de ikke forpligtet til at følge det. Og så må man vælge en ny bestyrelse, som heller ikke er forpligtet. Jeg synes det er en sjov diskussion, fordi det her er jo ikke et spørgsmål, om man kan og vil. Man kan ikke forpligte nogen til en ulovlig beslutning. De skal ikke følge den. Tak.

Dirigent: Det er også derfor, jeg ligesom startede med at antyde, at det måske ikke ændrer så meget ved det, hvad enten man bruger det ene eller det andet ord, fordi det i sidste ende handler om, hvad en bestyrelse gør og ikke gør. Men nu er der stillet et mistillidsvotum, og så skal det til afstemning. Sådan er det. Og jeg tror vi skal tage en skriftlig afstemning, så vi er sikre på, at det kommer til at foregå rigtigt. Og jeg skal nok lige præcisere, hvad vi stemmer om. Vi stemmer ja, nej og blank. Det tror jeg er til at finde ud af. Og der er stillet et forslag om at vælte dirigenten, altså mistillid til dirigenten. Hvis man er enig i at stemme for mistillid til dirigenten, så skal man stemme 'for' det forslag, der er stillet. Hvis man ikke er enig, så skal man stemme imod. Det betyder altså, at hvis man stemmer for, så går jeg, hvis der er flertal for det, hvis man stemmer imod, så bliver jeg, hvis der er flertal for det. Ja. Har alle stemt? Der var lidt tvivl om instruktionsfuldmagterne, men jeg tror ikke, der er nogen, der har givet nogen fuldmagt til at tage stilling til, om jeg skulle leve eller dø. Så dem holder vi ude af afstemningen.

[Afstemning om mistillid til dirigenten blev ikke vedtaget, med stemmerne For 66, Imod 329, Blank 5]

[Klapsalver]

Det er jeg glad for. Tak for tilliden. Vi fortsætter. Og det vil sige, vi fortsætter med formanden med kommentarer, og vi fortsætter med det forslag, som nu ligger og bare har ændret ordet 'forpligter' til 'opfordrer', det er det, vi diskuterer. Og formanden havde bedt om ordet. Værsgo.

Formanden: Jeg ville gerne på, fordi oven på den her procedure, jeg havde jo mange på tællerlisten, som jeg skulle kommentere på. Først til Thomas Meinert, som spørger i forhold til

tobaksindustri og så videre. Vil det være ulovligt? Nej, det vil det ikke. Altså hvis generalforsamlingen opfordrer bestyrelsen til at afvikle i kul, og bestyrelsen beslutter at afvikle alle vores kulinvesteringer, så vil det ikke være ulovligt. Det kan man for tobak, det kan man for kul. Men det, du siger samtidig også, det er, at det vil være et signal ind i det politiske system, hvis vi træffer en sådan beslutning. Der er jeg så nødt til at sige, som bestyrelse der kan vi jo ikke føre signaler i det politiske system. Der skal vi jo sørge for vores investeringer. Og det er jo lige nøjagtigt den konflikt, der er mellem, som vi også var inde på tidligere, skal der føres politik, eller skal der føres ansvarlige investeringer? Og der mener vi, at vi skal ikke som pensionskasse, hvor vi jo skal repræsentere alle 110.000 medlemmer, skal vi ikke begynde at føre politisk symbolpolitik. Det betyder ikke, at vi ikke gerne vil efterleve klimaaftalen, fordi det kan vi gøre inden for vores investeringsstrategi.

Så er Susanne Blegaa så glad for, at vi har bevilget de her 5 milliarder og vil gerne se, hvordan kommer det ud i praksis. Jeg opfatter det som lidt af en kritik af, at det ikke kun var grønne investeringer, vi afsatte 5 milliarder til. Jeg synes jo sådan set, at det er fint, at vi ser det mere bredt, at det ikke kun er i forhold til sol og vindmøller, men at vi investerer bredt i både hvad der gavner klimaet, men også hvad der kan afhjælpe nogle af de klimaproblemer, der er. Så spørger du så til kriterierne, og du er spændt på, hvad resultatet bliver. Det er jeg også. Og det glæder jeg mig til at se. Og der har vi jo så også i vores aftale med investeringsafdelingen besluttet, at nu har vi et år til at løbe det her i gang, og derefter skal vi så have en stor rapportering hvert andet år, og vi skal have halvårlige rapporteringer til bestyrelsen om, hvordan det går. Så det er selvfølgelig også noget, vi rigtig gerne vil kommunikere ud til jer, når vi nu har sådan en visionær politik på det her område, hvordan vi så er i gang med at udmønte den i praksis.

Så var der Peter With, som sagde, at han også var repræsenteret af Ansvarlig Fremtid. Du siger, at det er ikke et enten/eller. Og egentlig lagde jeg op til, at vi skulle blive enige, men så sluttede du alligevel af med, at hvis man så ikke kan blive enige, jamen så kunne vi jo sige i forhold til de her selskaber, jamen så afvikler vi kul. Og der er det så lige nøjagtigt der, fordi du siger, det ville være et kraftigt signal. Og det er igen den problematik, jeg var inde på før. Er det signalpolitik, eller er det et spørgsmål om, at vores investeringer skal gavne afkastet mest muligt? Og så kan man sige, den der lille smule, vi har i kul, der er jeg da enig med jer i, at de der 0,2 %, at der vælter det jo ikke pensionskassens økonomi, men der er jo stor forskel på, om man fører en investeringsstrategi på tro, som Thomas Meinert siger i Børsen, hvor han bliver spurgt om, er der dokumentation for, at et frasalg virker. Så svarer du ja, det tror jeg på. Og det vil sige, vi vil hellere have noget, der er lidt mere videnskabeligt underbygget. Vi tror ikke på, at afvikle Mitsubishi og Mærsk Møller, at det giver et bedre klima. Så jeg synes ikke vi skal begynde at føre signalpolitik på den måde.

Henrik Rude var inde på lidt af det samme. Han siger, jamen er det så ikke en mulighed at udfase? Men ellers var jeg enig i de indledende bemærkninger, du kom med. Så tror jeg, at jeg fik alle dem med, der var på før dirigentsnakken.

Dirigent: Nu var der jo meget færre stemmer end de 801, det så I godt, og det har måske noget med instruktionsfuldmagterne at gøre. Men jeg ser, at der er nogle, der begynder at sive, så jeg gentager bare lige, enten beder jeg lige om, at man afleverer dem ude ved administrationen, eller også kan man give fuldmagter til de tilstedeværende. Men jeg håber ikke der er så mange, der siver, før vi er færdige med den her diskussion.

Hans Beksgaard: Jeg er næstformand i DM. Jeg har snakket de ting igennem med Camilla Gregersen, vores formand, som er i New York på en studietur med AC's bestyrelse. Og jeg vil gerne give udtryk for, at vi er meget godt tilfredse med de papirer, som bestyrelsen har fremlagt. Vi er rigtig godt tilfredse med, at bestyrelsen har lagt sig på en linje omkring bæredygtige investeringer. Og det bestyrelsen har fremlagt, det kan vi fuldt ud støtte, og vi har ikke noget behov for at komme med nærmere direktiver i forhold til bestyrelsens arbejde. Det er en nyvalgt bestyrelse. De er medlemsvalgte, er valgt på programmer omkring bæredygtig udvikling. De, der er udpeget af de tre fagforeninger ved, at det er den politik, fagforeningerne går ud fra. Og vi har fuld tillid til, at den nyvalgte bestyrelse vil kunne leve op til den hensigtserklæring, som de har fremsat. Skulle de ikke kunne leve op til det, så har vi en anden situation. Men indtil de har bevist, at de ikke vil leve op til deres egen hensigtserklæring, så ser vi ikke nogen grund til at give dem en nærmere specifik instruktion.

[Klapsalver]

Tue Magnussen: Jeg tror sådan set, at jeg er enig med Hans Beksgaard i det overordnede, nemlig at udtrykke en glæde for dels det forslag, forslag 7 om at investeringspolitikken skal understøtte den globale klimaaf tale, og så også hensigtserklæringen fra bestyrelsen. Jeg synes jo, at man lige skal huske, at hensigtserklæringen jo netop er stedkommet af, at forslaget er blevet stillet. Men når jeg har taget ordet, så er det fordi, at jeg er lidt usikker på, hvor langt dirigentens holdninger og tolkninger af, hvad man må og ikke må, hvor langt det rækker. Jeg kan forstå på det, der blev sagt før, at det er dirigentens opfattelse, at generalforsamlingen ikke kan forpligtige bestyrelsen. Er det rigtigt forstået, dirigent?

Dirigent: Ikke på ting, som er i strid med lovgivningen, ellers så kan man jo godt.

Tue Magnussen: Ja. Men kunne man tænke sig en formulering, hvor generalforsamlingen besluttede at indrette investeringspolitikken inden for en overordnet ramme, der sikrer, at den understøtter den indgåede globale klimaaf tale for 2015? Altså med andre ord, at ordet 'forpligtiger bestyrelsen', at man så i stedet for erstatter det med 'beslutter'. Og når jeg synes det er vigtigt, så er det fordi, at hvis det er sådan, at man ikke på et juridisk grundlag kan forpligtige bestyrelsen, så er det den vej, der bliver anvist det er, at man i stedet for bruger ordet 'anbefaler'. Jeg synes måske det er lidt svagt, og derfor ville jeg i givet fald, nu er jeg også en af forslagsstillerne på forslag 7, foretrække, at man tog sådan en formulering, der hedder 'generalforsamlingen beslutter at indrette investeringspolitikken', hvis det også er dirigentens indtryk, at det ligger inden for lovgivningen.

Dirigent: Jeg foreslog, at man ændrede 'forpligtiger' til 'opfordrer'.

Tue Magnussen: Men det er ikke det, det er du selvfølgelig også velkommen til... Men det jeg spørger dig om, det er... Må man?

Dirigent: Men det ændrer ikke noget med, at forpligtiger og beslutter. Ordet 'forpligtiger' og ordet 'beslutter' de er begge to ord, som ikke er egnet i den sætning, fordi det afgørende sådan set er, at man konstaterer, at den beslutning indebærer et pålæg om at udfase en række konkrete ting, og det er det, som jeg siger, det kan man ikke. Så det bliver ikke bedre af at skrive 'beslutter'.

Tue Magnussen: Okay. Så vil jeg, det andet jeg synes der også var vigtigt lige at få opklaret, det er hvilken status har hensigtserklæringen? Altså det er klart, den er ikke indgivet som et forslag fra bestyrelsen, men den er som en udmelding. Men jeg synes, den er aldeles glimrende, men det er meget vigtigt egentlig, af hensyn til den stemmeafgivning man har omkring forslag 7 at få afklaret, hvad stilling det har. For jeg synes, det allervigtigste det er jo, at præcis når det er så afgørende et spørgsmål, som det er, nemlig den globale klimaaftale, at vi prøver at søge den størst mulige enighed i forsamlingen, der både omfatter bestyrelsens hensigtserklæring og forslagsstillerne, som har fremmet den fornuftige afklaring i bestyrelsen. Tak.

Jan Hertel-Wulff: Jamen jeg vil da godt lige takke dem, der støttede mit forslag om at skifte ordstyreren ud. Men i den her sammenhæng så må jeg så sige, at jeg er lidt ked af, at der kommer folk op og støtter bestyrelsen og siger, det er et rigtig godt forslag, og de har tillid til det, fordi det er jo rent varm luft. Altså, det er jo smukke ord, og som der også er blevet sagt fra formanden, at det er jo måske at gå videre. Men vi ved jo ikke, om det sker. Hvad er det, der sker, i forhold til hvad? Altså hvad er udgangspunktet for det her, og hvad er det, der skal ske hen ad vejen, og hvordan forholder man sig til andre, der gør noget af det samme? Altså, det er det, der normalt hedder en baseline, og så må man så se, hvordan det udvikler sig derfra, ikke? Så derfor så synes jeg, altså det er jo ligegyldigt, det her forslag, ikke? Men stem nej til det.

Per Clausen, bestyrelsesmedlem: Når jeg tager ordet, så er det fordi, at der er nogen, der har sagt til mig, at det virker sådan lidt selvmodsigende, det jeg mener. Så vil jeg sige, det gør det ikke. Jeg støtter selvfølgelig den hensigtserklæring, som vi i bestyrelsen er blevet enige om. Jeg mener faktisk ikke, at den er uforpligtende eller betydningsløs. Jeg mener, at den er rigtig, rigtig vigtig og meget betydningsfuld, og selvfølgelig vil bestyrelsen følge op på den. Vi har også lige hørt, at de faglige organisationer vil følge op. Og så er der jo et flertal i bestyrelsen på godt eller ondt, som, et ret stort flertal, som selvfølgelig vil sørge for, at den bliver ført ud i livet. Jeg har også stillet det forslag, som er stillet, som vi behandler nu. Det støtter jeg også, og det støtter jeg stadigvæk. Der er selvfølgelig det særlige ved det, at forslaget blev stillet, før hensigtserklæringen kom fra bestyrelsen. Hvis nogen har den opfattelse, at det forslag kan have medvirket til at fremskynde hensigtserklæringen fra bestyrelsen, tror jeg da, at de har ret. Det skal man da ikke være ked af, ikke når man har opnået et resultat. Når jeg så også stemmer for det forslag stadigvæk, som jeg har været med til at stille, så er det ud fra den overvejelse, at jeg opfatter det som liggende i direkte forlængelse af bestyrelsens hensigtserklæring. Jeg er da helt overbevist om, at skulle man vedtage det forslag, som ligger her, så er der ikke nogen i bestyrelsen, der vil benytte det som anledning til at neddrosle klimaambitionerne i fremtiden. Man kan altså roligt stemme for. Jeg opfatter det som liggende i forlængelse af det, bestyrelsen har vedtaget eller bestyrelsens hensigtserklæring, men det er også klart, at et flertal i bestyrelsen har en anden opfattelse. De mener, at det her, om ikke det står i modsætning, så i hvert fald er en forkert måde at udmønte politikken på. Bare for, at det skulle være nogenlunde klart, hvad jeg mener, det håber jeg, det skulle være nu.

Formanden: Ja. Der har været tre indlæg, og dem vil jeg også godt lige kommentere på. Allerførst vil jeg kvittere Hans Bekgaard fra DM for opbakningen. Ikke alene DM, men jeg vil også gerne takke GL og Dansk Psykolog Forening. Vi har haft konstruktive møder med fagforeningerne, og de har bakket 100 % op om den linje, som vi i bestyrelsen har lagt her. Og det

er rigtig godt for en medlemsejet pensionskasse at have et tæt og godt, frugtbart samarbejde med fagforeninger, det er trods alt jer, der leverer alle medlemmerne til os via overenskomsterne. Så det er jeg rigtig glad for, at vi har den opbakning fra de faglige organisationer.

Tue Magnussen er så inde på, at den her hensigtserklæring at den er kommet til på initiativ af Ansvarlig Fremtid. Jamen hvis I gerne vil tage æren for det, så må I såmænd gerne det. Vi var allerede på vores første bestyrelsesmøde, inden vi overhovedet havde møde med jer, begyndte vi at drøfte, hvordan vi kunne inddrage klimainvesteringerne. Det diskuterede vi på vores møde den 5. januar. Vi fik et oplæg fra investeringsafdelingen på vores møde i februar, og vi udmøntede den konkret efterfølgende. Så det var faktisk et initiativ, som vi allerede selv tog initiativ til og satte i gang den 5. januar, men hvis Ansvarlig Fremtid gerne vil have aktier eller have ære i det, så får I det, fordi vi er helt enige om målet.

Så spørger du om, hvilken status har den her hensigtserklæring, som bestyrelsen nu har fremsat. Jamen den har den status, at det er en erklæring, som for forpligter os på. Vi forpligter os til det, der står, og indarbejder Paris-målsætningen i hele vores investeringspolitik, og vi forpligter os endda sådan, at vi allerede har gjort det. Vi har indarbejdet den i vores retningslinjer, og vi har lavet et konkret forslag til, som jeg har gjort rede for, hvordan vi i de kommende år vil udmønte den i praksis. Så derfor synes jeg, det er lidt unfair af Wulff til sidst at sige, at det er varm luft. Jeg synes, det er konkret og visionær investeringspolitik.

Dirigent: Tak. Nu er det så også sagt til referat, at det er en hensigtserklæring, som man forpligter sig på. Vi skal til at stemme. Og der ligger et forslag 7, og det forslag det er, som det er på side 11 i det udsendte papir, bortset fra at ordet 'forpligter' er erstattet af ordet 'opfordrer'. Ellers er det, som det er der. Og dette stemmer vi om nu. Og det gør vi selvfølgelig skriftligt. Og det gør vi på den måde, at dem, som kan støtte det forslag, der ligger her, generalforsamlingen opfordrer bestyrelsen til og så videre fra forslagsstillerne, dem der kan støtte det forslag, de skal stemme for. Dem, der støtter bestyrelsens forslag om ikke at støtte det, de skal stemme imod, og dem, der hverken det ene eller det andet, de kan stemme blankt eller lade være. Og vi stemmer nu. Og jeg tror, alle har stemt. Så slutter vi afstemningen. Ja.

Og resultatet er, at for stemmer 384, imod 385. Det var da ufatteligt. Ja. Men der er i hvert fald nogle klare holdninger om, at der er nogle forskelligheder her. Ja. Men med de tal der har vi afsluttet den del.

[Forslag 7 ikke vedtaget]

Forslag 8: Redegørelse for aktivt ejerskab

Dirigent: Men vi har jo et forslag mere, som vi også skal tage stilling til, nemlig forslag 8. Det er en redegørelse for aktivt ejerskab, og efter forslaget forpligter generalforsamlingen bestyrelsen til skriftligt at redegøre for hidtidige erfaringer og fremtidige tiltag i forbindelse med udøvelse af aktivt ejerskab over for fossilselskaber med henblik på at sikre, at disse selskabers forretningsmodel inden udgangen af 2018 er forenelig med Paris-aftalen, herunder at nå 2°-målsætningen og så tæt på 1,5° som muligt. Og det er, som det var ved forslag 7 jo muligt for forslagsstillerne at starte med at kommentere forslaget, og er det Thomas også, der vil kommentere på det?

Thomas Meinert Larsen: Altså bare lige for afklaring, var det korrekt, at bestyrelsen sagde, at med den nye formulering med 'opfordrer', så vil bestyrelsen stemme ja?

Dirigent: Det, som bestyrelsen sagde, var, at man var enig i, at man ændrede forslaget til det, men man vil stadigvæk stemme imod. Det var det, der blev sagt. Jeg tror, at vi har sluttet den del af debatten. Altså det må jeg sige, det kunne have endt på alle mulige andre måder, og så havde der ikke været noget problem.

Thomas Meinert Larsen: Men jeg vil gerne høre, var det virkelig jeres opfattelse, at bestyrelsen ville stemme imod forslaget?

[Fra salen, nogle stykker i kor: Ja]

At de ville stemme imod forslaget?

Dirigent: Ja. Formanden gik op og præciserede det, fordi jeg sagde, det måtte han hellere gøre. Ja. Det vil fremgå af referatet, det er jeg sikker på, Thomas. Men vi er i gang med forslag 8, og du har muligheden for at forelægge det, Thomas. Værsgo.

Thomas Meinert Larsen: Jamen det overrasker mig noget.

Nå, jamen så skal vi jo snakke lidt omkring aktivt ejerskab, og bestyrelsen har jo sagt, at det vil den gerne forpligte sig selv til at udøve med henblik på inden 2018 at sikre, at investeringsstrategien er forenelig med Paris-aftalen om maksimalt 2° global opvarmning. Så det er vi jo glade for, og når jeg siger vi, så er det jo alle forslagsstillerne, og begrundelsen har vi ligesom været inde på tidligere. Det, der måske er nyt for nogle af jer, det er, at jamen det har bestyrelsen sådan set sagt tidligere, men når man så gransker, hvad det er, bestyrelsen så rent faktisk gør, hvad man ser, hvad MP Pension, hvad man stemmer på de her fossilselskabers generalforsamlinger, så viser det sig, at MP Pension gang på gang stemmer nej til de hersens klimavenlige tiltag. Så i princippet kunne det jo godt være, at aktivt ejerskab virker, men hvis man så reelt ikke udøver det, så er det jo virkningsløst. Så der hviler i hvert fald en kæmpe stor udfordring i at overbevise os om, at man ikke bare har til hensigt at udføre aktivt ejerskab, men rent faktisk også gør det. Og så siger man så, at aktivt ejerskab er den rigtige strategi. Og igen, vi anerkender denne hersens hensigtserklæring, og især det her med, at man skriver, at man vil sikre sig, at de selskaber, man investerer i, at deres forretningsmodel er forenelig med den her Paris-aftale, og at den oven i købet er det inden udgangen af 2018. Det er rigtig stærke ord, og det er vi glade for.

Hvad der til gengæld svæver nærmest hen i det uvisse, det er jamen hvad sker der, hvis den her dialog ikke udmønter sig i det ønskede resultat? Dels man er usikker på, hvad det ønskede resultat er. Man er ikke engang villig til at redegøre for, præcis hvad det er, man gør i det aktive ejerskab. Hvad er det egentlig, der foregår? Hvad er det, man beder de her selskaber om? Og i særdeleshed hvad er det for et svar, man ønsker at få? Det er helt uklart. Vi kom en lille smule tættere på det, da Egon stillede op til interview i Information, og nu må Egon jo selv fortolke lidt på, hvad det er han mener, når han siger til spørgsmålet om, hvad nu hvis det her aktive ejerskab det ikke fører til noget? Og han svarer til hvorfor ikke lave en solnedgangsklausul, hvor man siger, at har det pres, vi laver, ikke båret frugt inden 2018, så trækker vi

os. Jeg forstår det på den måde, at hvis selskabet ikke rigtigt har rettet ind, jamen så vil man trække investeringerne. Men det kan formanden måske lige svare på.

Det, som nok er væsentligt, det er jo, at man i hvert fald bliver meget transparent omkring, hvordan omsætter man den hersens målsætning om de maksimale 2° og en aktiv ejerskabsstrategi, som skal sikre det? Det har man ikke kunnet redegøre for på nogen troværdig måde indtil videre i hvert fald fra bestyrelsen og fra Unipensions side.

Men der er faktisk nogle mennesker her i verden, som har regnet lidt på, at hvis man skal prøve at ræsonnere sig frem til, hvilke selskaber, hvilke fossilinvesteringer kunne være lønsomme inden for 2°-scenariet, det kan man godt gøre, og det har Carbon Tracker, som er en uafhængig tænketank, rent faktisk gjort. Spørgsmålet er, vil MP Pension benytte sig af deres beregninger, hvis de skal opgøre, ligger den her investering inden for eller uden for 2°-strategien inden 2018? Vil man forlade sig for de her fossilselskabers egne analyser, eller vil man forlade sig på nogle institutioner, som man knytter sig til, for eksempel i GCC, hvis de laver den her type analyser. Det mangler vi et svar på, fordi hvis man ikke ved, hvad det er for nogle spørgsmål, man vil stille, hvad det er for nogle svar, man gerne vil have, så er det jo svært at kunne sige, at man lever op til den forpligtelse eller den hensigtserklæring man har om at indrette investeringsstrategien efter de 2°.

For at være mere konkret så har Carbon Tracker netop lavet en analyse af, hvad for nogle fossilselskabers investeringsstrategi, forretningsmodel, kald det hvad I vil, som ligger inden for 2°-målsætningen. Og det her det er så deres seneste rapport fra november 2015, altså lige op mod Paris-topmødet, som viser, hvordan i det tilfælde her alle af de selskaber, som de har analyseret, hvor vidt deres investeringsstrategi flugter med 2°-målsætningen. Og den måde de gør det op på det er, at de kan analysere sig frem til, hvor mange investeringer pålægger de at lave, som kun vil være lønsomme, hvis verden varmes op med mere end 2°. Så for hvert af de her selskaber så er der altså angivet for henholdsvis investeringer i kul, olie og gas, hvor mange milliarder dollars de her selskaber planlægger på at investere i noget, som ikke vil være lønsomt under 2°-scenariet. Pointen med at vise det her er, at lakmustesten for, hvornår et fossilselskabs investeringsstrategi den opfylder 2°-målsætningen det er så, at for hver af de hersens kul, olie og gas så skal tallet sådan set være nul. Tallet skal være nul. Der skal ikke være nogen investeringer i noget, som ikke er lønsomt inden for 2°-strategien. Så det er testen.

Det er det, som vi har udfordret, eller vi vil udfordre os alle sammen med at gøre. Og det er så også det, vi vil prøve at holde bestyrelsen op om, at hvis det her aktive ejerskab skal kunne dokumenteres at være frugtbart, så er det altså de hersens investeringer i ulønsomme projekter, der skal ned i nul.

Man kunne også spørge på en anden måde: hvad med de selskaber, som åbenlyst har sagt, at de er flintrende ligeglade med den her 2°-målsætning? Gode eksempler er Exxon og Chevron, de har sagt, at de anerkender ikke 2°-målsætningen. Er det så, og det mener vi, er det så ikke en oplagt kandidat til at frasælge, fordi de er jo uden for pædagogisk rækkevidde eller aktivt ejerskabsdialog. Og tilsvarende kan man spørge, jamen for de midler eller de investeringer, som MP Pension laver og udfører aktivt ejerskab på selv, her kunne det jo være oplagt at nævne AP Møller Mærsk og DONG Energy, hvis det viser sig, at det bliver børsnoteret, vil man

kunne fremsætte eller lave en dialog og fremsætte resolutionsforslag på generalforsamlingen, som forpligter AP Møller Mærsk til at investere efter 2°-målsætningen?

Så vi henstiller selvfølgelig til, at bestyrelsen efterlever den hensigtserklæring, og at de jo som en del i det arbejde og proces er maksimalt transparente omkring det, de foretager sig og de resultater, der kommer ud af det, således at vi kan måle bestyrelsen på deres hensigtserklæring. Tak for ordet.

Formanden: Først lige en generel kommentar. Pensionskassen har i de senere år været meget aktiv inden for arbejdet med ansvarlige investeringer, og alle vores investeringer er omfattet af vores retningslinjer fra ansvarlige investeringer. Når vi går i dialog med virksomhederne, så kan vi stille krav, og vi har en stemme, når beslutningerne træffes. Den indflydelse kan vi jo ikke få ved at trække os fra investeringerne og sælge virksomhederne fra. Og i stedet for bygger vi så relationer og engagerer os i at påvirke virksomhederne i mere ansvarlig retning, og det er en tilgang, som er sej og giver sjældent resultater på kort sigt, men over tid er det stadigvæk efter vores vurdering den mest effektive.

Og med hensyn til information, jamen der er det klart, at vi vil være så åbne som muligt og offentliggøre så meget, som vi kan i forbindelse med de ansvarlige investeringer på vores hjemmeside, og herunder også resultaterne af vores arbejde, og hvad vi stemmer på generalforsamlingerne. Og på den måde der synes jeg egentlig godt, vi kan være os selv bekendt med hensyn til informationen.

I din fremlægning her til sidst siger du så, at vi skal sikre, altså selve formuleringen tilføjer du så på din planche: Og frasælge investeringerne, hvis dialogen ikke er frugtbar. Det er jo rent faktisk ikke det, der står i forslaget. Det, der står i forslaget, det er jo, at vi skal informere om det. Og det er det, vi siger, men det vil vi rigtig gerne, og derfor anbefaler vi, at man stemmer ja til forslaget.

Så havde du igen lige som sidst en række konkrete plancher, og dem vil jeg da også godt lige knytte et par kommentarer til nogle af dem. Den første du var inde på med hensyn til sådan en solnedgangsklausul, hvor man siger, hvis det ikke har båret frugt inden 2018, så trækker vi os. Det kan jeg faktisk ikke love. Det citat du har der, det var det spørgsmål, som journalisten stillede til mig. Men jeg kan jo ikke sige, at hvis vi ikke har nået målet i 2018, så sælger vi alt, fordi det er jo sådan set ikke det, der er vores linje, der er vores strategi, det er jo på lang sigt at blive ved med at forsøge at påvirke selskaberne. Om vi har nået målet i 2018, og om konsekvensen så skal være total frasal, det ved I jo også, det er jo rent faktisk ikke den linje, som vi går ind for.

Så var der en planche mere, du havde, som jeg også godt lige vil kommentere. Det var 9'eren ja. Med hensyn til Exxon og Chevron, om vi automatisk vil føre til, at MP frasælger sine investeringer. Nej, men det kan jeg heller ikke sige, der er ikke noget, der foregår automatisk. Vi har tidligere haft Exxon oppe også i forbindelse med stemmeafgivelsen på generalforsamlingerne. Og der mener vi rent faktisk, at vi har påvirket dem i den rigtige retning, selvom de jo siger, at de erklærer det som unlikely.

Så stiller du spørgsmålet, om vi har i sinde på generalforsamlingen hos AP Møller Mærsk at stille konkret forslag. Der ved du også godt, at dem, der har stemmemajoriteterne i Mærsk det

ligger i de store fonde, så vi kan godt stille forslaget som ren symbolpolitik for ligesom at markere os, men spørgsmålet om at få indflydelse det mener vi altså stadigvæk går den anden vej. Det var kort til forslaget.

Og jeg vil godt lige præcisere, at når bestyrelsen anbefaler, at vi stemmer ja til forslaget, jamen så er det jo fordi, at der i forslaget ligger, at vi skal informere og vi skal oplyse om, hvordan vi udøver vores aktive ejerskab. Og det vil vi rigtig gerne informere om. Men der ligger altså ikke den krølle, som du kobler på, og som I har koblet på i bemærkningerne til forslaget, at hvis ikke det får resultat, så frasælger vi. Det har vi ikke givet tilsagn til. Vi har givet tilsagn om, at vi vil informere, og vi vil arbejde på målsætningen, men spørgsmålet omkring frasalg det er noget, som du har føjet på i din sidste planche, og du har nævnt det i bemærkningerne til forslaget. Men det er altså selve forslagets ordlyd, vi stemmer om, og det kan bestyrelsen støtte.

Magnus Pedersen, bestyrelsesmedlem: Goddag. Jeg sidder i bestyrelsen sammen med den flotte forsamling, der sidder hernede, og vi støtter selvfølgelig det forslag, der ligger her, altså selvfølgelig vil vi arbejde med at fremvise, hvordan vi laver aktivt ejerskab, og alle de spørgsmål, som du har stillet, Thomas, det er jo nogle, som vi også skal til at stille os selv. Det er jo ikke nogen, der indgår i det forslag, I har spillet meget specifikt, men det er nogle spørgsmål, som vi skal spørge os selv i bestyrelsen, og som vi nok også kommer til at drøfte med jer medlemmer, når vi kommer til at have medlemsmøder i efteråret, hvor vi skal diskutere vores investeringsstrategi. Så derfor er det jo fuldstændigt korrekt, når Egon siger, at vi i bestyrelsen ikke på nuværende tidspunkt kan sige ja til, at vi har en solnedgangsklausul, eller at vi allerede nu ved, at vi skal frasælge Exxon, eller om vi på Mærsk's generalforsamlinger vil stille bestemte forslag. Det er fuldstændigt rigtigt, det kan vi ikke sige ja til på nuværende tidspunkt. Men man kan sige, vi vil da tage det som konstruktive input i det videre arbejde i bestyrelsen, og det er netop de her typer af spørgsmål, vi skal stille os, til hvordan kan vi have en effektiv proces for vores aktive ejerskab, og hvordan kan vi sørge for at redegøre bedst muligt for den. Og jeg kan fortælle jer, at vi allerede på de møder, vi har haft i bestyrelsen nu, hvor vi selv har diskuteret spørgsmålet, har fundet en række områder, hvor vi meget nemt med relativt få greb kan gøre det meget tydeligere, hvor der faktisk er resultater af det aktive ejerskab, og hvad for nogle typer resultater vi allerede nu ser ud til at have. Men jeg håber selvfølgelig, at alle herinde vil støtte forslaget.

Thomas Meinert Larsen: Ja, det var egentlig bare lige en præcision, en forespørgsel til formanden. Altså skal vi forstå det sådan, at den udtalelse, som du har lavet til Information, som jeg tolker som om, at hvis dialogen ikke bærer frugt, så vil man ikke trække sine investeringer. Du siger, at du vil ikke garantere, at man trækker sine investeringer, hvis dialogen ikke bærer frugt. Er det et budskab, som du tager afstand fra nu, eller er det et budskab, som du siger, det står du stadigvæk ved, at hvis dialogen ikke er frugtbar, så vil man trække sine investeringer. Ja, og så synes jeg jo egentlig bare, at når man åbenlyst siger, at man ikke er i stand til at påvirke et selskab som AP Møller Mærsk, fordi man ikke engang tør at fremsætte et forslag, så er det jo for mig et tegn på, at det er op ad bakke at udøve det aktive ejerskab, som man siger er så effektivt. Så det var bare en kommentar. Tak.

Formanden: Som jeg sagde før så er spørgsmålet om, at vi automatisk i 2018 vil frasælge, det har jeg ikke udtalt, og det kan jeg ikke sige noget om, så det er det korte svar.

Dirigent: Jeg tror, at vi skal til en afstemning, og ønsker man en skriftlig afstemning, kan det være rart? Det er nok en fordel, der er så mange fuldmagter. Vi må hellere tage en skriftlig afstemning. Det beslutter jeg. Og vi skal jo stemme om forslag 8. Hvis man kan tilslutte sig forslaget, som det ligger, så stemmer man for. Hvis man ikke kan tilslutte sig det, så stemmer man imod, ellers stemmer man ikke. Vi stemmer. Og det ser ud som om, at alle har været rimeligt hurtige til det. Så afslutter vi den.

Der er 709 for og 38 imod og én blank, og det vil sige, det er en overvældende majoritet, der har vedtaget det. Tillykke med det.

[Forslag 8 vedtaget]

Dagsordenens punkt 5

Forelæggelse og godkendelse af lønpolitik

Dirigent: Og dermed er vi færdige ved punktet om forslag fra bestyrelse og medlemmer og kan gå til punkt 5, forelæggelse og godkendelse af lønpolitikken, og jeg giver formanden ordet.

Formanden: Som følge af en ny EU-lovgivning, de såkaldte solvens II-regler, så er der indført en række nye kontrolfunktioner. Det betyder, at antallet af det, der hedder de væsentlige risikotagere skal udvides, og det skal rettes til i lønpolitikken. Ud over det er der ikke nogen ændringer i lønpolitikken ud over den almindelige opdatering. Så indholdsmæssigt er der sådan set ikke nogen ændringer, det er simpelthen bare en ændring som følge af ændret lovgivning. Men lønpolitik er jo et generalforsamlingsanliggende, og derfor så skal den reviderede lønpolitik godkendes her i dag. Den lønpolitik, vi har, den gælder jo for Unipension, men når AP og PJD de udtræder, så skal den jo gælde for os alene. Og derfor beder vi så fra bestyrelsens side også om, at I bemyndiger os til at lave de korrekturændringer, sådan så den kun gælder for MP, når vi kommer til at stå alene. Og med de bemærkninger skal jeg anbefale forslaget.

Dirigent: Og det er altså rent praktisk, det at man har puttet tre mere på, der er omfattet af den her på side 2 i lønpolitikken. Det er det, der er, og der er jo ikke noget, det som lovgivningen rigtigt interesserer sig for, det er jo de her forskellige provisionslønninger og sådan noget, dem har vi ingen af. Kan vi godkende, at de tre kommer på, den ændring, der ligger, og også at man kalder det MP Pension? Det tror jeg godt, vi kan. Tak for det.

[Punkt 5 vedtaget]

Dagsordenens punkt 6

Valg af særligt sagkyndigt bestyrelsesmedlem

Dirigent: Og dermed er vi fremme ved punkt 6, som er valg af sagkyndigt bestyrelsesmedlem, og det er også formanden.

Formanden: Bestyrelsen indstiller, at vi genvælger Lis Skovbjerg for en treårig periode. Lis Skovbjerg blev jo valgt her på generalforsamlingen og har i den forløbne periode været et kompetent medlem af bestyrelsen. Hun er jo ekspert i en masse områder, som vi andre måske ikke har så meget forstand på, og det er jo også derfor, at Finanstilsynet sidste gang stillede krav om, at der skulle være endnu et sagkyndigt medlem af bestyrelsen ud over det ene, som vi havde, og som organisationerne tidligere udpegede. Og Lis Skovbjerg hun har jo i den her periode haft et helt centralt punkt ud over den faglige ekspertise, det er hvad der gavner MP's medlemmer bedst. I alle de snakke, vi har haft i forbindelse med eventuel fusion i forbindelse med fondsmæglerselskab og så videre, der har det helt klart været hendes fokusområde, hvad er til gavn for MP's medlemmer. Så vi er sådan set ret godt tilfredse og trygge ved Lis Skovbjerg i bestyrelsen og har et rigtig godt samarbejde med hende, og derfor anbefaler vi så også, at der sker genvalg. Men det er jo en beslutning, som generalforsamlingen skal træffe efter indstilling fra bestyrelsen. Hvis hun nu ikke bliver valgt, jamen så har vi jo ikke de kompetencer, vi skal have i henhold til Finanstilsynet, så lever vi ikke op til lovgivningen, og så skal vi jo komme med et andet forslag på en ny, og det bliver en ekstraordinær generalforsamling. Så det håber jeg ikke kommer på tale. Så med de ord skal jeg anbefale, at vi genvælger Lis Skovbjerg.

Jan Hertel-Wulff: Jeg tror godt jeg kan tilslutte mig, at Lis Skovbjerg fortsætter, men det der undrer mig det er, at der åbenbart er forskellige standarder for, hvordan man bliver præsenteret som bestyrelsesmedlem. Altså der er nogen, der kommer med flere oplysninger og nogle, der kommer med færre. Lis Skovbjerg er åbenbart en af dem, der kommer med færre. For eksempel har hun ikke, så vidt jeg husker, ikke opgivet sin alder. Det er ikke fordi, jeg tror, du er kvinde, men jeg tror, at det er rimeligt, at man i hvert fald i bestyrelsen overvejer, om man ikke skal have et sådan rimeligt standardiseret præsentation af dem, man har som kandidater. Og så har jeg sådan en lille ting, som jeg næsten tror er unødvendig, eller jeg håber virkelig, at det er unødvendigt, men jeg bliver nødt til at sige det. Jeg håber du kan garantere, at du ikke har nogen investeringer i skattely lige som de andre bestyrelsesmedlemmer. Men jeg synes, at man bliver nødt til at spørge i disse dage.

Dirigent: Ja. Det kan være Lis Skovbjerg lige skal præsentere sig. Hun er endnu ikke på Panama-listen, ved jeg. Så værsgo.

Lis Skovbjerg: Jeg er hverken omtalt i de 11,5 millioner dokumenter, det tør jeg godt love jer. Jeg er ikke engang kunde i Nordea, så der skulle være nogenlunde rene linjer, hvad det angår.

Vi har faktisk overvejet, hvordan vi skulle gøre det her. For tre år siden, da jeg blev valgt første gang, der havde vi lavet et langt CV, og jeg stod og talte i et par minutter eller mere om, hvad jeg kom med. Nu har jeg siddet i bestyrelsen i tre år, og så kan det godt virke sådan lidt akavet at skulle starte forfra. Men jeg vil godt lige gentage noget af det, som Egon har sagt, og så vil jeg godt fortælle, hvor gammel jeg er. Jeg er 68 et par dage endnu, og da vi startede generalforsamlingen så mødte jeg en dame ude i garderoben, og så hilste jeg pænt på hende, og så sagde hun, jeg ved godt, hvem du er, for jeg har set jer på billederne på hjemmesiden, og du pynter på helheden, sagde hun. Så sagde jeg til hende, du er godt klar over, jeg er al-

derspræsident? Det kan man ikke se, sagde hun så. Og jeg tror mine kolleger de vil sige, det kan de ikke mærke. Det siger i hvert fald normalt folk om mig. Det er nok fordi, jeg er et meget, meget engageret menneske. Og når jeg går ind i det her, som jeg har gjort for tre år siden, så tager jeg det ekstremt alvorligt. Jeg lægger en meget stor indsats i det, jeg har mange faglige kompetencer at bidrage med. Jeg har 50 års erfaring i økonomi, finansiel virksomhed, i flere forskellige typer virksomheder men med hovedvægten på pension. Jeg tror ikke, der findes en opgave i et pensionsselskab, jeg ikke har løst eller haft ansvar for at løse, og mine omgivelser hævder, at det er gjort med succes. Jeg drives altså af ønsket om at gøre det godt for jer, og det er for jer alle sammen. Og det er selvfølgelig en afvejning. Man skal hele tiden balancere. Vi har 112.000 medlemmer, og så er det vel ikke nogen ulempe, at jeg har været med i den periode her, som har været lidt turbulent, og jeg nu kender MP ud og ind, på godt og ondt, nu når vi skal til at lægge den nye fremtid for MP uden AP og PJD. Og jeg tror også det har været baggrunden for, at Egon oprindeligt spurgte mig, om jeg havde mod på at blive næstformand i den kommende periode. Og det opfatter jeg selv som en anerkendelse fra mine bestyrelseskolleger. Så jeg vil sige, jeg håber I vil stemme for forslaget, fordi jeg vil faktisk rigtig gerne fortsat gøre en indsats for MP's medlemmer.

[Klapsalver]

Tue Magnussen: Ja, det er nogle ualmindeligt høflige garderobedamer, der er her i Esbjerg Musikhus, synes jeg. Jeg var ikke udsat for den samme, men.. Det kan der jo være andre grunde til. Nej. Når jeg tager ordet så er det ikke for hverken at evaluere, du har også selv evalueret dine egenskaber, så det er der ingen grund til. Men jeg har en ting, der sådan presser lidt på, og det er, hvad det her særligt sagkyndige bestyrelsesmedlems rolle er. For så vidt jeg husker det, så var det så sådan tidligere, at det særligt sagkyndige bestyrelsesmedlem ikke deltog i konstitueringen af bestyrelsen, men at der er sket en ændring. Jeg ved ikke, om det er rigtigt forstået?

Dirigent: Det særlige sagkyndige bestyrelsesmedlem deltager også i konstitueringen af bestyrelsen. Alle bestyrelsesmedlemmerne er på lige fod, og nogle af pensionskasserne har så, for eksempel lægerne, jo en sagkyndig som formand. Så der er ikke nogen spilleregler der.

Lis Skovbjerg: Med hensyn til, hvad der er de særligt sagkyndiges rolle, så vil jeg egentlig formulere det på den måde, at vi legitimerer medlemsdemokratiet, fordi medlemsdemokratiet har jo den der særlige egenskab eller konsekvens, om I vil, at man kan vælge medlemmer ind i bestyrelsen, som ikke på forhånd besidder de kompetencer, som Finanstilsynet efterspørger, og som de kræver. Og det vil altså sige, at Henrik og jeg, som er sagkyndige i MP, vi kan så ligesom udfylde det faglige rum, mens de nye bestyrelsesmedlemmer tilegner sig de kompetencer, som de skal have hen ad vejen. Men vi sikrer altså, at det hele tiden er til stede. Man kan vel sige, det er vel i virkeligheden den største, den egentlige rolle vi har.

Dirigent: Ja. Tak. Så fik vi lige både en præsentation og en uddybning. Og det er jo, som det er blevet sagt, det er jo sådan, at der bliver indstillet en af bestyrelsen, og det kan man jo stemme ja eller nej til. Jeg har ikke hørt nogen stemme nej. Kan vi ikke her alle sammen bakke op eller konstatere, at Lis Skovbjerg er valgt? Der er en, der reagerer, ja. Der er en, der gerne vil have en afstemning. Så tager vi en afstemning om det. Og man kan altså stemme ja eller nej, og stemmer man ja, så er Lis Skovbjerg valgt, stemmer man nej, så må bestyrelsen hjem og finde ud af.. For eller imod. Så det betyder, at hvis man trykker for, så er man for

forslaget om at genvælge Lis Skovbjerg, hvis man stemmer imod, så er man imod, og hvis man er blank, så er det fordi man er blank på det her tidspunkt. Har vi alle sammen trykket? Så vil jeg tillade mig at afslutte afstemningen. Og det er jo sådan en helt almindelig afstemning, flertalsafstemning, som er afgørende.

Ja. Der er 422 for og 18 imod. Tillykke med valget.

[Lis Skovbjerg genvalgt]

[Klapsalver]

Dagsordenens punkt 7

Valg af revision

Dirigent: Og nu vi er ved valget så har vi yderligere et par svære valg. Vi skal til punkt 7, valg af revision. Og der er både en medlemsvalgt og en ikke-medlemsvalgt. Og der indstilles til genvalg af Deloitte Statsautoriseret Revisionsfirma, og jeg hører gerne, om vi kan tilslutte os det. Så genvælger vi dem. Tillykke med det. Nu er du også taget hjemmefra, der er langt herover, så det er jo dejligt for dig.

[Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab blev genvalgt]

Så indstilles der yderligere til genvalg af henholdsvis Jens Brandorff som medlemsrevisor og Niels Hjortlund som medlemsrevisorsuppleant, og de er begge to villige til genvalg. Kan vi også sige ja til det? Tak for det. Tillykke med det.

[Jens Brandorff og Niels Hjortlund genvalgt som henholdsvis medlemsrevisor og medlemsrevisorsuppleant]

Dagsordenens punkt 8

Eventuelt

Dirigent: Så er vi på denne uransagelige måde nået frem til Eventuelt. Der kan vi snakke om alting, men ikke vedtage noget som helst. Er der nogen, der har nogen ønsker eller bemærkninger? Det er ikke tilfældet. Så er det således, at formanden altid får det sidste ord, men jeg vil gerne have lov at sige tak for rigtig god ro og orden. Det har været en fornøjelse. Værsgo.

Formanden: Ja. Jeg vil altså også sige tak til dirigenten, fordi du har ledt os frelst igennem den her generalforsamling. Jeg vil gerne sige tak til mine bestyrelseskolleger for arbejdet og tak til administrationen for hjælp og opbakning i forbindelse med den her generalforsamling. Men allermest tak til jer alle sammen, som kom og var med til at få en rigtig god debat. Kan I komme godt hjem.

PENSIONS KASSEN

**Magistre
& Psykologer**

[Klapsalver]

Generalforsamlingen hævet kl. 21.30.

Johnni Nielsen
Referent

Lars Svenning Andersen
Dirigent